

PUBLICYSTYKA,
REPORTAŻ

**Konopie medyczne
w teorii i praktyce**
Wywiad

BLIŻEJ
PRAWA

Harce na Facebooku
Z lekarskiej wokandy

Z HISTORII
MEDYCyny

Tusnelda Zacierkowa
Portrety niepospolitych
medyków

XXV ŁÓDZKA KONFERENCJA KARDIOLOGICZNA

[EDYCJA JUBILEUSZOWA]

30 marca 2019

XIV

FORUM

kardiologii obrazowej

30 marca 2019

III FORUM ARYTMIII
ARYTMICA

29 marca 2019

**20
19**

Fumed

Fundacja dla
Uniwersytetu Medycznego
w Łodzi

Katedra i Klinika Kardiologii
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

By móc coś oceniać, należy to najpierw poznać

Do rąk Szanownych Czytelników oddajemy odnowiony numer naszego pisma. Mamy nadzieję, że spodoba się Państwu zmiany, które dokonują się w zakresie „layoutu”, czyli graficznego układu gazety. Głównym celem zmian jest poprawa tzw. czytelności teksów oraz uatrakcyjnienie ich formy. Jako zespół redakcyjny chcemy też, by „Panaceum” zmieniało się i rozwijało wraz z rozwojem nowych technologii, dlatego będziemy starać się w jeszcze większym stopniu powiązać jego wersję papierową z naszym portalem internetowym (panaceum.lodz.pl) oraz innymi formami przekazu informacji. Przy tym mamy ambicje, by – tak jak dotychczas – nasze pismo było uważane za jedno z najlepszych wśród wydawnictw izb okręgowych.

Trzon redakcyjny tworzy od lat niezawodny duet: Nina Smoleń (redaktor naczelna) oraz Jakub Kierc (skład), wspierany przez Ewę Juszyńską-Poradecką (korekta). Obecne zmiany graficzne powstały we współpracy z artystką plastyczką Joanną Apanowicz, autorką naszych okładek. W skład kilkunastoosobowego zespołu piszącego wchodzi lekarze i lekarze dentyści oraz przedstawiciele pokrewnych i mniej pokrewnych zawodów, których wszystkich nie sposób tu wymienić

(ale można zapoznać się z nazwiskami w tzw. stopce redakcyjnej gazety). Mimo że nasze poglądy na wiele spraw: społecznych, politycznych czy kulturowych bardzo się różnią, łączy nas to, że wszyscy jesteśmy entuzjastami naszego pisma w szczególności i pisania w ogóle.

W rozmowach kulturalnych czasami pada stwierdzenie, że jedyne, co mają lekarze z Izby, to „gazeta”, inni natomiast mówią krótko, że „nie czytają”. Jak wiadomo, lekarze są bardzo wymagającymi odbiorcami, staramy się wyjść naprzeciw ich oczekiwaniom. Jednak by móc w ogóle coś oceniać, trzeba to najpierw poznać. Chcę podkreślić, że to jest nasza wspólna sprawa. Dlatego osoby sceptycznie nastawione szczerze zachęcam do „wczytania się” w teksty artykułów i zapoznania się z naszym piśmie choć raz „od deski do deski”. Szczególnie zaś polecam szare strony „Biuletynu ORL”, na których znajdują się szczegółowe relacje z posiedzeń Okręgowej Rady Lekarskiej i jego Prezydium. Pozwoli to zorientować się, jaką pracę na rzecz całego środowiska lekarskiego wykonuje nasz samorząd.

W aktualnym numerze polecam też rozmowę z Samią Al-Hameri, przedstawicielką firmy importującej na rynek

polski długo oczekiwana medycyną marihuanę (czy raczej medyczne konopie). O stosowaniu marihuany w medycynie w przeszłości można przeczytać też w artykule B. Mirosławskiej-Kempińskiej, w sekcji historycznej naszego pisma. Na łamy gazety ponownie wrócił temat szczepień ochronnych. Opisujemy spotkanie z prof. Lidią Brydak na temat grypy i metod jej zapobiegania, które otworzyło nowy cykl izbowych spotkań pt. „Czwartki ze zdrowiem i medycyną”. Piszemy też o pikiecie antyszczepionkowców, zorganizowanej przed budynkiem naszej Izby i przypominamy, że trwa zbieranie podpisów pod obywatelskim projektem ustawy w sprawie kryteriów przyjmowania dzieci zaszczepionych do przedszkoli.

Mam nadzieję, że każdy znajdzie coś ciekawego dla siebie. Jeśli macie Państwo jakieś propozycje tematów do omówienia na stronach naszej gazety lub inne uwagi, to bardzo zachęcam do kontaktu z Redakcją pod adresem pocztowym, bądź mailowym: panaceum@oil.lodz.pl. ●

Patrycja Proc
przewodnicząca Kolegium
Redakcyjnego „Panaceum”

na dzień dobry

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi informuje, że uchwałą ORL nr 602/VIII/2018 z 27 listopada 2018 r. został zwołany

XXXVII Okręgowy Zjazd Lekarzy

Zjazd odbędzie się 30 marca 2019 r. (sobota).

Początek obrad – godz. 10:00.

Miejsce obrad – Słok k. Bełchatowa, Hotel Wodnik

Obecność na Zjeździe delegatów, wybranych na VIII kadencję działania łódzkiej OIL, jest obowiązkowa (art. 22, ust. 4 ustawy o izbach lekarskich z 2 grudnia 2009 r., DzU nr 219, poz. 1708).

Nieobecność delegata z przyczyn losowych wymaga zgłoszenia pisemnym usprawiedliwieniem.

2019

SPISANE NA GORĄCO

- 3** Zbuntowana zima i noworoczne postanowienia
SŁOWO PREZESA
- 4** Z notatnika rzecznika

PUBLICYSTYKA, REPORTAŻ

- 6** Zmiany trzeba zacząć od „człowieka w lustrze”
ZAPISKI SEKRETARZA
- 7** Konopie medyczne w teorii i praktyce
WYWIAD
- 9** Obywatelska inicjatywa ustawodawcza:
„Szczepimy, bo myślimy”
- 10** Odpowiedzialność zawodowa lekarzy – jej historia
i współczesne problemy
- 12** Dbając o wysoką jakość opieki kardiologicznej
KONFERENCJA KONSULTANTÓW – KARDIOLOGIA 2019
- 13** X Kongres Polonii Medycznej
- 14** W obronie lekarza z Opoczna
STOP NOP PROTESTUJE
- 15** Szczepienia przeciwko grypie – temat wciąż aktualny
CZWARTKI ZE ZDROWIEM I MEDYCYNĄ
- 16** Układ
ALFABET FABIANA
- 17** Antybiotyki w praktyce dentystycznej
ZGŁĘBNIK STOMATOLOGICZNY
- 18** Podstawą: dieta i higiena
ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA JAMY USTNEJ

Z ŻYCIA ŚRODOWISKA

- 19** Absolwenci stomatologii z dyplomami lekarzy
dentystów
GALA NA UNIWERSYTECIE MEDYCZNYM
- 20** O profilaktyce w ICZMP – debata ekspercka
- 20** „Chirurgia 2019 – co nowego?”
- 21** UMED stawia na Eko
- 21** Antyszczepionkowcy.biz
GRA KARCIANA

IZBOWE AKTUALNOŚCI

- 22** „Meritus Pro Medicis” dla działaczy łódzkiej Izby
- 22** „Nasi” w strukturach Naczelnej Izby Lekarskiej
- 23** Delegatura Sieradzka
- 24** Delegatura Piotrkowska
- 24** Delegatura Łódzka
- 25** Walentynkowe spotkanie
KOŁO LEKARZY SENIORÓW

BLIŻEJ PRAWA

- 27** Harce na Facebooku
Z LEKARSKIEJ WOKANDY
- 28** Prawniczy Newsletter Medyczny
- 28** Co po wejściu w życie obowiązku wystawiania
e-recept?

- 29** Nowa procedura przy zmianie miejsca rezydentury
- 30** Samochód osobowy w działalności lekarza
- 30** Będzie wniosek do TK w sprawie amalgamatu
- 30** Zmiana opłat rejestracji praktyk
- 31** Zakaz łączenia działalności leczniczej
z farmaceutyczną
- 31** Izba sfinansuje młodym lekarzom szkolenie lub staż
- 32** Tajemnica lekarska – po modyfikacji

Z HISTORII MEDYCYN

- 33** Tusnelda Zacierkowa
PORTRETY NIEPOSPOLITYCH MEDYKÓW
- 35** „Marysia” niejedno ma imię i... niejedno oblicze
MEDYCYNĄ W SŁOWACH I OBRAZACH
- 36** Krew na przestrzeni dziejów
KONFERENCJA

OPINIE, LISTY, POLEMIKI

- 37** Kropla w morzu potrzeb, ale... prawie jak to morze
DROBNE PRZYJEMNOŚCI
- 38** Baba za kierownicą
ROZMYŚLANIA Z OKAZJI DNIA KOBIET
- 38** Kobiety w cytatach
- 39** List otwarty do Komisji Etyki Lekarskiej
Z DRUGIEJ STRONY LUSTRA
- 40** Z listów do redakcji
- 42** Podziękowania

LEKARZE PO GODZINACH

- LITERATURA I SZTUKA
- 43** Przychodzi wena do lekarza
- 43** Pisać każdy może...
- KLUB LEKARZA
- 44** Planszówki w Klubie Lekarza
- 44** Ogólnopolska Wystawa Malarstwa
- 45** Klub Lekarza zaprasza
- SPORT I REKREACJA
- 46** XIX Mistrzostwa Polski Lekarzy w Piłce Siatkowej
II Mistrzostwa Polski Lekarzy Oldboyów
- 46** X Ogólnopolskie Regaty Żeglarskie Lekarzy
w Klasie Puck
- 46** Jurajski Rajd Rowerowy Lekarzy
- PORA RELAKSU
- 47** Kulturalna Łódź zaprasza
- 47** Dwa systemy kart sportowych
- 48** Krzyżówka

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

- 55** Wspomnienie o doktorze Andrzeju Frontczaku
- 56** Wacława Rydzyńska – lekarz dentysta,
animator życia kulturalnego

zapraszamy na
panaceum.lodz.pl

Zbuntowana zima i noworoczne postanowienia

Idąc za unijnymi normami w kwestii podziałów płciowych, słowo rok – przyjmując ujęcie gramatyczne – jest rodzaju męskiego, ale już nazwy pór roku: wiosna, jesień, zima (poza latem) – są rodzaju żeńskiego. Zima jest zatem kobietą (podobnie jak Kopernik czy „Curie-Skłodowska” w „Seksmisji” Juliusza Machulskiego), chociaż ta obecnie nam „panująca”, wydaje się jakaś nijaka, prawie gender (czyżby z uwagi na poprawność polityczną i LGBT?).

Nijakość tę można tłumaczyć cyrkulacją atmosferyczną wokół kuli ziemskiej, która jest wprawdzie stała, powoduje jednak zmienną aurę. Polska leży na półkuli północnej między 49 a 54 stopniem szerokości geograficznej, zatem znajduje się w obrębie tzw. komórki Farrela, występującej na obu półkulach dla szerokości 30 do 60 stopni, gdzie powietrze porusza się zgodnie z działaniem siły Coriolisa. W rezultacie, dla tych umiarkowanych szerokości geograficznych, charakterystyczne są wiatry zachodnie, co może napawać optymizmem, nie tylko pogodowym. Wiatry te niosą bowiem zmiany, ale czy zawsze na lepsze? Wszak ostatnio nie wszystko można uznać za sukces...

Nijakość obecnej zimy lub – jak kto woli – bylejakość, tłumaczyć można naukowo, metodami znanymi w geofizyce, ale też skwitować krótko: „Sorry, taki mamy klimat”. Ostatnio jednak, kiedy jest zima, to nie zawsze jest zimno, choć przeważnie. No cóż, „La donna mobile” (o czym zapewnia tenorowa aria z opery „Rigoletto”). Tymczasem luty uważany jest tradycyjnie za miesiąc najzimniejszy w naszej szerokości geograficznej i może dlatego tak istotnym dla niektórych jest... podgrzewanie w tym czasie atmosfery. Tak jak jednak stała jest cyrkulacja atmosferyczna, choć aura na ziemi jest zmienna, to stałość

zasad i wartości wyższych powinna stanowić podstawę działania naszego środowiska; z tego płynie szacunek i poczucie godności, także własnej. Warto pamiętać, że w naszym interesie leży jedno i poczucie wspólnoty, każde wyłamanie się powoduje osłabienie.

Początek roku zawsze przynosi nadzieję; mamy plany, oczekiwania i mocne postanowienie ich realizacji. Nowy rok jednak jedynie w rachunkowości stanowi granicę. W codziennym życiu problemy najczęściej nie przemijają z końcem roku i czekają na rozwiązanie, a długo trwające konflikty stają się normą. Są wyjątki, na szczęście. Podejmujemy noworoczne zobowiązania zmian i niektóre wcielamy w życie, na realizację innych trzeba poczekać, warunek – nie można czekać biernie. Zmieniamy nasze „Panaceum”, zmienia się „Gazeta Lekarska”, może uda się zmienić ustawę o zawodzie lekarza. Potrzeba zmian nie może jednak wynikać z chęci buntu (każdy to przeżywał w okresie dojrzewania), ale z potrzeby przekształcania i doskonalenia dotychczasowych zdobyczy.

Nasze oczekiwania zmian, które wydają się sprecyzowane, często po czasie okazują się nijakie. Nie chcemy wystugiwać się ZUS-owi, ale e-zwolnienia wypełniamy sumiennie, zaraz też dopadną nas e-recepty, które poczytujemy jako zamach na wolność zawodu, ale już widzę, że szybko się przyzwyczaimy i pokornie wejdziemy w ten system. Miał rację Stefan Kisielewski mówiąc, że „najgorsze nie jest to, że znaleźliśmy się w d..., ale to, że zaczęliśmy się w niej urządzać”. Nie namawiam do buntu, ale trzeba chronić naszą sztukę lekarską – opartą na współczesnej wiedzy, wolność myślenia – opartą na doświadczeniu, relacje mistrz-uczeń oparte na szacunku i poważaniu. Wiele jeszcze zmian przed nami,

nie musimy zgadzać się na wszystkie proponowane. Czy naprawdę każdy musi wystawiać e-zwolnienia, e-recepty i e-dokumentację? Czy już nie ma miejsca dla tych spośród nas, którzy jeszcze chcą leczyć, ale system ich marginalizuje?

Przemiany, jakie niosą kolejne lata, nie napawają zbytnim optymizmem. Miały co prawda miejsce regulacje płac lekarskich, ale koledzy hołdujący złotej zasadzie wolnego zawodu, pracujący na kontraktach, pozostali w tym momencie jakby w tyle. Pod pretekstem, że takie są normy dla pielęgniarek, zmniejszana jest liczba łóżek w szpitalach, a na horyzoncie mającej jeszcze plany likwidacji części z tych placówek. Okaże się zaraz, że dość jest pieniędzy i lekarzy w systemie. W latach reglamentacji towarów, jeden z satyryków zażartował, że będą jeszcze kartki na kartki i rzeczywiście były (kto to pamięta?). Teraz ironizowaliśmy, że MZ zlikwiduje część łóżek, bo jest ich tak dużo, iż stoją na szpitalnych korytarzach. I co? Stało się. Przestańmy władzy podzucać pomysły, bo strach pomyśleć, które z nich pochwyli...

„Blues, panie Janek” śpiewali Jan Kaczmarek i Jerzy Skoczylas, a w konkluzji piosenki pojawiała się rumba i piwo. Blues (czyli smutek, rozpacz) narodził się w Stanach Zjednoczonych, a jego tematami były początkowo nierówności społeczne, bunt i wolność. Rumba z kolei jest uwodzicielskim tańcem latynoamerykańskim, piwo zaś to... piwo – napój bogów. Zatem bluesa dla refleksji, rumbę w życiu (bacząc przy tym, by nie „nawarzyć piwa”, które trudno by było wypić) oraz „stałości cyrkulacji” – życząc nam wszystkim. ●

Paweł Czekalski
prezes ORL w Łodzi

słowo
prezesa

Związkowcy zaskarżyli lojalki

Nierówne traktowanie lekarzy, różnicowanie szpitali, nieprecyzyjność przepisów – to główne zarzuty wobec ustawy wprowadzającej tzw. lojalki, czyli zobowiązania specjalistów do pracy tylko w jednym szpitalu w zamian za podwyżki wynagrodzeń. Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy (OZZL) poinformował, że wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego (TK) z wnioskiem o uznanie, że niektóre z jej przepisów (art. 4 ust. 1–3) są niezgodne z ustawą zasadniczą. O tym, że OZZL kwestionuje konstytucyjność ustawy z 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw, informowano już w październiku 2018 r. Krzysztof Bukiel, przewodniczący Związku, mówił wtedy, że ustawa jest niejasna i różnicuje nie tylko lekarzy, ale też dyrektorów szpitali. Te argumenty podtrzymał we wniosku do TK. OZZL nie podważa ustawy jako całości ani jej zasadniczego celu, czyli podwyżki pensji lekarzy specjalistów.

ŹRÓDŁO: „DZIENNIK GAZETA PRAWNA”

Poborowi ukrywają choroby, żeby móc wstąpić do wojska

W województwie łódzkim rozpoczęła się tegoroczna kwalifikacja wojskowa. Przed komisjami lekarskimi stanie 13,2 tys. mieszkańców regionu. To głównie mężczyźni urodzeni w 2000 r. Tegoroczna kwalifikacja wojskowa ma szczególną

oprawę. Odbyna się w ramach kampanii „Zostań żołnierzem Rzeczypospolitej”. Akcję wspierają jednostki wojskowe z terenu administrowanego przez Wojskową Komendę Uzupełnień w Łodzi. Ciekawostką jest, że poborowi nie symulują chorób i schorzeń, jak miało to miejsce, gdy służba wojskowa była obowiązkowa. Obecnie wolą je ukrywać, żeby uzyskać kategorię A, czyli mieć zdolność do służby wojskowej. To alternatywa w przypadku, gdyby nie udało się im zdobyć pracy w wymarzonej dziedzinie. Andrzej Kisiel, przewodniczący Powiatowej Komisji Lekarskiej Łódź-1 poinformował, że ponad 90 proc. osób stawiających się na kwalifikacji wojskowej dostaje najwyższą kategorię. Zdarzają się wady kręgosłupa, ale to nie obniża kategorii kwalifikacji. Całkowita niezdolność do służby to pojedyncze przypadki.

ŹRÓDŁO: „DZIENNIK ŁÓDZKI”

Nowy sposób na problemy kadrowe w aptekach

Apteki w całej Polsce zmagają się z problemami kadrowymi. Rozwiązać je może wynajmowanie farmaceutów przez Internet. Z podobnych rozwiązań korzystają apteki za granicą. Na jedną aptekę w naszym kraju przypada średnio 1,72 farmaceuty, a zgodnie z przepisami powinno ich być co najmniej dwóch (jeśli apteka pracuje w weekendy i jest długo otwarta – to nawet trzech). W celu rozwiązania problemów kadrowych, gdańska Okręgowa Izba Aptekarska proponuje korzystanie z serwisu aptekarze.online. Jak działa internetowa giełda dyżurów farmaceutów? Apteki wrzucają do portalu swoje grafiki, a farmaceuci mogą wybrać określone godziny pracy, które im odpowiadają.

ŹRÓDŁO: RADIOZET.PL

Profilaktyczne operacje piersi i jajników

O refundację tych procedur wraz z rekonstrukcją usuniętych piersi, zabiegał krajowy konsultant w dziedzinie chirurgii onkologicznej, łódzki

profesor Arkadiusz Jeziorski. Kilka lat temu głośnym echem na całym świecie odbiła się historia aktorki Angeliny Jolie, która oświadczyła, że ze względu na wysokie ryzyko nowotworu zdecydowała się na profilaktyczną operację usunięcia jajników i piersi wraz z ich rekonstrukcją. Jedni mówili wtedy o kolejnym kroku w rozwoju medycyny, inni mieli wątpliwości, ponieważ usuwany jest narząd, który nie jest jeszcze chory. Od tego roku taką możliwość będą miały również polskie pacjentki. Profilaktyczne operacje usunięcia piersi (wraz z ich rekonstrukcją) i jajników będą przez NFZ refundowane tym kobietom, u których występuje uzasadniony genetycznie zespół zwiększonego ryzyka zachorowania na raka piersi, związany z mutacjami genów tzw. BRCA1/2

ŹRÓDŁO: RADIO ŁÓDŹ

Lekarze nie chcą wspierać protestów „chorobowych”

Najpierw „zachorowali” policjanci, później epidemia dopadła pracowników sądów, teraz nauczycieli. Protesty „chorobowe”, czyli masowe korzystanie ze zwolnień lekarskich stają się coraz popularniejsze. Co na to ci, którzy wystawiają tzw. L4? Zareagować postanowiło Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku, podejmując 10 stycznia br. specjalne stanowisko. Prezydium „[...] wobec powtarzających się w ostatnim czasie protestów różnych grup zawodowych, polegających na przechodzeniu pracowników na zwolnienia z tytułu niezdolności

do pracy przypomina, że orzekanie o niezdolności pracownika do pracy winno opierać się wyłącznie na przesłankach medycznych”.

ŹRÓDŁO: INFO.ELBLAG.PL

Koniec wyzysku młodych medyków

Lekarz w trakcie specjalizacji nie będzie już pracował za darmo. Przygotowana przez ministerialny zespół nowelizacja przepisów znosi wolontariat. Młody lekarz, który nie dostanie się na rezydenturę, czyli szkolenie specjalizacyjne finansowane przez resort zdrowia, nie będzie mógł zdobyć specjalizacji, pracując w szpitalu za darmo. Nowelizacja ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry, przygotowana przez zespół powołany przez ministra Łukasza Szumowskiego w kwietniu 2018 r., jasno precyzuje, że taki lekarz „nie może wykonywać pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej o szkolenie za o zł”. Umowa ma określać tryb szkolenia, a wysokość wynagrodzenia nie może być niższa niż płaca minimalna.

ŹRÓDŁO: „RZECZPOSPOLITA“

Podejrzane terapie „na celowniku” izb lekarskich

Do nagłego zatrzymania krążenia u młodej kobiety doszło w Centrum Medycyny Naturalnej – KLINIKA 100 w Poznaniu. Wezwany na miejsce zespół ratownictwa medycznego przez ponad pół godziny prowadził resuscytację. Bez powodzenia. Kobiętę przewieziono do Szpitala Miejskiego, gdzie mimo wysiłków lekarzy, po kilku godzinach zmarła. Osierociła ośmiomiesięczne bliźniaczki. Szpital zawiadomił prokuraturę, gdyż w organizmie kobiety wykryto dimetylosulfotlenek (DMSO). W KLINICE 100 pacjentka korzystała z jednej z oferowanych tam terapii, wśród których znajdują się dożylny wlewy DMSO. Są one polecane w leczeniu zapalenia stawów, uszkodzeń kręgosłupa, zwichnięć, stłuczeń i siniaków, a nawet... nowotworów. Dimetylosulfotlenek to substancja o działaniu paraliżującym, jest składnikiem gazów

bojowych. Przed niepotwierdzonymi naukowo metodami terapii izby lekarskie przestrzegają od lat i walczą z tymi, którzy je oferują. Niestety, są wśród nich także lekarze; ich działalność znalazła się ostatnio „na celowniku” organów odpowiedzialności zawodowej OIL i NIL.

ŹRÓDŁO: WWW.TVN24.PL

Zamiast *in vitro* kompleksowe leczenie niepłodności

Samorząd województwa łódzkiego nie będzie finansował programu zapłodnienia *in vitro*. Jak poinformował marszałek Grzegorz Schreiber, pieniądze trafią do Kliniki Diagnostyki i Leczenia Niepłodności w Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. Zdaniem marszałka, będzie to najskuteczniejsza metoda terapii dla par cierpiących na niepłodność. W sumie do CZMP ma trafić aż trzy miliony złotych. Zarząd województwa łódzkiego jest gotowy przeznaczyć na ten cel jeden milion złotych, a Ministerstwo Zdrowia – po wielu rozmowach – zobowiązało się zapewnić dodatkowo dwa miliony złotych. Z pomocy Kliniki do tej pory skorzystały czterysta dwie pary, u których potwierdzono trzydzieści osiem ciąży. Jak wyjaśnia dyrektor „Matki Polki” – prof. Maciej Banach, głównym założeniem programu jest to, żeby para – w jednym miejscu i w krótkim czasie – najpierw mogła skorzystać z wielospecjalistycznej diagnostyki, która wykaże, co jest przyczyną niepłodności, a następnie tę przyczynę wyleczyć lub dać informację,

że dostępne metody nie pozwalają na wyleczenie. Jego zdaniem, kompleksowe badania, a następnie leczenie niepłodności powoduje, że 80–90 proc. par może zostać rodzicami.

ŹRÓDŁO: RADIO ŁÓDŹ

W łódzkim „Koperniku” protestuje kolejna grupa zawodowa

W Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika kolejna grupa zawodowa podjęła protest polegający na korzystaniu ze zwolnień chorobowych. Po lekarzach i pielęgniarkach, protestować zaczęły w ten sposób sekretarki medyczne i rejestratorki. Na L4 „poszła” jedna czwarta tego personelu, co wydłużyło czas oczekiwania pacjentów na przyjęcie do specjalistów i na badania diagnostyczne. Dyrekcja placówki ma świadomość, że te nieobecności są związane z żądaniem zwiększenia płac zasadniczych, jednak ze względu na trudną sytuację finansową szpitala, sekretarki i rejestratorki zostały powiadomione pisemnie, że obecnie zwiększenie ich wynagrodzeń nie jest możliwe. Zapewnia, że nastąpi to w późniejszym terminie. Panie tymczasem podnoszą, że wszystkie grupy pracownicze w lecznicy dostały już podwyżki, tylko nie one, chociaż mają wyjątkowo niskie zarobi i wyrażają żal, że wciąż słyszą, iż można je zastąpić w jednej chwili.

ŹRÓDŁO: LODZ.WYBORCZA.PL

Joanna Barczykowska-Tchórzewska
rzecznik prasowy OIL w Łodzi
Informacje zebrane 12 lutego 2019 r.

z notatnika
rzecznika

Zmiany trzeba zacząć od „człowieka w lustrze”

zapiski sekretarza

Jak zapewne zdążyli już Państwo zauważyć, oddajemy w Państwa ręce „Panaceum” w nowym, odświeżonym wydaniu. Mamy nadzieję, że bardziej przejrzystym i przyjaznym Czytelnikowi. W toku przygotowywania zmian, pojawiło się kilka różnych koncepcji, propozycji, rozwiązań. Ostatecznie „wygrała” ta, którą trzymają Państwo w rękach. Wierzmy, że najlepsza. Jednocześnie wskazano miejsce na dodatkowy głos, poza Słowem Prezesa, a wówczas padła propozycja od Doktora Pawła Czekałskiego: „A może Ty byś coś napisał?” Jako wielki fan filmów o Donie Corleone, wiedziałem, że takich ofert się nie odrzuca. I tak oto zrodziła się rubryka „Zapiski Sekretarza”.

Pisząc pierwszy tekst, przyznam Państwu uczciwie, czuję stres jak artysta przed wyjściem na estradę. O czym napisać, czy to będzie miało sens, czy ktoś zechce to przeczytać, jakie będą reakcje? Wiele pytań bez odpowiedzi, ale rzuconą rękawicę trzeba podjąć. Koncepcji na formułę tejże rubryki było wiele. Postanowiłem jednak, że wyłamię się z utartego schematu postrzegania osoby sekretarza Okręgowej Rady Lekarskiej. Nie będę Państwu opisywał suchych faktów: „byłem z Prezesem tu i tu, otwierałem uroczystość taką i taką, wręczyłem dyplom temu i temu”. Takie informacje każdy zainteresowany znajdzie sam w naszych mediach. Ja chciałbym, aby moje – nazwijmy to górnolotnie – felietony prowokowały dyskusję, czasami zmuszały do myślenia czy autorefleksji i poruszały tematy dotyczące nas wszystkich. A jest naprawdę o czym pisać, ale o tym za chwilę.

Część z Państwa może sobie zadawać pytanie: kim jestem i skąd się wzięłam? Zacznę od czasów sprzed wyborów do ORL, a później na jej sekretarza (o tym, co robię/robimy teraz, dowiedzą się Państwo na bieżąco). Obecny jestem w naszej Izbie od połowy 2016 r., kiedy to rozpocząłem

staż podyplomowy i zostałem członkiem izbowego Koła Młodych Lekarzy i Lekarzy Dentystów. Z biegiem czasu Koledzy i Koleżanki, wraz z ówczesnym przewodniczącym KMLiLD, powierzyli mi funkcję wiceprzewodniczącego Koła. Jednocześnie uczestniczyłem aktywnie w pracach m.in. Komisji Kultury i Komisji Informacyjno-Wydawniczej ORL. Głównie dzięki tym dwóm strukturom możliwe stało się uruchomienie przeze mnie programu „Lekarze po godzinach”. Wymagało to jednak dużo pracy i poświęcenia.

W przerwach między ustaleniami z restauracjami, teatrami i innymi instytucjami kultury oraz budowaniu podstrony internetowej projektu, nie starczyło już czasu na naukę do Lekarskiego Egzaminu Końcowego. Opuściłem zarówno podejście wiosenne, jak i jesienne, kończące okres stażu. Zaufałem swojemu wynikowi, który osiągnąłem za pierwszym razem, jednocześnie wierząc, że to, co robię w Izbie, ma sens i jest tego warte. Na szczęście nie zawiodłem się. Projekt został przyjęty entuzjastycznie i spodobał się wielu naszym członkom. A na wybraną przez siebie specjalizację dostałem się bez problemu, choć stresu było co niemiara.

Suma summarum opłaciło się postawić wszystko na jedną kartę. Dobre relacje z naszymi partnerami, jak np. z Teatrem Nowym w Łodzi, przełożyły się na możliwość zorganizowania warsztatów z umiejętności miękkich dla lekarzy, podczas których aktorzy odgrywali rolę pacjentów. Planuję kolejną edycję jeszcze w tym roku. Równocześnie kontynuowałem działalność w ramach samorządności doktoranckiej na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, co zaowocowało zorganizowaniem po raz pierwszy w historii wspólnego wyjazdu wakacyjnego doktorantów i młodych lekarzy w roku 2017.

W międzyczasie cała Polska żyła nabierającym rozmachu protestem lekarzy rezydentów. My, młodzi lekarze w łódzkiej Izbie, nie staliśmy obok obojętnie jako obserwatorzy. Dzięki wsparciu ówczesnych władz oraz porozumieniu ze studentami UM w Łodzi, udało mi się zorganizować pikietę w Pasażu Leona Schillera, wspierającą Koleżanki i Kolegów głodujących w Warszawie. To była piękna chwila, w której wszyscy staliśmy ramię w ramię we wspólnej sprawie. Niezależnie od osobistych preferencji i od tego, czy kogoś lubimy czy nie, niezależnie od funkcji, które ktoś pełni, byliśmy jednością, mówiliśmy jednym głosem, walczyliśmy o to samo. My wszyscy zgromadzeni pod pomnikiem jednego z największych polskich reżyserów teatralnych.

Od tamtego czasu zadaję sobie pytanie, czy tylko „wspólny wróg” może nas zjednoczyć? Czy na co dzień nie mamy żadnego wspólnego mianownika, żadnej wspólnej przyziemnej sprawy do załatwienia? Jesteśmy środowiskiem trudnym, skłóconym, pełnym antagonizmów i negatywnych emocji względem innych. Jak do tego dorzucimy kilka naszych narodowych cech, jak bezinteresowna zawiść i zazdrość, uzyskujemy mieszankę wybuchową. Sami dla siebie jesteśmy największymi wrogami. Wujek Piłsudski pewnie by sparafrazował sam siebie i powiedział: „zawód wspaniały, tylko ludzie...”.

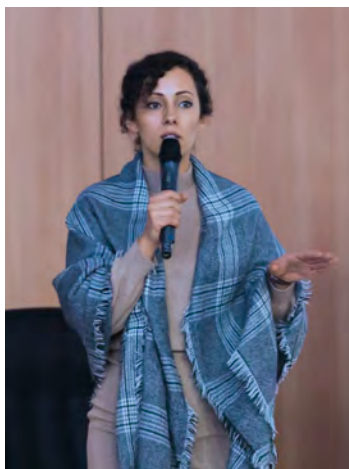
W następnych tekstach przedstawię kilka argumentów i sytuacji, pokazujących, co my sami zrobiliśmy z tym zawodem. I nie będą to wcale moje autorskie wymysły, a *screeny*/zrzuty ekranu prawdziwych wypowiedzi internetowych, „odzywek” lekarzy do lekarzy. Jak śpiewał Król Popu, zmiany trzeba zacząć od „człowieka w lustrze”. ●

Mateusz Kowalczyk
sekretarz ORL w Łodzi

Konopie medyczne w teorii i praktyce

„Panaceum” rozmawia z Samią Al-Hameri, magister farmacji, doradczynią medyczną Spectrum Cannabis Polska Sp. z o.o.

PANACEUM: Medyczna marihuana – czy to poprawne określenie?

SAMIA AL-HAMERI: Według prawidłowej nomenklatury powinniśmy mówić o medycznych konopiach.

„P”: Czym zatem medyczne konopie różnią się od marihuany?

s.A.-H.: Konopie i susz obecne na tzw. czarnym rynku mogą mieć różne działanie, ponieważ w ich składzie często występują konopie syntetyczne. Działają na te same receptory CB1 oraz CB2 układu endokannabinoidowego, ale mogą mieć zupełnie inny skład, a co za tym idzie wywołać inny efekt. Na dodatek surowiec dostępny na czarnym rynku często wzbogacony jest heroiną, przez co użytkownik wraca do tego samego dealera. W suszu mogą znajdować się też substancje grzybobójcze czy bakterie, które są niebezpieczne dla pacjenta terminalnego. W przypadku marihuany kupionej nielegalnie nie znamy jej składu. Co więcej, potwierzonego składu nie ma nawet w przypadku suszu kupionego legalnie w Holandii, ponieważ zalegalizowano tam sprzedaż, ale nie uprawę konopi.

Pochodzenie suszu może być różne, a skład wzbogacony o substancje niepożądane u pacjentów z wieloma jednostkami chorobowymi.

„P”: Jaki jest skład medycznych konopi?

s.A.-H.: Przede wszystkim jest zwalidowany i ściśle określony. Medyczne konopie są hodowane w zamkniętych pomieszczeniach, w określonych warunkach. Rośliny nie są poddawane działaniu opadów atmosferycznych czy czynników środowiska. Hodowla w dokładnie określonych warunkach pozwala na uzyskanie roślin o konkretnych parametrach.

„P”: Co oprócz kannabinoidów znajduje się w składzie suszu o działaniu leczniczym?

s.A.-H.: W składzie konopi medycznych wyizolowano pięćset substancji, z czego dwadzieścia procent stanowią kannabinoidy. Jest ich około osiemdziesięciu rodzajów. Dodatkowo w składzie znajdują się m.in. flawonoidy i związki terpenoidowe. Wszystkie te substancje wywołują razem efekt synergiczny, który z punktu widzenia działania terapeutycznego jest w medycynie konopnej niezwykle ważny. Nazywa się go efektem *family*. Jeśli wyizolujemy część substancji i będziemy przyjmować je osobno, przyniosą zupełnie inny efekt, który nie będzie miał pożądanego charakteru terapeutycznego. W przypadku stosowania terapii konopnej konieczne jest odpowiednie dobranie rośliny do pacjenta.

„P”: Kto może wypisać receptę na konopie medyczne?

s.A.-H.: Według prawa każdy lekarz, który ma uprawnienia do wystawiania recept Rpw. W praktyce powinien być to jednak lekarz, który posiada

wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu terapii konopnych.

„P”: Skąd taką wiedzę i doświadczenie lekarze mogli zdobyć?

s.A.-H.: To rzeczywiście nie było łatwe. Do tej pory w żadnym podręczniku akademickim nie było informacji o właściwościach medycznych konopi, nie wspominając już o wskazaniach czy dawkowaniu. Pomimo to w Polsce jest kilku, może kilkunastu lekarzy, którzy szkolili się w zagranicznych ośrodkach, gdzie taka terapia była prowadzona. Mają oni wiedzę w tym zakresie, potrafią dobrać surowiec do pacjenta i zapisać mu odpowiednie leczenie. Z powodzeniem mogą zatem prowadzić terapię konopną, co więcej – mieli już pacjentów będących w trakcie takiej terapii.

„P”: Nie jest to jednak liczna grupa...

s.A.-H.: Dlatego w porozumieniu z jednostkami naukowo-badawczymi rozpoczynamy teraz szkolenia dla farmaceutów i lekarzy w zakresie terapii konopnych i stosowania tego surowca farmaceutycznego. Nasze szkolenia uzyskały patronat zarówno Naczelnej Rady Aptekarskiej, jak i Naczelnej Rady Lekarskiej; w najbliższych miesiącach będziemy mieli możliwość przeszkolić znaczną część farmaceutów i lekarzy z zakresu stosowania konopi medycznych.

„P”: W Łodzi odbyło się już szkolenie dla farmaceutów w Okręgowej Izbie Aptekarskiej, na czym polegały?

s.A.-H.: Nowe prawo recepturowe wprowadziło wiele zmian i nowości dla aptekarzy, którzy do tej pory nie mieli do czynienia z takim surowcem farmaceutycznym, dlatego w pierwszej kolejności zorganizowaliśmy

wywiad

Spectrum Cannabis Polska jest spółką należącą do międzynarodowej firmy, która prowadzi działalność naukowo-badawczą w sektorze medycznych konopi i specjalizuje się w ich wytwarzaniu. Spółka sprowadza surowiec farmaceutyczny dla polskich pacjentów.

cd. ze s. 7

szkolenia dla nich. Farmaceuci mieli wiele pytań, związanych z surowcem i realizacją recept na tę terapię, m.in. jak przechowywać konopie medyczne, gdzie je zamawiać, jak wydać.

„P”: **Czy medyczne kopie są dziś dostępne we wszystkich aptekach w Polsce?**

s.A.-H.: Pacjent może zrealizować receptę w każdej aptece, ale nie w każdej lek ten jest dostępny od ręki. W stałej sprzedaży znajduje się w aptekach znajdujących się przy hospicjach, poradniach leczenia bólu czy oddziałach paliatywnych. W pozostałych może być zamówiony dla konkretnego pacjenta i dostarczony przez hurtownię farmaceutyczną do wybranej placówki. Pierwszą dostawę medycznych konopi do hurtowni farmaceutycznej w Polsce mieliśmy w połowie stycznia. Zamówione są już kolejne partie, tak żeby terapia konopna mogła być stale dostępna. Zarejestrowany surowiec farmaceutyczny *Cannabis sativa L.*, w postaci suszu kwiatostanów roślin żeńskich konopi, dostępny jest na rynku w opakowaniach 5 i 10 g.

„P”: **Czy planowane są szkolenia dla lekarzy? Na czym mają polegać?**

s.A.-H.: Jesteśmy już po rozmowach z Naczelną Radą Lekarską i w ramach współpracy będziemy organizować szkolenia dla lekarzy w okręgowych izbach lekarskich. Będzie mógł w nich uczestniczyć każdy lekarz, bez względu na specjalizację. Podstawowe szkolenie pt. „Konopie medyczne w teorii i praktyce” obejmuje wprowadzenie do medycyny konopnej. Uczestnik szkolenia otrzyma niezbędną wiedzę na temat: historii i prawa dotyczącego stosowania konopi medycznych, właściwości surowca farmaceutycznego, mechanizmu działania poszczególnych składników, dawkowania w zależności od drogi podania, możliwych interakcji, wskazań i przeciwwskazań terapeutycznych, działań niepożądanych, a także obowiązujących standardów i bezpieczeństwa stosowania. W przyszłości dla zainteresowanych lekarzy możliwe jest uczestnictwo w szkoleniach uzupełniających, które będą uwzględniały specyfikę poszczególnych dziedzin medycyny. W pierwszym bloku znajduje się medycyna rodzinna, pediatria, onkologia, neurologia i psychiatria, a w drugim – anestezjologia i intensywna terapia,

rehabilitacja, reumatologia z traumatologią, ortopedia i dermatologia. Szkolenia uzupełniające wprowadzają uczestnika w specjalistyczne kierunki zastosowania konopi medycznych, co z pewnością wpłynie pozytywnie na efektywność stosowania terapii oraz zapewni profesjonalizm opieki medycznej.

„P”: **W jakich przypadkach stosuje się terapię konopną?**

s.A.-H.: Konopie medyczne na świecie stosowane są aż w stu osiemdziesięciu jednostkach chorobowych. Według aktualnego prawa, nie ma jednak jednoznacznej listy wskazań oraz symptomów, w których można zastosować konopie medyczne. Na podstawie obecnej wiedzy i doświadczeniu lekarza oraz indywidualnych objawów pacjenta, wspólnie decydują o podjęciu takiej terapii. Konopie medyczne zostały zarejestrowane jako surowiec farmaceutyczny o udokumentowanym działaniu.

„P”: **Czy podobne działania mają inne produkty konopne, które od pewnego czasu można kupić w Polsce, głównie w sklepach internetowych, tj. oleje CBD, maści konopne i herbaty?**

s.A.-H.: Te produkty, pochodzące z konopi „przemysłowych”, nie wykazują pożądanego działania farmakologicznego, nie posiadają analitycznie potwierdzonego składu jakościowego, jak i czystości mikrobiologicznej.

„P”: **Czy konopie medyczne są popularną formą terapii w krajach Europy Zachodniej?**

s.A.-H.: Nie znam statystyk, dlatego trudno powiedzieć, ilu pacjentów korzysta z tej formy terapii. W Holandii jest ona stosowana już od 2003 r. W innych krajach, takich jak Niemcy, Dania czy Grecja, konopie medyczne zostały zalegalizowane w 2017 r. Trend medycyny konopnej jest obecny na całym świecie. Cieszymy się, że ta forma leczenia jest dostępna także w Polsce.

„P”: **Dziękujemy za interesującą rozmowę.** ●

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

Obywatelska inicjatywa ustawodawcza: „Szczepimy, bo myślimy”

Na oficjalnej stronie Facebooka, należącej do Komitetu Obywatelskiej Inicjatywy Ustawodawczej „Szczepimy, bo myślimy”, 7 lutego br. pojawił się dawno oczekiwany komunikat, który w całości poniżej cytujemy:

„Szanowni Państwo, informujemy, że 6 lutego 2019 r., postanowieniem Marszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego, wydanym na podstawie art. 6, ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, został utworzony Komitet Obywatelski Inicjatywy Ustawodawczej »Szczepimy, bo myślimy« ustawy o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw”.

Zatem od tej daty Komitet – zgodnie z przepisami – ma trzy miesiące na zebranie minimum 100 tys. podpisów, popierających obywatelską inicjatywę oraz złożenie ich, wraz z projektem ustawy, w Kancelarii Marszałka Sejmu. Termin ten mija 6 maja br.

Przypomnijmy krótko, bo pisaliśmy o tym już w poprzednich numerach „Panaceum”, że społeczna inicjatywa „Szczepimy, bo myślimy”, zrodziła się we Wrocławiu, latem minionego roku. Dwóch wrocławian: Robert Wagner – społecznik i Marcin Kostka – adwokat, którzy opracowali obywatelski projekt nowelizacji ustawy – Prawo oświatowe oraz innych ustaw, już wówczas ruszyło z akcją informacyjną na ten temat. Ich inicjatywa znalazła uznanie prezesa Dolnośląskiej Izby Lekarskiej – dr. n. med. Pawła Wróblewskiego, a następnie zyskała poparcie Naczelnej Rady Lekarskiej, Konwentu Prezesów Okręgowych Rad Lekarskich i wszystkie ORL w kraju.

Swoją pomoc w zbiorce podpisów pod projektem ustawy zadeklarowały także liczne samorządy miast i gmin, ponadto oficjalnie wsparła Federacja „Porozumienie Zielonogórskie”. Oznacza to, że formularze poparcia znajdują się w wielu gabinetach lekarzy

rodzinnych i będą mogły być podpisywane przez pacjentów.

Co zawiera projekt wspomnianej ustawy? Umożliwia on samorządom terytorialnym podjęcie samodzielnych decyzji o wprowadzeniu dodatkowego, punktowanego kryterium przy rekrutacji dzieci do publicznych żłobków i przedszkoli, którym ma być zaświadczenie o obowiązkowych szczepieniach ochronnych, przeprowadzonych zgodnie z kalendarzem lub o przeciwwskazaniach do tych szczepień. Te przeciwwskazania dotyczą głównie dzieci, które nie mogą być zaszczepione z powodu np. wad wrodzonych serca czy chorób układu odpornościowego.

Autorzy inicjatywy „Szczepimy, bo myślimy”, zwracają się o jej poparcie do wszystkich tych, którzy nie negują tego, że szczepionki są jednym z najważniejszych odkryć medycyny

w ostatnich stu dziesięciu latach. Apelują zwłaszcza o włączenie się w zbórkę podpisów pod projektem ustawy do wszystkich środowisk i zawodów medycznych – farmaceutów, pielęgniarek, a przede wszystkim lekarzy i lekarzy dentyków. Przypominają, że popisy można zbierać nie tylko wśród pacjentów, ale również członków rodziny, znajomych i współpracowników, ponadto w czasie ulicznych zbiórek i innych akcji. Trzeba tylko pamiętać, że obok listy z podpisami, należy koniecznie udostępnić zainteresowanym projekt ustawy. To ważne! ●

Nina Smoleń

Źródło: <https://pl-pl.facebook.com/SzczepimyBoMyslimy/>

jesteś za?
podpisz!

Z kompletem dokumentów dotyczących Obywatelskiej Inicjatywy Ustawodawczej „Szczepimy, bo myślimy” można się zapoznać na stronie internetowej Naczelnej Izby Lekarskiej:

1. Projekt ustawy: <https://bit.ly/2FIQ4rV>
2. Stanowisko Prezydium NRL ws. projektu ustawy: <https://bit.ly/2MriSWx>
3. Tabela do zbierania podpisów pod projektem: <https://bit.ly/2GwQmty>

Odpowiedzialność zawodowa lekarzy – jej historia i współczesne problemy

spotkanie sędziów i rzeczników łódzkiej izby

W pięknych salach naszej siedziby przy ulicy Czerwonej w Łodzi, w piątek 1 lutego 2019 r., spotkali się sędziowie Okręgowego Sądu Lekarskiego oraz rzecznicy odpowiedzialności zawodowej łódzkiej Izby Lekarskiej. Celem tego spotkania było omówienie pracy organów odpowiedzialności zawodowej. Nasze zebranie swoją obecnością zaszczylił prezes Okręgowej Rady Lekarskiej – dr n. med. Paweł Czekalski. Zwrócił uwagę na przypadającą w tym roku trzydziestą rocznicę odrodzenia się samorządu lekarskiego oraz mówił o istotnej roli izbowych organów odpowiedzialności zawodowej w sprawowaniu nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem zawodu lekarza. Minutą ciszy uczczono pamięć naszych kolegów zmarłych w styczniu tego roku: sędziego – lek. dent. Zbigniewa Rogowskiego oraz zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej – lek. Andrzeja Tietza.

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej w Łodzi

– lek. Januariusz Kaczmarek przedstawił propozycję zasad rozliczania – między okręgowymi izbami oraz okręgowymi izbami a NIL – kosztów postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, która była omawiana na pierwszym w tej kadencji, wspólnym spotkaniu Kolegium OROZ i Kolegium Przewodniczących OSŁ w Wiśle, w listopadzie 2018 r. Dotychczas do kosztów postępowań zaliczano wyłącznie koszty bezpośrednio związane z prowadzeniem danej sprawy, tj. koszty korespondencji, wynagrodzeń biegłych, delegacji świadków. Obecnie pojawiły się propozycje, aby do kosztów postępowania doliczać wszystkie koszty, włączając w to również proporcjonalnie doliczane koszty administracyjne, m.in. pensje pracowników biura OSŁ i OROZ czy utrzymanie pomieszczeń, które zajmuje pion odpowiedzialności zawodowej. Czy są to propozycje zasadne?

Należy przypomnieć, że obecnie Ministerstwo Zdrowia powinno

pokrywać koszty związane z działalnością organów odpowiedzialności zawodowej w izbach lekarskich. Januariusz Kaczmarek stwierdził, że – w jego ocenie – błędem byłoby występowanie do MZ o całkowitą refundację kosztów z prostej przyczyny: kto płaci, ten chce mieć decydujący wpływ. Dlatego też mógłby być to pierwszy krok do przejścia przez organy państwowe od samorządu pionu odpowiedzialności zawodowej lekarzy. Przypomniał genezę reaktywowania izb lekarskich w 1989 r. i zwrócił uwagę, że wówczas reprezentujący nas lekarze podjęli zobowiązanie, iż tworzone izby lekarskie przejmą również sprawy związane z odpowiedzialnością zawodową. Zostało to później w sposób wyraźny umocowane w art. 17 Konstytucji RP. Obecnie na zebraniu sędziowie i rzecznicy poparli propozycję J. Kaczmarka, aby do kosztów refundowanych przez Ministerstwo nie doliczać kosztów tzw. administracyjnych.

Następnie wystąpił lek. dent. Michał Osica – zastępca OROZ w Łodzi i przedstawił sprawozdanie ze spotkania Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej, które odbyło się we wrześniu 2018 r. we Wrocławiu. Na spotkaniu tym omawiane były m.in. zagadnienia dotyczące finansowania odpowiedzialności zawodowej izb lekarskich, a także sprawa dotycząca lekarza, któremu postawiono zarzuty w czasie, gdy zarządzeniem prezesa Izby został pozbawiony prawa wykonywania zawodu. Lek. dent. M. Osica przekazał, że w czasie spotkania Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej – Grzegorz Wrona pochwalił prowadzenie spraw przez Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w Łodzi.

W kolejnym punkcie sędzia OSL w Łodzi – dr n. med. Bogumiła Kempieńska-Mirostawska wystąpiła ze wspaniałym referatem pt. „Geneza sądownictwa lekarskiego w Polsce”. Pani Doktor przedstawiła historię odpowiedzialności zawodowej lekarzy od starożytności do czasów współczesnych. Mówiła o pierwszych kodyfikacjach zasad etyki lekarskiej na świecie oraz w Polsce, szczególnie opisała funkcjonowanie sądów dyscyplinarnych w II RP.

Następnie mgr Anna Mikulska-Korpacka z kancelarii OROZ i OSL

omówiła kilka spraw rozpoznawanych przez Okręgowy Sąd Lekarski w Łodzi, które na skutek wniesionych odwołań były oceniane przez Naczelny Sąd Lekarski i Sąd Najwyższy. Wśród nich znalazła się sprawa, która dotyczyła niezgodnego ze wskazaniami wiedzy medycznej podania dziecku leku Winkrystyna do płynu mózgowo-rdzeniowego. Zdarzenie miało miejsce w marcu 2012 r. W sprawie tej równolegle toczyły się postępowania: karne i dyscyplinarne. Postępowanie karne zakończyło się jako pierwsze prawomocnym wyrokiem, uznającym winę lekarza. Okręgowy Sąd Lekarski w Łodzi w kwietniu 2017 r. wydał orzeczenie uznające winę lekarza i jednocześnie umorzył postępowanie ze względu na to, że orzeczenie wobec obwinionego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za ten sam czyn w postępowaniu karnym. Naczelny Sąd Lekarski utrzymał w mocy orzeczenie OSL w Łodzi.

W tym miejscu przypomnieć należy, że ustawa o izbach lekarskich przewiduje, iż ustanie karalności przewinienia następuje po pięciu latach od daty czynu. Jednakże w przypadku, gdy czyn, którego dotyczy postępowanie, jest jednocześnie przestępstwem, ustanie karalności następuje nie wcześniej niż ustanie

karalności przestępstwa (zwykle 10–15 lat). Sąd Najwyższy w omawianej sprawie uchylił orzeczenia NSL oraz OSL i stwierdził, że nie można zastosować wydłużonego terminu przedawnienia dla czynu opisanego w orzeczeniu Okręgowego Sądu Lekarskiego w Łodzi. Bez znaczenia, w ocenie Sądu Najwyższego, pozostaje fakt, że przedmiotem ocen prawnych w postępowaniu dyscyplinarnym oraz w postępowaniu karnym było to samo zdarzenie (nieprawidłowe podanie Winkrystyny). SN zwrócił uwagę, że opisy czynów w obu postępowaniach były różne. W postępowaniu karnym zarzucono lekarzowi nieumyślne spowodowanie śmierci dziecka, a w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy zarzucono mu niedołożenie należytej staranności poprzez niezgodne ze wskazaniami wiedzy medycznej podanie leku.

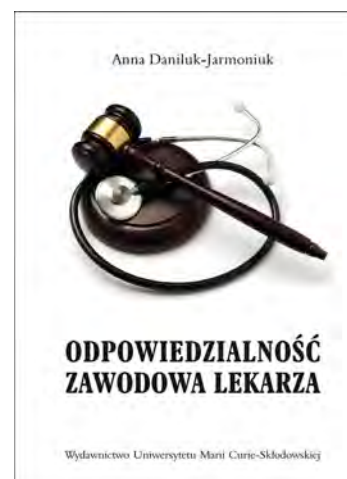
Na koniec części szkoleniowej, przewodniczący OSL – lek. dent. Janusz Prochaska zarekomendował zebranych książki z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy i poinformował o możliwości ich wypożyczenia w biurze OSL.

Spotkanie zakończyła uroczysta kolacja przy muzyce. ●

Janusz Prochaska,
Anna Mikulska-Korpacka

Prezentowane opracowanie, autorstwa Anny Daniluk-Jarmonik (dr n. pr., adiunkt w Zakładzie Prawa Pracy Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie) zawiera omówienie całokształtu zagadnień prawnych odpowiedzialności zawodowej lekarzy w Polsce – jej historii oraz aktualnego stanu prawnego. Zajęcie się tą materią było uzasadnione tym, że jak dotąd w doktrynie prawa nie przeprowadzono kompleksowych badań dotyczących analizowanej instytucji prawnej, pomimo społecznego i prawnego znaczenia tej problematyki. Profesji lekarza jako zawodowi zaufania publicznego stawiane są duże

wymagania. Jest to zrozumiałe, zwłaszcza na dobra – zdrowie i życie człowieka, których ochronę powierza się lekarzom. Implikuje to z kolei konieczność wprowadzenia instrumentów prawnych służących sprawowaniu pieczy nad należytych wykonywaniem tego rodzaju zawodu, w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Jednym z instrumentów realizacji tej pieczy przez samorząd zawodowy jest odpowiedzialność zawodowa, która ma zastosowanie w razie naruszenia zasad etyki lekarskiej oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza, niezależnie od prawnej formy jego wykonywania. ●

Wydawca: UMCS, 2018 r.,
wyd. I, s. 449, opr. twarda.

nowości
wydawnicze

Dbając o wysoką jakość opieki kardiologicznej

W połowie marca odbędzie się w Łodzi pierwsza Konferencja Konsultantów naszego województwa, która dotyczyć będzie szerokiej tematyki chorób serca i naczyń krwionośnych, stąd dodatek do tytułu – Kardiologia 2019. Inspiracją do jej zorganizowania było moje spotkanie z władzami Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, na które zapraszany jest każdy nowo powołany konsultant wojewódzki. Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej – dr n. med. Paweł Czekalski zwrócił wówczas uwagę na jedno z głównych zadań konsultanta, jakim jest dbałość o wysoką jakość opieki zdrowotnej w danej dziedzinie.

konferencja
konsultantów –
kardiologia 2019

Realizując tę misję, zaprosiłem do wspólnego wystąpienia na forum konferencyjnym ekspertów, zajmujących się chorobami układu krążenia, czyli konsultantów wojewódzkich w dziedzinach: kardiologii – prof. dr. hab. n. med. Michała Krejcy, kierownika Kliniki Kardiologii CSK UM w Łodzi oraz hipertensjologii – dr. n. med. Jana Krekorę z Kliniki Kardiologii Regionalnego Centrum Chorób Serca im. dr. S. Sterlinga CSK UM w Łodzi, a także prof. dr. hab. n. med. Jerzego Krzysztofa Wrancza, kierownika Kliniki Elektrokardiologii CSK UM w Łodzi. Wszystkim zadałem pięć zasadniczych pytań, proponując im dość długie – jak na standardy współczesnych konferencji – wypowiedzi na ich temat, do czterdziestu pięciu minut, uzupełnione obowiązkową, piętnastominutową dyskusją.

Pytania te dotyczą w każdej ze wspomnianych dziedzin:

1) kluczowych elementów najnowszych wytycznych postępowania;

Takie ujęcie tematu, dotyczącego podsumowania najnowszej wiedzy medycznej, zmusza wykładców do skupienia się jedynie na tych elementach, które uległy zmianie bądź stały się niesłychanie istotne z praktycznego punktu widzenia.

2) ważnych informacji z praktyki klinicznej;

W tej części chodzi o skupienie się wykładców na tych elementach, wokół których ogniskuje się jego praktyczna aktywność. Dynamika współczesnej wiedzy na temat chorób serca i naczyń wymusza bowiem

ciągłe doskonalenie się w szeregu zagadnieniach z zakresu diagnostyki i terapii.

3) najświeższych danych z terenu naszego województwa;

Najbardziej aktualne informacje na temat występowania chorób układu krążenia na naszym terenie można pozyskać zarówno od ordynatorów oddziałów kardiologicznych i kierowników klinik, jak i z Łódzkiego Oddziału NFZ. Dysponujemy na ten temat bardzo szczegółowymi danymi z 2017 i 2018 r., co pozwala wykładcom na dostrzeżenie trendu zmian struktury omawianych schorzeń w województwie.

4) najczęstszych błędów i optymalizacji ścieżek diagnostyczno-terapeutycznych;

Jest to zasadnicza część wystąpień ekspertów, ich wykłady na ten temat mają wypełnić lukę między statystycznym przedstawieniem rocznego odsetka zgonów na choroby układu krążenia a losami konkretnych pacjentów. Wykładowcy pracują od wielu lat w swoich dziedzinach, lecząc tyśiące pacjentów i wnikliwie analizując ich losy. Nierzadko klarowny obraz choroby, wskazujący na stopień zagrożenia powikłaniami i zgonem, ujawnia się po wielu latach jej trwania. Analizując wyniki wieloletniego leczenia, eksperci znajdują optymalną drogę prowadzącą do szybkiego postawienia właściwego rozpoznania i bezwzględnego wdrożenia najsukcesyjniejszej terapii.

5) aktualności z dziedziny diagnostyki i terapii chorób układu krążenia.

W tej części chodzi o zaprezentowanie przez ekspertów własnego spojrzenia na pojawiające się innowacyjne formy diagnostyki i terapii w chorobach układu krążenia. Spośród bogatego armamentarium, wykładowcy mają dokonać wyboru tych nowości, które można wdrożyć natychmiast w naszych poradniach i oddziałach.

• • •

Aby przybliżyć Państwu powyższą listę zagadnień z dziedziny kardiologii, w której jestem konsultantem wojewódzkim, krótko omówię założenia swojego wystąpienia, jakie chcę przedstawić w czasie Konferencji Konsultantów.

Na wstępie zamierzam zaprezentować zasadnicze elementy nowych wytycznych dotyczących rewaskularyzacji mięśnia sercowego i zmodyfikowanych zasad leczenia przeciwpyłkowego. Zatrzymam się chwilę nad wyjaśnieniem praktycznego znaczenia troponin, pozostając zgodny z nowo opublikowaną definicją zawału serca. Nowością jest uwzględnienie sytuacji, w której podwyższone stężenie troponin wskazuje nie na zawał serca, ale na uszkodzenie miokardium, typowe dla wielu innych jednostek chorobowych.

W drugiej części skupię się na klarownym przedstawieniu wady aortalnej serca, której częstość stale i bardzo szybko wzrasta. Począwszy od badania klinicznego, poprzez echokardiograficzne rozpoznanie, aż do kwalifikacji operacyjnej w przypadku tej wady – zwrócę uwagę na dwa, niezwykle istotne

Autorem artykułu jest prof. dr. hab. n. med. Jarosław Drożdż, konsultant wojewódzki w dziedzinie kardiologii dla regionu łódzkiego, kierownik Kliniki Kardiologii Katedry Kardiologii i Kardiologii i Chorób Naczyń Centralnego Szpitala Klinicznego UM w Łodzi.

elementy. Pierwszy – to ustalenie wskazań do zmiany sposobu leczenia z klasycznej, operacyjnej wymiany zastawki na implantację przezskórną metodą TAVI. Drugi – to sposób przygotowania pacjenta do leczenia interwencyjnego ze szczególnym uwzględnieniem trybu ambulatoryjnego.

Część trzecia zdominowana będzie przez dostrzeżoną w tym roku zmianę na pozycji lidera klinicznych rozpoznań szpitalnych. Nie jest nią już choroba wieńcowa, lecz niewydolność serca. Mówienie o epidemii niewydolności serca w Polsce zyskało wymierny kształt, z dominacją ponad sześciu tysięcy hospitalizacji ze znacznym obciążeniem naszych oddziałów oraz płatnika – NFZ.

W kolejnej części nawiążę do powyższego spostrzeżenia i kilka uwag poddam pod rozwagę kardiologom pracującym w poradniach, gdzie króluje jeszcze „stara” koncepcja

rozpoznawania chorób serca. Wśród rozpoznań ambulatoryjnych w naszym województwie dominuje nadciśnienie tętnicze i stabilna choroba wieńcowa, natomiast niewydolność serca stanowi margines, z liczbą przypadków niewiele przekraczającą liczbę hospitalizacji. Zadaję sobie pytanie, czy chorzy z niewydolnością serca leczeni są w innych poradniach niż kardiologiczne? Czy też może lekarze realizują opiekę ambulatoryjną w przypadku niewydolności serca, uzasadniając to starym kodem choroby poprzedzającej to schorzenie? A może pacjenci z tą ciężką i obciążoną dużą śmiertelnością chorobą w ogóle nie trafiają do poradni, gdzie przecież powinno się dokonywać optymalizacji farmakoterapii, ukierunkowanej na zapobieganie zaostrzeniom? Może stąd jest tyle hospitalizacji przypadków zaostrzeń niewydolności serca? To będą ważne pytanie w dyskusji.

W ostatniej części poinformuję o wdrażanym właśnie przez NFZ nowym programie lekowym dla pacjentów z hipercholesterolemią rodzinną, w którym refundowane będą niezwykle drogie innowacyjne leki z grupy przeciwciał anty-PCSK9. Przedstawię zasady kwalifikacji do programu oraz ośrodki na terenie województwa, wybrane wspólnie z ŁOW NFZ do prowadzenia tej terapii. Inicjacja programu jest wielkim sukcesem i szansą dla bardzo zagrożonych pacjentów. Wspomnę także o kilku innych zmianach w terapii chorób serca, które zostały zainicjowane w ostatnich miesiącach.

Bardzo gorąco zapraszam na Konferencję Konsultantów – Kardiologia 2019, która odbędzie się w Łodzi 16 marca br. (podstawowe informacje o konferencji i sposób rejestracji – s. 50 „Panaceum”). •

prof. dr hab. n. med. Jarosław Drożdż

Z radością, dumą i nadzieją na spotkanie z Wami zapraszamy na X Kongres Polonii Medycznej i III Światowy Zjazd Lekarzy Polskich, który odbędzie się w Gdańsku, w dniach 29 maja – 1 czerwca 2019 r. W dniu 29 maja planujemy wydarzenie towarzyszące Kongresowi. Trzydniowy naukowy program Kongresu rozpoczniemy 30 maja 2019 r.

Dzięki pracy Komitetu Naukowego i życzliwości wielu wybitnych polskich lekarzy udało się stworzyć ambitną i ciekawą paletę wykładów z różnych dziedzin medycyny, zbudowaną wokół wiodącego tematu Kongresu: „Postęp techniczny w służbie medycyny”. Nowoczesne techniki i technologie, ich wpływ na spektakularny rozwój różnych dziedzin medycyny, będą głównymi tematami prezentacji i dyskusji. Przewidujemy ponadto sesje dotyczące etyki i deontologii w pracy lekarza, czy lekarских pasji pozazawodowych.

W czasie Kongresu przedstawimy też projekty nowych działań

w ramach Federacji Medycznych Organizacji Polonijnych, które mają służyć większej integracji i nawiązaniu międzynarodowej współpracy na polu nauki i edukacji lekarzy polskich pracujących na całym świecie. Kongres Polonii będzie nie tylko ważnym wydarzeniem naukowym, ale i integrującym lekarzy polskich i polskiego pochodzenia.

Aby uczestniczyć w X Kongresie Polonii Medycznej, należy zarejestrować się na stronie internetowej w zakładce rejestracja i wnieść opłatę kongresową w wysokości: 1300 zł – do 31 marca, albo 1500 zł – od 1 kwietnia br. Opłata kongresowa uprawnia do uczestnictwa we wszystkich wydarzeniach kongresowych oraz

towarzyszących kongresowi (posiłków, wydarzeń kulturalnych, imprez integracyjnych, wycieczek, konferencji).

Zapraszamy na Kongres. •

Więcej informacji na stronie:
kongrespoloniimedycznej.com.pl

**X Kongres Polonii Medycznej
III Światowy Zjazd Lekarzy Polskich
29.05.2019 - 01.06.2019 - Gdańsk**

www.kongrespoloniimedycznej.com.pl

W obronie lekarza z Opoczna

stop nop
protestuje

Przed Okręgowym Sądem Lekarskim w Łodzi stanął lekarz, obwiniony o kwestionowanie w publicznych wypowiedziach obowiązującego kalendarza szczepień. Pierwsza rozprawa w tej sprawie odbyła się 9 stycznia, druga – 30 stycznia br. W obronie opoczyńskiego lekarza stanęło ponad sto osób z grona tzw. antyszczepionkowców, którzy zorganizowali tego dnia protest przed siedzibą Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, a także przemarsz ul. Piotrkowską i pikietę pod łódzkim Urzędem Miasta.

Podczas pierwszej rozprawy w łódzkim OSL odczytano wniosek o ukaranie lekarza przez Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w Łodzi. Obwiniony skorzystał też z prawa do składania wyjaśnień. Podczas drugiego posiedzenia w tej sprawie, które trwały cztery godziny, rozpoczęły się przesłuchania biegłych. OROZ powołał dwóch biegłych: specjalistę z zakresu chorób zakaźnych oraz specjalistę z zakresu pediatrii. Jako pierwszy przesłuchany został specjalista chorób zakaźnych.

W trakcie rozprawy 30 stycznia br., przed siedzibą łódzkiej OIL w Łodzi, odbyła się manifestacja przeciwników

obowiązku szczepień. Były to osoby związane ze stowarzyszeniem STOP NOP. To już drugi taki protest zorganizowany przez tę organizację. Pierwszy odbył się w grudniu 2017 r., kiedy lekarz z Opoczna składał wyjaśnienia przed OROZ w Łodzi. Przeciwnicy szczepień – jak głosiły hasła na transparentach – nie zgadzają się na „cenzurowanie lekarzy za realizację praw pacjenta”. Zapowiadają też swój projekt ustawy o dobrowolności szczepienia dzieci, a także o tworzeniu alternatywnych izb lekarskich, do których – ich zdaniem – będą mogli należeć lekarze

o poglądach zbieżnych z hasłami członków STOP NOP.

Wniosek o ukaranie lekarza, kwestionującego kalendarz szczepień, trafił do Okręgowego Sądu Lekarskiego w Łodzi 5 lipca 2018 r. Postępowanie wyjaśniające, poprzedzające sformułowanie wniosku o ukaranie, Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej w Łodzi prowadził półtora roku. Postępowanie zostało wszczęte w listopadzie 2016 r. po publicznych i medialnych wypowiedziach lekarza, w których kwestionował obowiązujący kalendarz szczepień. W tym czasie OROZ kilkakrotnie przesłuchiwał obwinionego lekarza. Postępowanie wyjaśniające zakończyło się sformulowaniem wniosku o ukaranie do OSL oraz postawieniem zarzutów. Kolejna rozprawa opoczyńskiego lekarza odbędzie się 10 kwietnia br. Planowane jest przesłuchanie biegłego z zakresu pediatrii.

Sprawa opoczyńskiego lekarza przed Okręgowym Sądem Lekarskim w Łodzi nie jest jedyną tego typu w Polsce. Przed rzecznikami odpowiedzialności zawodowej i sądami lekarskimi toczą się obecnie postępowania wobec jedenastu lekarzy, którzy leczą metodami, niepotwierdzonymi medycznie. ●

Tekst i zdjęcia

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

Szczepienia przeciwko grypie – temat wciąż aktualny

Prof. Lidia Brydak, kierownik Krajowego Ośrodka ds. Grypy w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego, nie ma żadnych wątpliwości, że szczepienia są dobrodziejstwem, które chroni nasze zdrowie i życie. I starała się do nich przekonać mieszkańców Łodzi, którzy w ostatni czwartek stycznia br. skorzystali z zaproszenia na otwarte dla wszystkich chętnych spotkanie, zorganizowane w siedzibie łódzkiej Okręgowej Izby Lekarskiej. Przybyłych powitał prezes Okręgowej Rady Lekarskiej – dr n. med. Paweł Czekalski.

Organizatorem spotkania, rozpoczynającego cykl pt. „Czwartki ze zdrowiem i medycyną”, była Fundacja „Misja Medyczna”, której celem jest propagowanie właściwych nawyków zdrowotnych oraz inicjowanie dyskusji nad stylem życia, wyzwaniem i zagrożeniami współczesnego świata. Rozmowy te mają być zachętą do zastanowienia się nad naszymi postawami i wyborami.

Tematem przewodnim styczniowego spotkania była grypa i szczepienia przeciwko tej chorobie, jako że szczyt zachorowań na nią w tym sezonie jest jeszcze w pełni. Prof. L. Brydak tłumaczyła: – Co roku przypada on zwykle między styczniem a marcem. Warto więc zastanowić się nad znaczeniem szczepień przeciwko grypie, tym bardziej że koszt powikłań pogrypowych jest bardzo wysoki.

Profesor wskazała też, że w Polsce szczepi się bardzo mało osób, około trzech–czterech procent mieszkańców naszego kraju. Najniższy wskaźnik notuje się wśród dzieci od szóstego miesiąca do czwartego roku życia, gdyż nie przekracza jednego procenta. Dlaczego tak się dzieje?

– Jako założycielka Polskiego Towarzystwa Wakcynologii optowałam, by zwiększyć na wydziałach

medycznych uczelni, nie tylko lekarskich, ale też farmaceutycznych czy stomatologicznych, liczbę wykładów dotyczących tej dziedziny medycyny, ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych przeciwko grypie. Chodzi o uświadczanie zagrożenia, bo ciągle ta wiedza jest za mała – wyjaśniała prof. L. Brydak.

Profesor uważa, że dla grup zawodowych, które mają częsty kontakt z ludźmi, np. dla lekarzy czy pielęgniarek, szczepienia powinny być obowiązkowe. Jak stwierdziła, szczepić powinno się też dzieci, gdyż to one są najbardziej narażone na powikłania pogrypowe, a nawet można szczepienia te zalecać kobietom w ciąży. Odniosła się także do kwestii tzw. ruchów antyszczepionkowych, wskazując, że przyczyną ich popularności jest przede wszystkim niewiedza i niewyciągnięcie wniosków z epidemii.

– Dziś odnoszę wrażenie, że szczepienia, które uratowały przecież tyle istnień na całym świecie, padły ofiarą swojego sukcesu. Osoby, które

są przeciwne szczepieniom, chyba nie zdają sobie sprawy z tego, że jeśli nie będziemy się szczepić, to nastąpi powrót chorób zakaźnych – podsumowała prof. L. Brydak.

Podczas wizyty w Łodzi, Profesor wraz z Krzysztofem Suszkiem, przewodniczącym Rady Fundacji „Misja Medyczna”, gościła także mediach – w Radiu Łódź, Telewizji TOYA i TVP3.

Ponieważ ideą „Czwartków ze zdrowiem i medycyną”, w których organizację włączyła się nasza Izba, są cykliczne spotkania mieszkańców z ekspertami z różnych dziedzin medycyny i zdrowia publicznego, to zaplanowano już kolejne, na 28 lutego br. Jego tematem będą tzw. dopalacze i walka z nimi. Tym razem gościem „pałacyku przy Czerwonej” ma być Marek Posobkiewicz, były Główny Inspektor Sanitarny, znany także jako Raper Gisu i bohater słynnego teledysku o zagrożeniach związanych z tą plagą. ●

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska

czwartki
ze zdrowiem
i medycyną

Układ

alfabet fabiana

Układ to termin, z którym w codziennej pracy lekarza nie sposób się nie zetknąć. Wszak już od pierwszego roku studiów medycznych, ucząc się anatomii, przyszły adept sztuki lekarskiej wędruje po układach. W wyniku wcześniejszej, ogólnej edukacji, poznaje np. układ okresowy, Układ Słoneczny, układ scalony i inne zbiory elementów, powiązanych ze sobą w jakiś sposób, aby na szczelbu akademickim dotrzeć do układów krążenia, oddechowego, pokarmowego itp. Anatomiczne układy, składające się na całe ciało człowieka, nie wyróżniają szczególnej roli kręgosłupa w jego etycznym odniesieniu, pozostawiając go w układzie kostnym, kręgosłup moralny zostawiając literaturze i kreatywnej pedagogice.

Kręgosłup moralny to zbiór podstawowych wartości i zasad, które dany człowiek przestrzega skrupulatnie w swoim życiu, mimo że nadarzają się okazje, by postępować wbrew którymś z nich. Mimo iż nikt – jak się wydaje – nie wymaga ustawowo od lekarzy prawidłowo uformowanego zmysłu etycznego, związanego z wrażliwością sumienia (cokolwiek ktoś rozumie pod tym sformułowaniem), to jednak należy pamiętać, że nasza korporacja zawodowa zobowiązała się *in gremio* do przestrzegania i egzekwowania zapisów Kodeksu Etyki Lekarskiej.

W związku z dość powszechnie podkreślanym zjawiskiem odchodzenia na studiach medycznych od wskazywania zalecanych dobrych cech lekarza na rzecz tych, z którymi powinien on walczyć, może grozić temu środowisku taki stan rzeczy, że młody lekarz nie będzie wiedział, jakie cechy u siebie rozwijać, a jakie unicestwiać. Może go to doprowadzić przed izbą Komisję Etyki Lekarskiej. Unicestwienie np. konformizmu często wiąże się z przeciwstawianiem się układom i układzikom, co może prowadzić do skonfliktowania z grupą itp.

W słownictwie medycznym, układ to zespół narządów współpracujących ze sobą w wykonywaniu

określonych funkcji. Pozamedycznie to również relacje międzyludzkie, w tym relacje między zawodami medycznymi, specjalnościami lekarskimi itd. Kolejne pokolenia lekarzy wchodzi w zastany układ i nie dają się zwieść deklaracjom typu: „stawiamy na przyszłość i młodość”, co należałoby z satysfakcją odnotować. Stawiają raczej na pracę bez podziałów w zgranych zespołach, zadając przy tym zasadne pytanie: czy można żyć tak, jakby się chciało i pracować jako lekarz też tak, jakby się chciało?

W systemie społecznym pozycja lekarza była notowana w przeszłości dość wysoko w sondażach. Czas przeszły bierze się tu stąd, że – jak informuje prezes jednej z izb lekarskich – w internetowych notowaniach (przy wszystkich do nich zastrzeżeniach) – dziewięćdziesiąt procent społeczeństwa wręcz nienawidzi lekarzy, a pozostałe dziesięć procent ich nie lubi. Czyżby lekarze w wyniku psucia ich wizerunku spadali szczebel po szczeblu na drabinie zawodów społecznego zaufania, żeby sięgnąć przysłówiowego dna?

Warto zwrócić uwagę, że w nieodległej przeszłości protesty lekarzy, związane z wynagrodzeniami za pracę, były bardzo źle oceniane przez społeczeństwo. Mimo jednak możliwości, rzadko korzystali oni w tym okresie ze zwolnień *nomen omen* lekarskich, czyli popularnych dawniej L-4. Paradoks historyczny polega na tym, że aktualnie lekarze znaleźli się w epicentrum niezadowolonych różnych grup zawodowych, protestujących z powodu złej wyceny ich pracy oraz nagannych kominów płacowych. Należy domniemywać, że – nie wnikając w skomplikowane merytorycznie procedury wystawiania L-4 (aktualnie e-ZLA) – zostało naruszone poczucie dobrostanu psychofizycznego dość dużej liczby obywateli, z naciskiem na stronę psychiczną.

System wyceny pracy oraz wynagradzania z tytułu zajmowanych stanowisk, włączając w to gratyfikacje społeczne, osiągnął nie tylko w Polsce rozmiary naruszające logikę, rodząc podejrzenie o układy, na które ponoć „nie ma rady”. Odnosząc się do naszej lekarskiej rzeczywistości, warto zatem poszukać odpowiedzi na niżej przytoczone pytania:

1. Czy mamy do czynienia z naruszeniem pkt 2 art. 2 KEL, tj. łamaniem największego nakazu etycznego lekarza – *salus aegroti suprema lex esto*, przez bierne bądź czynne uczestniczenie w układach politycznych, poddając się mechanizmom rynkowym oraz ulegając naciskom społecznym i wymaganiom administracyjnym?

2. Czy naruszony jest art. 3 KEL, przez brak poszanowania człowieka bez względu na wiek, płeć, rasę... itd., czyli inne uwarunkowania?

3. Czy firmowanie przynależnością zawodową sprawowanych godności samorządowych, państwowych oraz innych, nie powoduje przypadkiem konfuzji dla lekarskiego stanu?

Odpowiedź naszej korporacji na wyżej postawione pytania powinna być sformułowana możliwie szybko i jednoznacznie, by odeprzeć zarzuty, że jest ona układem zamkniętym, lekceważącym opinię społeczną. Można w ten sposób uniknąć powielenia drogi, jaką przechodzą kolejne partie polityczne, tworząc nieodparte wrażenie walki o synekury i powodując spadek zainteresowania demokratycznymi wyborami.

Podjęcie przez Komisję Etyki Lekarskiej OIL w Łodzi próby wyjaśnienia przyczyn przedłużającego się sporu zbiorowego w Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika może rzucić nowe światło na rolę lekarzy wspierający tych, którzy zarządzają ochroną zdrowia i ją „urządzają”. ●

Fabian Objejt

Antybiotyki w praktyce dentystycznej

Z początkiem roku pojawiła się nowa, obowiązkowa dla każdego lekarza stomatologa pozycja pt. „Rekomendacje Grupy Roboczej Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego i Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków w zakresie stosowania antybiotyków w stomatologii”. Autorami opracowania są: prof. Elżbieta Bołtacz-Rzepkowska, lek. dent. Karolina Babiuch, prof. Marzena Dominiak, prof. Waleria Hryniewicz, prof. Tomasz Kaczmarzyk, prof. Tomasz Konopka, prof. Mariusz Lipski, prof. Dorota Olczak-Kowalczyk, prof. Adam Szelaąg oraz dr hab. n. med. Mariusz Szuta. Forum ekspertów utworzyli lekarze dentyści, wspomagani wiedzą mikrobiologów i farmakologów.

Na podstawie analizy siedemdziesięciu sześciu pozycji najnowszego piśmiennictwa, na dwudziestu sześciu stronach tej pozycji, zawarto najnowsze rekomendacje dotyczące stosowania antybiotyków w zakresie różnych dziedzin stomatologii. Podane są wskazania, nazwy i dawki antybiotyków zalecanych do stosowania w profilaktyce zakażeń u pacjentów obciążonych ogólnomedycznie, jak i dla pacjentów zdrowych w konkretnych stomatologicznych sytuacjach klinicznych. Jak podkreślają eksperci, nadrzędnym celem jest doprowadzenie do ograniczenia stosowania antybiotyków w rutynowym postępowaniu stomatologicznym oraz podanie precyzyjnych wskazań do stosowania tych leków w przypadkach, które tego bezwzględnie wymagają.

Opracowanie podzielono na rozdziały. Pierwszy dotyczy profilaktyki antybiotykowej zakażeń miejsca operowanego z uwzględnieniem zabiegów chirurgicznych, w tym m.in.: chirurgii zęba mądrości, implantologii

stomatologicznej, wprowadzania przeszczepów kostnych, chirurgii wzrostka zębodołowego, endodoncji, periodontologii, chirurgii ortognatycznej, chirurgii szczękowo-twarzowej oraz oddzielnie dla pacjentów przyjmujących leki antyresorpcyjne lub antyanogienne, bądź po przebytej radioterapii obszaru szczękowo-twarzowego.

W indywidualnych rozdziałach podano szczegółowe rekomendacje dotyczące profilaktyki antybiotykowej zakażeń odległych, czyli profilaktyki infekcyjnego zapalenia wsierdza (IZW) oraz zakażeń po wszczępieniu sztucznego stawu. Oddzielnie omówiono też wskazania do stosowania antybiotyków w endodoncji oraz w trakcie leczenia urazów zębowych. Autorzy duży nacisk położyli na rolę utrzymania odpowiedniej higieny jamy ustnej w zakresie prewencji zakażeń oraz bezwzględne stosowanie się do ogólnie przyjętych zasad aseptyki i antyseptyki okołozabiegowej,

z zastosowaniem preparatów chlorheksydyny i oktenidyny.

Pacjenci podzieleni zostali na immunokompetentnych, u których antybiotykoterapię powinno się stosować tylko przy ściśle określonych wskazaniach i immunoniekompetentnych. U tych drugich zastosowanie prewencyjne antybiotyków jest szersze, ale możliwie ograniczone w czasie, preferowaną formą jest tzw. schemat „one-shot”. Profilaktykę antybiotykową ze względu na czas jej stosowania, podzielono na profilaktykę ultrakrótką, krótkoterminową i długoterminową.

W standardzie, u pacjentów dorosłych zalecanym lekiem w profilaktyce zakażeń jest amoksylicyna bez kwasu klawulanowego, podana w jednorazowej dawce 2000 mg, na 30–60 minut przed zabiegiem (o ile nie ma innych szczegółowych rekomendacji i z wykluczeniem pacjentów uczulonych na antybiotyki

od. na s. 18

zgnębnik
stomatologiczny

Standardy racjonalnej antybiotykoterapii w stomatologii, ocenione jako „strzał w dziesiątkę” zostały wypracowane podczas Forum Ekspertów, zorganizowanego na 2. Kongresie Unii Stomatologii Polskiej (CEDE 2018)

cd. ze s. 17

penicylinowe). W najczęściej zaś spotykanych w praktyce dentystrycznej zakażeniach zębopochodnych, antybiotykiem rekomendowanym do podania doustnego jest również amoksylicyna bez kwasu klawulanowego (w dawce dla osób dorosłych 500 mg co 8 godzin lub 750–1000 mg co 12 godzin).

Za antybiotyki drugiego rzutu zostały uznane: amoksylicyna z kwasem klawulanowym (1 g co 12 godzin) i klinedamycyna (150 mg co 6 godzin lub 300 mg co 8 godzin). W przypadkach

innych niż rutynowe, można zastosować tzw. antybiotyki alternatywne, do których zostały zaliczone: cefuroksym, spiramycyna, klarytromycyna oraz azytromycyna. W martwiczych chorobach przyzębia dopuszczone jest stosowanie metronidazolu.

Uwaga! U dzieci dawki przeliczane są odpowiednio na kilogram masy ciała.

• • •

Opracowanie to stanowi pozycję obowiązkową dla każdego lekarza dentystry – praktyka. Plik można znaleźć na stronie internetowej

Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego: <https://pts.net.pl>. Dodatkowo dla lekarzy, którzy nie znajdą tam odpowiedzi na wszystkie swoje pytania i wątpliwości, uruchomiono specjalny adres mailowy: antybiotyki@pts.net.pl. Jak zapowiedział prof. M. Dominiak, prezydent PTS, na wszystkie pytania będą starać się odpowiedzieć eksperci tej organizacji. •

Patrycja Proc
dr n. med., specjalista
stomatologii dziecięcej

Podstawą: dieta i higiena

Światowy
dzień zdrowia
jamy ustnej

Na niespełna dwa miesiące przed Światowym Dniem Zdrowia Jamy Ustnej (20 marca, World Oral Health Day), Polskie Towarzystwo Stomatologiczne zainaugurowało obchody tego międzynarodowego święta. W czasie debaty, zorganizowanej pod koniec stycznia we Wrocławiu, przy współpracy z Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich, przedstawione zostały tematy przewodnie tegorocznych krajowych obchodów ŚDZJU. Są nimi: wpływ nadmiernego spożycia cukru na jamę ustną i zdrowie ogólne oraz profilaktyka nowotworów jamy ustnej. Projektem kumulującym najważniejsze inicjatywy ma być – podobnie jak w 2018 r. – kampania „Polska mówi #aaa”.

– Zdrowie jamy ustnej zaczyna się na talerzu i w szklance. Właściwa dieta to jeden z filarów – obok higieny jamy ustnej – profilaktyki stomatologicznej; tą drogą można uchronić dzieci przed próchnicą,

a dorosłych przed poważnymi problemami zdrowotnymi, wykraczającymi poza leczenie dentystryczne – mówili eksperci, uczestnicy spotkania, w którym udział wzięła prof. dr hab. n. med. Marzena Dominiak, prezydent PTS.

– W ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat spożycie cukru wzrosło trzykrotnie. Nadmierna konsumpcja, szczególnie słodzonych napojów, zwiększa nie tylko ryzyko wystąpienia otyłości i chorób jamy ustnej, zwłaszcza próchnicy, ale także chorób sercowo-naczyniowych, nowotworów i cukrzycy – wyliczał dr hab. n. med. Wojciech Bednarz, specjalista periodontolog, wiceprezydent PTS. Z kolei prof. M. Dominiak przypomniała, że próchnica wciąż pozostaje chorobą przewlekłą, występującą u prawie połowy populacji (!), dlatego powinna stanowić główne wyzwanie dla każdego systemu opieki zdrowotnej.

Podobnie jak w przypadku próchnicy, niepokój mogą budzić najnowsze dane epidemiologiczne dotyczące nowotworów głowy i szyi (w tym jamy ustnej). Częstość zgonów, będących wynikiem raka wargi, jamy ustnej i gardła jest w Polsce znacznie wyższa niż przeciętna dla krajów Unii Europejskiej. Mężczyźni chorują średnio 2,7 razy częściej, natomiast

kobiety 1,7 razy częściej. Nowotwory te atakują głównie po pięćdziesiątce, ale ostatnio notuje się wzrost zachorowań również w grupie wiekowej poniżej czterdziestego roku życia.

Podczas debaty, dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj z Zakładu Epidemiologii i Prewencji Nowotworów w Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie w Warszawie zapowiedział, że wkrótce rozpocznie się nabór lekarzy dentystrów w ramach projektu „Nie trać głowy – program profilaktyki wczesnego wykrywania nowotworów głowy i szyi”. W zakresie prawidłowej diagnostyki może zostać przeszkolonych za darmo nawet kilkuset lekarzy stomatologów w Polsce.

Podczas debaty zapowiedziano, że wzorem ubiegłego roku, na oficjalnej stronie kampanii „Polska mówi #aaa”, będzie można zgłaszać wszelkie inicjatywy związane z obchodami ŚDZJU. Zarówno te podejmowane w przedszkolach, szkołach oraz praktykach lekarskich, jak też na łamach, antenach i ekranach mediów, czy to ogólnopolskich i lokalnych, czy branżowych. •

(NS)

Źródło: <https://pts.net.pl/swiatowy-dzien-zdrowia-jamy-ustnej-2019-preludium/>

Absolwenci stomatologii z dyplomami lekarzy dentystów

Stu dziewiętnastu absolwentów kierunku lekarsko-dentystycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, roku akademickiego 2017/2018, odebrało dyplomy potwierdzające ukończenie studiów. Uroczystość ich wręczenia odbyła się 25 stycznia 2019 r. w Auli 1000 uczelnianego Centrum Kliniczno-Dydaktycznego. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele władz UM-edu, m.in. prorektor ds. klinicznych – prof. Adam Antczak, dziekan Wydziału Lekarskiego – prof. Mażenna Zielińska oraz prodziekan Oddziału Stomatologicznego – prof. Jerzy Sokołowski. Polskie Towarzystwo Stomatologiczne reprezentowała prezes łódzkiego oddziału – prof. Beata Dejak, ordynator I Poradni Protetyki Stomatologicznej Centralnego Szpitala Klinicznego, Instytutu Stomatologii.

Wśród gości nie zabrakło reprezentacji łódzkiej Okręgowej Rady Lekarskiej, obecni byli: sekretarz ORL – lek. Mateusz Kowalczyk oraz członek Prezydium ORL – dr n. med. Lesław Jacek Pypeć, stomatolog. Z rąk naszych przedstawicieli, za osiągnięcie najlepszej średniej ocen w czasie studiów (4,59), nagrodę pieniężną w postaci bonu odebrała Alicja Musierowicz, która uzyskała już członkostwo Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi.

Gratulacje oraz okolicznościową nagrodę książkową wręczyła lek. dent. A. Musierowicz również prezes PTS OŁ – prof. B. Dejak, która podobnymi nagrodami uhonorowała dwie kolejne absolwentki stomatologii: Natalię Laurę Drogosz (4,57) oraz Karolinę Martynę Nowak (4,53). Szefowa łódzkiego PTS przekazała ponadto wszystkim nowo „pasowanym” lekarzom dentystom bezpłatne Karty Członkowskie Towarzystwa.

Wyróżnienia dla najlepszych absolwentów Oddziału Stomatologicznego przygotowała ponadto łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego i firma wellCAMdent, a dla najbardziej aktywnych w okresie studiów także Akademicki Związek Sportowy, Chór UM oraz Polskiego Towarzystwo Studentów Stomatologii.

Prodziekan Oddziału Stomatologicznego – prof. J. Sokołowski wraz z przedstawicielami absolwentów wyróżnili najlepszych swoich nauczycieli: dr n. med. Piotra Osicę, dr n. med. Jolantę Białkowską-Głowacką, dr n. med. Monikę Ratajek-Grudę, dr n. med. Sławomira Ledziona, dr n. med. Ewę Zmysłowską, dr n. med. Renatę Filipińską oraz dr n. med. Annę Herud.

Absolwentom Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – młodym denty stom gratulujemy uzyskania dyplomów i życzymy sukcesów w pracy zawodowej!

O oprawę muzyczną wydarzenia zadbał Chór łódzkiego UM. ●

(opr. NS)

ŹRÓDŁO: WWW.UMED.LODZ.PL, PTS.NET.PL

gala na uniwersytecie medycznym

O profilaktyce w ICZMP – debata ekspercka

konferencje

W Instytucie Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi odbyła się 21 stycznia br. debata ekspercka zatytułowana „Dlaczego w Polsce, pomimo dostępności, nie jesteśmy skuteczni w profilaktyce chorób cywilizacyjnych? Możliwości, wyzwania, konieczność działania”.

Na zaproszenie dyrektora Instytutu – prof. Macieja Banacha w dyskusji na temat profilaktyki i prewencji chorób nowotworowych, sercowo-naczyniowych oraz raka piersi wzięli udział najwybitniejsi przedstawiciele nauk medycznych w kraju. Dyskusja podzielona została na trzy oddzielne bloki tematyczne. Eksperti zgodnie podkreślili, że jednym z najistotniejszych problemów w profilaktyce chorób cywilizacyjnych w Polsce

jest powszechna, społeczna niechęć do regularnych badań kontrolnych, pozwalających na wczesne wykrycie najgroźniejszych chorób cywilizacyjnych.

– Mamy dostęp do programów związanych z badaniami mammograficznymi i cytologicznymi, z profilaktyką chorób serca i naczyń, z których praktycznie nie korzystamy. Wykorzystanie tych programów w Łodzi to zaledwie cztery procent. Wnioski? Pacjent musi być aktywnym uczestnikiem programów profilaktycznych. Ale najpierw trzeba go gruntownie wyedukować. Najlepiej w szkole. – mówił prof. M. Banach.

Uczestnicy debaty mieli okazję wysłuchać interaktywnej prelekcji wygłoszonej przez przewodniczącego

Krajowego Programu Profilaktyki Pierwotnej Chorób Serca i Naczyń w Słowenii – prof. Zlatko Frasa. W wydarzeniu uczestniczył wicewojewoda Karol Młynarczyk, który wraz z profesorami: Renatą Duchnowską, Markiem Zadrożnym, Tomaszem Pieńkowskim i Jackiem Fijuthem, wzięły aktywny udział w panelu poświęconym profilaktyce i prewencji raka piersi w Polsce.

Na konferencji obecni byli również wicemarszałek województwa łódzkiego – Zbigniew Ziemia oraz doradca ministra zdrowia dr n. med. Radosław Sierpiński. ●

(NS)

Źródło: www.iczmp.edu.pl

„Chirurgia 2019 – co nowego?”

Jak co roku o tej porze, w dniach 15–16 lutego, spotkali się w Łodzi chirurdzy z całej Polski. Udział w X Konferencji „Chirurgia 2019 – co nowego?”, która odbyła się w Centrum Kliniczno-Dydaktycznym łódzkiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Pomorskiej,

wzięto prawie pięciuset specjalistów chirurgii. W ciągu niespełna dwóch dni mogli oni wysłuchać wykładów najwybitniejszych polskich autoritetów naukowych, którzy jednocześnie cieszą się opinią doskonałych operatorów – praktyków, specjalizujących się w różnych dyscyplinach chirurgicznych.

W programie konferencji znalazły się wykłady poświęcone nowatorskim technikom operacyjnym stosowanym w chirurgii żołądka, przetyku, jelita grubego i cienkiego, trzustki, wątroby i dróg żółciowych, przepuklin, klatki piersiowej, tętnic, żył i naczyń chłonnych, a nawet narządów ruchu. Swoimi doświadczeniami dzielili się specjaliści chirurgii endokrynologicznej, estetycznej, rekonstrukcyjnej, laparoskopowej, metabolicznej i bariatrycznej. Były też referaty omawiające postępy w intensywnej terapii, anestezjologii, żywienia pozajelitowego czy

zwalczaniu zakażeń szpitalnych. Wykład specjalny, zatytułowany „Autologiczne rekonstrukcje tkanek – najświeższe trendy”, wygłosił światowej sławy chirurg plastyczny Peter Vogt, prezes Niemieckiego Towarzystwa Chirurgów.

Organizatorem wydarzenia była Klinika Chirurgii Ogólnej i Kolorektalnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz Stowarzyszenie Popierania Rozwoju Proktologii. Przewodniczący Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Konferencji – prof. dr hab. n. med. Adam Dziki, kierownik Kliniki Ogólnej i Kolorektalnej USK im. WAM – Centralny Szpital Weteranów, nie krył zadowolenia z bardzo wysokiego poziomu merytorycznego przedstawianych wykładów, a także – jak zwykle – atmosfery spotkania, sprzyjającej dyskusji i przyswajaniu wiedzy. ●

(NS)

UMED stawia na Eko

Rektorzy Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, prof. Radziław Kordek oraz Politechniki Łódzkiej, prof. Sławomir Wiak podpisali list intencyjny dotyczący współpracy w ramach programu proekologicznego w zrównoważonym rozwoju uczelni – EcoUMED. Uczelnie zadeklarowały podjęcie wspólnych działań w zakresie:

- opracowania koncepcji „inteligentnych budynków” dla inwestycji realizowanych w UM,
- realizacji projektu Akademia Zdrowia EcoUMED dedykowanego Zielonemu Expo 2024,
- opracowania koncepcji układu transportowego i parkingowego, w kampusie Centrum Kliniczno-Dydaktycznego UMED z uwzględnieniem technologii 5G,

– diagnostyki i profilaktyki społeczeństwa 50+ opartej na najnowszych i innowacyjnych osiągnięciach inżynierii biomedycznej i medycyny,

- realizacji wspólnych projektów naukowo-badawczych oraz wdrażania nowoczesnych technologii.

UM w Łodzi, czując odpowiedzialność społeczną jako największa uczelnia medyczna w kraju, podjął wyzwanie zbudowania modelu uczelni opartej na zrównoważonym zarządzaniu inwestycjami budowlanymi oraz promowaniu zachowań proekologicznych. W poszczególnych etapach w latach 2018–2024 realizowane będą projekty dotyczące: termomodernizacji budynków, wznoszenia obiektów energooszczędnych i pasywnych, tworzenia zielonej infrastruktury i przyjaznej

komunikacji w kampusach, instalacji odnawialnych źródeł energii, wdrażania optymalnej gospodarki odpadami i ściekami, ochrony środowiska i zdrowia itp.

Już 6 marca 2019 r. kampus CKD stanie się centrum ogólnopolskiej dyskusji na temat odnawialnych źródeł energii, doradztwa energetycznego oraz wpływu środowiska na zdrowie człowieka. Ponad dwustu przedstawicieli uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego oraz sektora prywatnego – weźmie udział w pierwszej konferencji pn. „Budujemy Zielony Kampus – doradztwo energetyczne dla zrównoważonego rozwoju”.

(opr. NS)

Źródło: www.umed.pl

Antyszczepionkowcy.biz

Są młodym małżeństwem, które lubi spędzać wspólnie czas, spacerując z psem i grając na „planszówkach”. Mieszkają we Wrocławiu. Ona to empatyczna lekarka, w trakcie studiów doktoranckich, aktywistka IFMSA Poland, on – wielbiciel satyry, programista, który doświadczenie nabywał w pracy m.in. na rzecz... wojska. Łączy ich sprzeciw wobec ślepej wiary w skuteczność medycyny alternatywnej.

W rozmowie z redaktor „Medium” – Magdaleną Janiszewską, Oli i Kuba Stefaniakowie tłumaczą, dlaczego stworzyli satyryczną grę karcianą pt. „Antyszczepionkowcy.biz”. Pierwszym bodźcem były rodzinne rozmowy, w czasie których zaobserwowali szerzenie się – także wśród osób wykształconych – zjawiska negowania, bez żadnego uzasadnienia, wiedzy medycznej i dawania wiary pseudonaukowym teoriom. A inspirację zaczerpnęli z publikacji „W królestwie Monszatana” Marcina Rotkiewicza, który pisze o sile mitów stojących

za ruchami antyszczepionkowymi, stawiając tezę, że aby „skutecznie z nim walczyć, nie wystarczy korygować fałszywe informacje, czy odpiąć kolejne zarzuty. Trzeba zbudować pozytywne mity – atrakcyjne, wielkie i ważne [...], oparte na prawdziwych danych”.

„Antyszczepionkowcy.biz” to właśnie taka gra-mit, łatwa w odbiorze, zabawna i brutalnie szczerą, mająca do tego wymiar edukacyjny. Autorzy postawili na czarny humor, ironię, przewrotność. Nie po to, by ośmieszać ludzi uległych wobec antyszczepionkowej propagandy, lecz po to, by obnażyć hipokryzję guru tej „mody” – biznesmenów, którzy ją szerzą i na tym „zbijają kasę”. W „karciance” Oli i Kuby gracz może przywrócić „demony przeszłości”, wprowadzając szkodliwe przepisy, inwestując w nieskuteczne specyfiki itp. Może nawet wywołać epidemię i przekonać się, że w jej obliczu wszyscy gracze będą chcieli się zaszczepić. Nawet przeciwnicy szczepień.

Do połowy marca gra ma być testowana m.in. wśród profesjonalnych graczy, ale nie tylko. Ze strony: antyszczepionkowcy.biz, można pobrać bezpłatnie prototyp gry i projekt kart do wydrukowania. By to zrobić, trzeba zapisać się do newslettera. Autorzy zamierzają wydać swoją grę w drugiej połowie 2019 r. Patronat nad projektem objęła oficjalnie Dolnośląska Izba Lekarska i wrocławski Uniwersytet Medyczny.

(NS)

gra karciana

„Meritus Pro Medicis” dla działaczy łódzkiej Izby

zastużeni
dla samorządu
lekarskiego

W dniu 24 stycznia 2019 r. Kapituła Odznaczenia „Meritus Pro Medicis” – ustanowionego przez Naczelną Radę Lekarską – przyznała pięć honorowych wyróżnień za rok 2018. Jest nam niezwykle miło poinformować, że wśród laureatów znalazło się dwoje znamienitych działaczy samorządowych Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi. Są to:

lek. dent.
Irena
Elerowska

dr n. med.
Grzegorz
Krzyżanowski

Odnaczonym
serdecznie gratulujemy!

Zarówno Irena Elerowska, lekarz stomatolog z Sieradza, jak i Grzegorz Krzyżanowski, lekarz – specjalista urologii, wybierani byli od pierwszej do ósmej kadencji delegatami na zjazdy lekarzy Okręgowej Izby Lekarskiej, a także na krajowe zjazdy lekarzy.

I. Elerowska jest członkiem Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi od drugiej kadencji samorządu lekarskiego, a w trzeciej i czwartej pełniła funkcję wiceprzewodniczącej ORL, szefowej Delegatury Sieradzkiej.

G. Krzyżanowski wchodził w skład Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi we wszystkich ośmiu kadencjach samorządu lekarskiego, w drugiej był wiceprzewodniczącym ORL, szefem Delegatury Łódzkiej, w czwartej

i piątej – przewodniczącym ORL, w szóstej i siódmej – wiceprezesem ORL, przewodniczącym Delegatury Łódzkiej, a w aktualnej, ósmej pełni funkcję skarbnika OIL.

• • •

Odnaczenie „Meritus Pro Medicis”, ustanowione przez Naczelną Radę Lekarską w 2004 r., przyznawane jest lekarzom oraz innym osobom, które w szczególny sposób założyły się dla samorządu lekarskiego. Wyróżnienie to przyznaje kapituła odznaczenia, licząca – według regulaminu, który obowiązuje od listopada 2018 r. – dwanaście osób. W jej skład wchodzi: prezes i wiceprezesi NRL, przewodniczący Konwentu Prezesów ORL oraz przewodniczący Komisji Etyki Lekarskiej NRL, którzy tworzą Konwent Kapituły Odznaczenia, a także Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, przewodniczący Naczelnego Sądu Lekarskiego, przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej oraz trzech członków Naczelnej Rady Lekarskiej, w tym jeden lekarz dentysta, wybieranych w głosowaniu tajnym spośród członków NRL, niebędących prezesami okręgowych rad lekarskich.

Wszczęcie postępowania o nadanie odznaczenia następuje na podstawie wniosku złożonego przez członków i organy izb lekarskich, a osoby, które posiadają już odznaczenie, mogą popierać zgłoszoną kandydaturę, wystawiając list promocyjny. Kapituła odznaczenia zbiera się co najmniej jeden raz w roku w celu rozpatrzenia złożonych wniosków i podjęcia uchwały o nadaniu odznaczenia w drodze tajnego głosowania. Odznaczenie może być przyznane nie więcej niż dziesięciu osobom w roku kalendarzowym. •

(opr. NS)

„Nasi” w strukturach Naczelnej Izby Lekarskiej

Naczelna Rada Lekarska, na swym posiedzeniu 25 stycznia br., podjęła uchwały w sprawie składu rad ośrodków powołanych w strukturach Naczelnej Izby Lekarskiej.

W tych radach łódzką OIL reprezentują:

- Rada Ośrodka Bioetyki NRL – **Ryszard Golański**, członek Prezydium ORL w Łodzi,
- Rada Ośrodka Współpracy Zagranicznej – **Paweł Czekalski**, prezes ORL w Łodzi,
- Rada Ośrodka Doskonalenia Zawodowego – **Łukasz Jasek**, wiceprezes ORL w Łodzi, szef Delegatury Łódzkiej OIL w Łodzi,
- Rada Ośrodka ds. Opiniowania Sądowo-Lekarskiego i Orzecznictwa – **Jacek Pypeć**, członek Prezydium ORL w Łodzi,
- Rada Ośrodka Historycznego – **Bogumiła Kempieńska-Mirostawska**, przewodnicząca Ośrodka Historyczno-Medycznego OIL w Łodzi.

Gratulujemy wyboru!

W uzupełnieniu informacji zamieszczonej w poprzednim wydaniu „Panaceum” (nr 1-2/2019) podajemy, że w składzie Rady Programowej „Gazety Lekarskiej” – obok Pawła Czekalskiego i Ryszarda Golańskiego – łódzką OIL reprezentuje również **Damian Patecki**, członek ORL w Łodzi, przedstawiciel Porozumienia Rezydentów OZZL. •

(opr. NS)

Co słyszeć w delegaturach

delegatura
sieradzka

Ostatnie posiedzenie Delegatury Sieradzkiej w minionym 2018 r. miało miejsce w okresie przedświątecznym, to jest 18 grudnia i z tego względu miało ono świąteczny charakter. Licznie przybyli delegaci i zaproszeni goście zasiedli przy wigilijnym, świątecznie udekorowanym stole. Wśród gości byli przedstawiciele Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych Ziemi Sieradzkiej, a także przedstawiciele dyrekcji Wojewódzkiego Szpitala w Sieradzu, na terenie którego ma swą siedzibę Biuro Delegatury oraz Wojskowej Izby Lekarskiej z Jednostki Wojskowej w Sieradzu. Przybył ks. Paweł Sudowski, duszpasterz senior służby zdrowia Archidiecezji Łódzkiej.

Przed wigilijną kolacją, na którą złożyły się tradycyjne potrawy,

uczestnicy spotkania wysłuchali świątecznych i noworocznych życzeń przy akompaniamencie kolęd i pastorałek. Na koniec spotkania wszyscy zebrani zostali obdarowani drobnymi upominkami w formie kalendarza OIL w Łodzi na 2019 r. Świąteczny wystrój pomieszczenia oraz wigilijne potrawy zapewniły pracownicy Biura Delegatury.

Warto wspomnieć, że podczas „wigilijnej delegatury” koleżanki i koledzy powrócili wspomnieniami do uroczystego Wieczoru Patriotycznego, zorganizowanego przez Delegaturę Sieradzką w niedzielę, 11 listopada 2018 r., w pięknym Pałacu w Małkowie k. Warty. Spotkanie, które odbyło się w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości Rzeczypospolitej, miało podniosłą

oprawę, z udziałem poczty sztandarowego OIL w Łodzi i wystąpieni zaproszonych gości. Część artystyczną wypełniły pieśni patriotyczne i wojskowe w wykonaniu Sylwii Strugińskiej-Wochowskiej – sopranistki Teatru Muzycznego w Łodzi. Uroczystość została bardzo pozytywnie oceniona przez licznie przybyłych jej uczestników.

Kolejne posiedzenie Delegatury Sieradzkiej w jej pełnym składzie zostało zaplanowane na 19 lutego 2019 r. ●

Włodzimierz Kardas
wiceprezes ORL w Łodzi,
przewodniczący
Delegatury Sieradzkiej

delegatura
piotrkowska

Pierwsze w nowym 2019 r. posiedzenie Delegatury Piotrkowskiej odbyło się 15 stycznia. Spotkanie prowadził wiceprezes ORL w Łodzi, szef Delegatury – Grzegorz Mazur, uczestniczył w nim prezes ORL – Paweł Czekalski.

Na początku poruszono temat zbliżającego się XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy, którego Delegatura Piotrkowska jest organizatorem. W opinii delegatów, na Zjeździe powinny być omówione najistotniejsze zmiany prawne dotyczące wykonywania zawodu lekarza, które weszły w życie w minionym roku. Przedstawiono i przyjęto kandydaturę do tytułu „Zasłużony Nauczyciel Lekarzy”, jest nią doktor Danuta Mazurkiewicz, wieloletnia ordynator Oddziału Pediatrycznego szpitala w Bełchatowie. Następnie prezes P. Czekalski zrelacjonował przebieg posiedzenia ORL, które odbyło się 8 stycznia br. [sprawozdanie z Rady zamieszczone zostało w Biuletynie ORL, dołączonym do „Panaceum” nr 1-2/2019 – przyp. red.]. W czasie tegoż posiedzenia

omówiona została inicjatywa naszej Delegatury dotycząca prowadzenia kampanii na rzecz okazywania sobie wzajemnego szacunku przez lekarzy, w tym przede wszystkim lekarzom seniorom. Zaproponowano cykliczne poruszanie tego tematu w „Panaceum”; głównie mając na uwadze przyjmowanie tej grupy lekarzy w placówkach leczniczych ze szczególną życzliwością, zwłaszcza w poradniach specjalistycznych.

Omawiając sprawy bieżące, wiceprezes G. Mazur poinformował, że w marcu tego roku kończy sto lat doktor Tusnelda Zacierka z Piotrkowa Trybunalskiego, lekarka o niezwykle ciekawym i bogatym życiorysie, wieloletnia ordynator Oddziału Wewnętrzny piotrkowskiego szpitala, uhonorowana w 2004 r. odznaką „Zasłużony Nauczyciel Lekarzy”. Dyskutowano o sposobie uświetnienia tego szczególnego jubileuszu [sylwetkę Pani Doktor prezentujemy na s. 33 „Panaceum” – przyp. red.].

Zasygnalizowano, że opracowany został projekt badania na temat

wypalenia zawodowego lekarzy; jego rozpoznania, możliwości profilaktyki, radzenia sobie z problemem, podjęcia starań o przyznanie urlopu dla podratowania zdrowia. Problem może dotyczyć 40 proc. lekarzy. Rozdano anonimowe ankiety do rozprawienia wśród jak największej liczby kolegów.

Ponownie rozmawiano o kartach sportowych dla członków łódzkiej OIL na 2019 r., w związku z potrzebą renowacji umów z nową firmą OK System oraz z możliwością korzystania z usług dotychczasowej firmy VANITYSTYLE [w celu rejestracji w wybranym systemie zapraszamy na stronę <http://panaceum.lodz.pl/po-godzinach/karty-sportowe>, gdzie znajdują się szczegółowe informacje na ten temat – przyp. red.].

Na koniec prezes P. Czekalski złożył obecnym życzenia noworoczne oraz deklaracje systematycznego uczestnictwa w posiedzeniach delegatur oraz spotkaniach z lekarzami w szpitalach. •

Dorota Kawnik

Następne terminy posiedzeń Delegatury Piotrkowskiej OIL w Łodzi w 2019 r.:
19 marca, 7 maja,
11 czerwca, 17 września,
12 listopada – zawsze
we wtorki. Godziny rozpoczęcia zebrań – zmienne.

delegatura
łódzka

Posiedzenie Delegatury Łódzkiej w dniu 28 stycznia 2019 r. rozpoczęło się od zrelacjonowania przebiegu spotkań członków organów samorządowych w Warszawie

oraz w regionach. Przedstawienia głównie najważniejszych uchwał, apeli i stanowisk, podjętych na przełomie 2018/2019 roku przez Okręgową Radę Lekarską w Łodzi (a także

inne) i Naczelną Radę Lekarską oraz ich Prezydium.

Poruszono temat projektu dotyczącego wprowadzenia e-recept. Do końca 2019 r. wszyscy lekarze muszą wystawiać recepty w formie elektronicznej, co wiąże się z założeniem odpowiedniego konta. Niestety, okazuje się, że wymaga to wyjątkowej biegłości inżynierskiej i znajomości obsługi komputera. Ponadto należy uzyskać dostęp do odpowiednich certyfikatów, co okazuje się być niełatwym przedsięwzięciem, zwłaszcza wśród lekarzy, którzy z nowoczesną techniką nie są „zaprzyjaźnieni”.

Uczestnikom spotkania przekazano informację o przyznaniu odznaczenia „Meritus Pro Medicis” lekarzom, wyjątkowo zasłużonym dla samorządu lekarskiego. Z przyjemnością odnotowano, że to wyróżnienie przypadło dwojgu członków OIL w Łodzi

Następne terminy posiedzeń Delegatury Łódzkiej OIL w 2019 r.:
25 marca, 10 czerwca,
16 września,
25 listopada – zawsze
w poniedziałek,
godz. 18:00.

Walentynkowe spotkanie

Na spotkaniu przedwalentynkowym, 12 lutego 2019 r., członkowie Koła Lekarzy Seniorów, w stylu „mikrofon dla wszystkich”, informowali się wzajemnie o różnych interesujących seniorów sprawach. Wielkie zainteresowanie wywołała między innymi informacja o możliwości korzystania w Klubie Lekarza z dofinansowanych przez Izbę obiadów. Nasza izbowa „opiekunka”, pani Ilonka, przygotowała serdeczne ciasteczka z napisem „kocham cię”. Ku pokrzepieniu serc przy każdym nakryciu czekał również fragment wiersza autorstwa Wojciecha Młynarskiego (z 1978), do którego muzykę – na potrzeby filmu „Rodzina Leśniewskich” – skomponował Czesław Niemen.

*Wszystkim ludziom co do pracy śpieszą
I tramwajom co po szynach mkną
Wszystkim kwiatom
[co się słońcem cieszą
Wszystkim kotom co na oknach śpią*

*Listonoszom roznoszącym listy
I uczniowi co ze szkoły gna
I gołębiom szarym jak dzień mglisty
WESOŁEGO, POWSZEDNIEGO DNIA*

*Z dopiskiem niżej podpisanej:
I seniorom co już nie pracują
Ale ciągle zaciekle żyć chcą
(sto sposobów w tym celu stosują)
Niech uśmiechem hołdują, nie łzom*

Ponadto dwa dni później, 14 lutego, kilkanaście osób chętnych obejrzało w kinie „Przytulne” w Łódzkim Domu Kultury film „Zawsze jest czas na miłość”, z pozytywnym przesłaniem o uczuciu zrodzonym w dojrzałej dorosłości. ●

Krystyna Borysewicz-Charzyńska

koło lekarzy seniorów

Fot. K. Papuziński

– lek. dent. Irenie Elerowskiej i dr. n. med. Grzegorzowi Krzyżanowskiemu [piszemy o tym szerzej na s. 22 – przyp. red.].

Delegaci otrzymali informacje o miejscu i terminie XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy (odbędzie się 30 marca br. w Ośrodku „Wodnik” w Słuku koło Bełchatowa), dokonali też wstępnych ustaleń dotyczących organizacji obrad Zjazdu. Postanowiono, że szczegóły zostaną dopracowane na kolejnym posiedzeniu Delegatury, które odbędzie się 25 lutego br. (poniedziałek), o godz. 18:00. Chodzi o przygotowanie projektów uchwał, apeli i stanowisk zjazdowych oraz zgłoszenie kandydatów do prac w Prezydium ORL i komisjach zjazdowych. Koleżanki i koledzy zostali poproszeni o to, aby zastanowili się nad tematami, które należałoby poruszyć w dokumentach uchwalanych przez

Zjazd, a także o aktywne uczestniczenie w jego pracach.

O przeprowadzonym przez siebie badaniu, zatytułowanym „Wypalenie zawodowe lekarzy i lekarzy dentyistów” mówił lek. Mateusz Kowalczyk, sekretarz ORL. Wyjaśnił, że do badania zakupiono tysiąc wystandaryzowanych arkuszy, dzięki czemu badanie spełni wszelkie wymogi wiarygodności. Argumentując potrzebę przeprowadzenia takiego badania, przypominał apel podjęty przez Okręgowy Zjazd Lekarzy w Łodzi o wprowadzeniu urlopu dla poratowania zdrowia. Kilka lat temu pojawiły się także pomysły stworzenia centr psychoedukacji przy izbach lekarskich. Te propozycje powinny zostać jeszcze raz przeanalizowane już po zakończeniu badania i uzyskaniu wyników. Rozdając wszystkim ankiety, zawierające pytania na ten temat, prosił o ich wypełnienie i zwrot. Zwrócił się też

z propozycją rozpropagowania wiedzy o tym badaniu wśród koleżanek i kolegów w swoich miejscach pracy. ●

Łukasz Jasek
wiceprezes ORL w Łodzi
przewodniczący Delegatury Łódzkiej

PROSIMY NIE WYRZUCAĆ ETYKIETY Z NUMEREM KONTA BANKOWEGO

Szanowna Koleżanko
Szanowny Kolego

INFORMACJA*

nowe numery indywidualnych kont bankowych Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi

Uprzejmie informujemy, iż **zostały Państwu nadane nowe numery indywidualnych rachunków bankowych**, na które prosimy aktualnie dokonywać wpłat składek członkowskich z tytułu przynależności do Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi. Poprzednie numery kont bankowych wygasną w pierwszej połowie 2019 roku.

Powodem powyższej zmiany jest, niezależnie od naszej Izby, połączenie Banku BPH, który dotychczas obsługiwał system płatności powszechnych w Okręgowej Izbie Lekarskiej w Łodzi, z Alior Bankiem.

Nowy numer rachunku bankowego znajduje się na etykiecie załączonej do aktualnego wydania „Panaceum” (pomiędzy okładką a pierwszą stroną pisma).

Powyższy numer rachunku bankowego składa się z 26 znaków, z czego ostatnie 7 cyfr odpowiada numerowi Państwa Prawa Wykonywania Zawodu, co umożliwia bezbłędną identyfikację nadawcy przelewu.

Gorąco zachęcamy Państwa do dokonywania wpłat z tytułu składek członkowskich w drodze stałego zlecenia złożonego w swoim banku. Do zmiany formy dokonywania ww. wpłat zachęcamy również osoby, którym składki z tytułu członkostwa w OIL w Łodzi są potrącane z wynagrodzenia, przez pracodawców.

Informujemy także, iż nowy numer indywidualnego konta bankowego nadawany jest automatycznie każdemu członkowi Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, i jego otrzymanie w żaden sposób nie wpływa na nabyte wcześniej, przez niektórych członków OIL w Łodzi, uprawnienia do zwolnienia z opłacania składek członkowskich.

Skarbnik ORL w Łodzi
dr n. med. Grzegorz Krzyżanowski

*Informacja znajduje się również na stronie internetowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi – www.oil.lodz.pl

Harce na Facebooku

Rezydent zamieścił w swoim profilu prywatnym na Facebooku fragment elektronicznej dokumentacji medycznej, sporządzonej przez kierownika specjalizacji. W miejscu opisu zdjęcia rentgenowskiego miednicy pacjenta, specjalista omyłkowo umieścił opis zdjęcia klatki piersiowej. Gdy zorientował się w sytuacji, w ciągu jednej minuty i sześciu sekund zmienił status obarczonej błędem historii choroby na roboczą, a następnie po dwudziestu dziewięciu minutach i dwudziestu siedmiu sekundach sporządził poprawną wersję dokumentu.

Na rzucie z ekranu z błędną historią choroby, jaka znalazła się na Facebooku, widoczne jest nazwisko specjalisty i trzy pierwsze litery jego imienia. Pod *screenem* rezydent umieścił swój komentarz: „Trudny przypadek... Płuca zeszyły do miednicy”. Post zyskał kilka polubień, czyli „lajków” z podniesionym kciukiem, z prześmiewczymi uwagami. Sprawa trafiła do Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, przed którym rezydent zeznał i powtórzył później w toku sprawy w Okręgowym Sądzie Lekarskim, że: „To był błąd, dałem się ponieść emocjom, zrobiłem to dla żartu, starałem się, aby nie można było zidentyfikować autora opisu. Kiedy zorientowałem się, że wpis nie jest anonimowy, trwale go usunąłem”.

Skazanie rezydenta w tej sprawie przez OSL było oczywiste. Podstawę stanowił przepis Kodeksu Etyki Lekarskiej (art. 52, ust. 2), w którym czytamy: „Lekarz powinien zachować szczególną ostrożność w formułowaniu opinii o działalności zawodowej innego lekarza, w szczególności nie powinien publicznie dyskredytować go w jakikolwiek sposób”. Wedle słowników języka polskiego pojęcie „dyskredytowanie” należy rozumieć jako „pomniejszanie czyjegoś autorytetu, czyjejś wartości, podważanie

zaufania do kogoś lub czegoś” albo jako „skompromitowanie, zdyskwalifikowanie, lub psucie komuś opinii”. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 23 kwietnia 2008 r. orzekł, że na gruncie art. 52 KEL pojęcie to oznacza „publiczną wypowiedź niezgodną z prawdą lub bez związku z ochroną interesu publicznego, wyłączenie lub przede wszystkim w celu podważenia autorytetu (zaufania do) innego lekarza. [...]”. Wypowiedź publiczna, to znaczy jaką? Określenie to należy rozumieć w taki sposób, jaki nadaje mu doktryna i judykatura na gruncie Kodeksu karnego, czyli jako możliwość rzeczywistego odebrania dyskredytującej wypowiedzi lub gestu przez bliżej nieokreśloną liczbę osób.

W wirtualnej rzeczywistości nie jesteśmy absolutnie anonimowi, a złe opinie w Internecie rozchodzą się jeszcze szybciej, niż powstają. Przed zamieszczeniem negatywnej opinii w mediach społecznościowych (w tym na Facebooku) warto zatem pomyśleć o konsekwencjach prawnych tego czynu. Są one bowiem niewątpliwie kanałami komunikacji skuteczniejszymi niż tradycyjna prasa, radio i telewizja, a czynione tą drogą zło jest bardziej dotkliwie odczuwane przez osobę pokrzywdzoną. Rezydent przewencyjnie i wychowawczo został potraktowany karą upomnienia. Na rozprawie przewodniczący OSL zadał mu jedno pytanie: „Czy nie należało umieścić sprostowania na portalu społecznościowym i przeprosić lekarza?” Okazało się, że rezydent po tym zdarzeniu był na długotrwałym zwolnieniu lekarskim i złożył pisemne przeprosiny na ręce dyrektora szpitala. Przed sądem pokrzywdzonego lekarza przeprosił osobiście.

...

Mnie ciekawi zaś, czy autorzy polubień pod postem rezydenta to także lekarze; ten trop wydaje się potwierdzać używanie przez

nich fachowej terminologii medycznej. „Lajk” – znak uniesionego kciuka z napisem „lubię to!”, pozwala na wyjątkowo proste wyrażenie emocji. A pytanie: Czy lajkujący powinni odpowiadać tak samo, jak autor postu? – nie wydaje się wcale takie abstrakcyjne.

W Szwajcarii i we Włoszech zapadły wyroki skazujące właśnie za polubienie cudzych zniesławiających wypowiedzi. Sąd w Szwajcarii uznał odpowiedzialność mężczyzny, który „zalajkował” obraźliwe komentarze na profilu znanego w tym państwie obrońcy zwierząt. We Włoszech z kolei, prokurator skierował akt oskarżenia wobec siedmiu osób, które polubiły krytyczny tekst na temat działań burmistrza i urzędników. Sądy uznały zatem, że dla przypisania odpowiedzialności za zniesławienie wystarczy sam fakt „zalajkowania” negatywnych treści.

Klikając „lubię to!”, w dorozumiany sposób godzimy się z treścią negatywnych wpisów, czynimy je własnymi i rozpowszechniamy dalej w sieci. ●

Jerzy Ciesielski
advokat

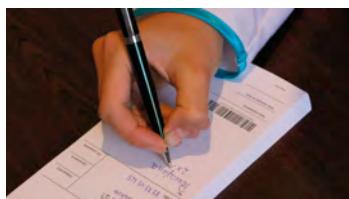
z lekarskiej wokandy

Co po wejściu w życie obowiązku wystawiania e-recept?

recepty „pro auctore” i „pro familiae”

Chociaż do wprowadzenia obowiązku wystawiania recept w postaci elektronicznej został jeszcze blisko rok (zasada ta wchodzi w życie od stycznia 2020 r.), lekarze już teraz dopytują się, w jaki sposób będą wówczas przepisywać leki sobie albo członkom swoich rodzin. Zastanawiają się nad tym zwłaszcza lekarze emerytowani, którzy poza takimi receptami nie wystawiają żadnych innych, nie prowadzą już bowiem praktyk i nie zamierzają inwestować w oprogramowanie gabinetowe.

Sprawa ta była również przedmiotem wielu wystąpień okręgowych zjazdów lekarzy, rad lekarskich oraz dyskusji na posiedzeniach komisji izbowych. Zgodnie z opinią, wydaną przez Zespół Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej ds. Elektronicznej Dokumentacji

Medycznej, zagadnienie to jest uregulowane w art. 95b ustawy – Prawo farmaceutyczne z 30 listopada 2017 r. (tekst jednolity DzU 2017.2211).

Zgodnie z tym przepisem papierową postać mogą zachować recepty *pro auctore* (dla osoby wystawiającej) oraz recepty *pro familiae* (wystawione dla członków rodziny: małżonka, wstępnego, zstępnego lub rodzeństwa osoby wystawiającej).

Ponadto papierowa postać recepty dopuszczalna będzie w przypadku:

- braku dostępu do systemu teleinformatycznego SIM,
- recepty transgranicznej,
- recepty dla osoby o nieustalonej tożsamości,
- recepty wystawionej przez czasowo i okazjonalnie wykonujących zawód na terenie RP: lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu w innym niż Polska kraju UE lub pielęgniarkę będącą obywatelką państwa Unii Europejskiej,
- recepty na produkt leczniczy nieposiadający pozwolenia

na dopuszczenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sprowadzany z zagranicy na warunkach i w trybie określonych w art. 4 ustawy Prawo farmaceutyczne.

Tak więc recepty *pro auctore* i *pro familiae* zachowają swoją tradycyjną papierową postać po 1 stycznia 2020 r. i zasada ta będzie obowiązywać do 31 grudnia 2015 r. (choć – jak zapowiada resort zdrowia, już w przyszłym roku udostępniona ma być również bezpłatna aplikacja do elektronicznego wystawiania takich recept). A co po tym terminie? Trzeba będzie chyba definitywnie przestawić się na e-receptę, również w przypadku leków dla siebie i rodziny. Wówczas jednak – jak się przewidyuje – nie będzie już z tym problemu, bo nawet wiekowym lekarzom ani komputer, ani Internet nie będzie sprawiał żadnych problemów. ●

(opr. NS)

Źródło: www.nil.org.pl,
www.gazetaprawna.pl

prawniczy newsletter medyczny

9 stycznia 2019 r., z mocą od 1 stycznia 2019 r., weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 4 stycznia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (DzU 2019 r., poz. 34). Zmiany związane są z wprowadzeniem podwyżek wynagrodzeń dla ratowników medycznych.

10 stycznia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z 9 stycznia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (DzU 2019 r., poz. 77). Zmieniono załączniki:

– nr 1 „Wykaz świadczeń gwarantowanych”, w części „Świadczenia scharakteryzowane procedurami medycznymi”, przez dodanie czterech pozycji, a w części „Świadczenia scharakteryzowane rozpoznaniem” przez dodanie jednej pozycji.

– nr 4 „Wykaz świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego, które są udzielane po spełnieniu dodatkowych warunków ich realizacji oraz dodatkowe warunki realizacji tych świadczeń” przez dodanie nowych pozycji.

18 stycznia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z 7 stycznia 2019 r. zmieniające rozporządzenie

w sprawie sposobu ustalania dodatkowego wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji lekarskich oraz pracowników średniego personelu medycznego wyznaczonych do powiatowych komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej (DzU 2019 r., poz. 97). Zmiany dotyczą sposobu obliczania dodatkowego wynagrodzenia członków komisji lekarskich (przystępują one od 4 lutego 2019 r.).

24 stycznia 2019 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 140 ogłoszono jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia

Nowa procedura przy zmianie miejsca rezydentury

Do Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, zgłosiła się lekarka, która już po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego, a jeszcze przed rozpoczęciem specjalizacji w trybie rezydentury – z istotnych powodów rodzinnych – zwróciła się o zmianę miejsca jej odbywania. Niestety, sprawy nie udało jej się załatwić i dlatego poprosiła o pomoc naszą (czyli swoją) Izbę Lekarską. Interwencja ta okazała się być skuteczna, a wicewojewoda łódzki – Karol Młynarczyk, informując Okręgową Radę Lekarską o pomyślnym rozwiązaniu problemu lekarki, przekazał następujące wyjaśnienie:

„W obowiązujących przepisach prawa brak jest regulacji prawnej dotyczącej sposobu zmiany miejsca odbywania specjalizacji przed jej rozpoczęciem, po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego. Z art. 160, ust. 1, pkt 3 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (DzU z 2018 r., poz. 617, z późn. zm.) wynika jedynie, iż lekarz ma obowiązek rozpocząć szkolenie specjalizacyjne w okresie trzech miesięcy od dnia wskazanego jako dzień rozpoczęcia tego szkolenia

na skierowaniu wystawionym przez organ kierujący do odbycia szkolenia. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom lekarzy oraz aby uniknąć wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości, uzgodniono następującą procedurę:

1. Lekarz nie może rozpocząć szkolenia w jednostce, do której został skierowany.

2. Lekarz musi złożyć stosowny wniosek o skierowanie do preferowanej przez siebie jednostki, posiadającej miejsce akredytacyjne do prowadzenia specjalizacji w danej dziedzinie medycyny.

3. Wybrana przez lekarza placówka musi dysponować wolnym miejscem szkoleniowym lub – w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku – miejsce to musi się zwolnić. Termin ten podyktowany jest obowiązkiem zastosowania normy art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (DzU z 2018 r., poz. 2096).

4. W przypadku braku wolnego miejsca w danej placówce, lekarz – po upływie miesiąca od złożenia wniosku – zobowiązany jest do ponownego złożenia stosownego wniosku.

Należy podkreślić, że w przypadku złożenia wniosków dotyczącej konkretnej placówki przez większą liczbę lekarzy, pod uwagę zostanie wzięty wynik postępowania kwalifikacyjnego.

W przypadku braku możliwości zmiany miejsca szkolenia specjalizacyjnego w wyżej wymienionym terminie trzech miesięcy przez lekarza zakwalifikowanego do odbycia szkolenia w trybie rezydentury, zmiana miejsca odbywania tego szkolenia może nastąpić dopiero po upływie roku od dnia zakwalifikowania się do odbywania szkolenia specjalizacyjnego, zgodnie z przepisami ustawowymi (art. 16h, ust. 8 ww. ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty).

Wicewojewodzie K. Młynarczykowi dziękujemy za pomyślne rozwiązanie problemu lekarki. Publikujemy jego wyjaśnienie w tej sprawie, gdyż – jak można przypuszczać – uzgodniona procedura może zainteresować także innych lekarzy, którzy znaleźli się w podobnej sytuacji, jak opisana. ●

(opr. NS)

pomyślny
finał izbowej
interwencji

w sprawie kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii oraz szczegółowych warunków i trybu kierowania na badania lekarskie lub badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu.

25 stycznia 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 6 grudnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu zakładów leczniczych, w tym psychiatrycznych, przeznaczonych do wykonywania tymczasowego aresztowania oraz warunków zabezpieczenia tych zakładów (DzU 2019 r., poz. 46). Zmiana polega na wykreśleniu wykazu

jednego z zakładów leczniczych przeznaczonych do wykonywania tymczasowego aresztowania.

29 stycznia 2019 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 168 ogłoszono jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego.

30 stycznia 2019 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 173 ogłoszono jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania.

9 lutego 2019 r. weszła w życie ustawa z 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy

o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw (DzU 2019 r., poz. 150). Zmiany dotyczą tajemnicy lekarskiej i udostępniania dokumentacji medycznej po śmierci pacjenta. Zmianie ulega również definicja osoby bliskiej z ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Ustawa wprowadza procedury uzyskania zgody sądu na zwolnienie z tajemnicy lekarskiej lub udostępnienia dokumentacji medycznej po śmierci pacjenta. ●

Jarostaw Klimek
radca prawny OIL w Łodzi

prawniczy
newsletter
medyczny

Samochód osobowy w działalności lekarza

Zmieniły się zasady określania wydatków na zakup i używanie samochodów w firmie. Zmiana przepisów w tym zakresie nastąpiła od 1 stycznia 2019 r.

od 1 stycznia 2019 r. zmiana przepisów

Odliczenia kosztów poniesionych na samochód firmowy

Wszelkie wydatki, związane z korzystaniem z samochodu osobowego w firmie, jak i do innych celów niż działalność gospodarcza (np. na paliwo, serwis, naprawy, części, opłaty parkingowe), będą podlegać od 1 stycznia br. zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodu działalności jedynie w wysokości 75 proc. wartości wydatków.

Prawo do pełnego zakwalifikowania ww. wydatków będzie możliwe w przypadku wykorzystywania pojazdu wyłącznie w celu prowadzenia działalności gospodarczej, przy czym podatnik będzie musiał udowodnić takie przeznaczenie pojazdu. Jednym z warunków jest szczegółowe prowadzenie ewidencji (stosowanej dla celów VAT), którą są zobowiązani prowadzić czynni podatnicy podatku VAT, aby uzyskać 100 proc. uznania wydatków jako kosztów uzyskania przychodu [...]

W przypadku nieprowadzenia przez podatnika ewidencji VAT, przyjmować się będzie dla celów podatku dochodowego, że samochód osobowy jest wykorzystywany również do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Jeśli organ podatkowy uzna, iż firma nie jest w stanie udowodnić przeznaczenia samochodu wyłącznie na potrzeby działalności gospodarczej, przedsiębiorca zostanie pozbawiony pełnego zaliczenia wydatków jako kosztu uzyskania przychodu. [...]

Samochód prywatny wykorzystywany w firmie

Dotychczas wydatki na używanie samochodu prywatnego na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą mogły być ujęte

w kosztach podatkowych jedynie w ramach tzw. kilometrówki, czyli do wysokości limitu wynikającego z przemnożenia liczby kilometrów faktycznego przebiegu pojazdu oraz stawki za 1 km przebiegu. W celu ustalenia faktycznego przebiegu samochodu, podatnik był obowiązany do prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu. Od 1 stycznia br. zrezygnowano z kilometrówki.

Od tej daty podatnicy, którzy dla potrzeb działalności gospodarczej wykorzystują samochód stanowiący ich własność, do kosztów uzyskania przychodów mogą zaliczać 20 proc. poniesionych tzw. wydatków eksploatacyjnych. Dla ustalenia limitu wydatków obciążających koszty podatnicy powinni uwzględnić wszystkie wydatki związane z używaniem takiego samochodu faktycznie wykorzystywanego na cele firmowe. Limit ten dotyczy nie tylko serwisów, napraw części, ale również składek na ubezpieczenie takiego samochodu. ●

mec. Paweł Lenartowicz,
radca prawny OIL w Łodzi

Od redakcji:

Na powyższy tekst składają się jedynie wybrane fragmenty artykułu mec. P. Lenartowicza, dotyczącego opisywanego zagadnienia – publikujemy go w celu zasygnalizowania zmian, wprowadzonych od 1 stycznia 2019 r. Pełny tekst artykułu jest dostępny na stronie: <http://www.oil.lodz.pl/prywatna-praktyka-lekarska-0>

Pod podanym adresem opublikowany został także artykuł mec. P. Lenartowicza, dotyczący leasingu samochodu osobowego w działalności lekarza po 1 stycznia 2019 r.

Będzie wniosek do TK w sprawie amalgamatu

Naczelna Rada Lekarska, na posiedzeniu 25 stycznia 2019 r., podjęła uchwałę w sprawie złożenie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie zgodności z Konstytucją RP załącznika nr 1 do rozporządzenia ministra środowiska z 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (DzU poz. 1973) o nazwie „Wzór karty przekazania odpadów” – w zakresie, w jakim nakłada na dentystów obowiązek zgłaszania nieprawdziwych danych, dotyczących rzeczywiście wytworzonej masy odpadu amalgamatowego.

Jak argumentują przedstawiciele naczelnego organu izbowego, w gabinetach dentystycznych wytwarzane są śladowe ilości takiego odpadu, tymczasem ich właściciele są zobowiązani – na mocy wskazanego rozporządzenia – do podawania masy odpadu z zaokrągleniem do jednego kilograma. Jednogłośnie podjęta uchwała (nr 7/19/VIII), upoważniła oni prezesa NRL – Andrzeja Matyję do wniesienia wniosku do TK w tej sprawie oraz reprezentowania Naczelnej Izby Lekarskiej w prowadzonym postępowaniu, z prawem do udzielenia pełnomocnictwa. ●

(opr. NS)

Zmiana opłat rejestracji praktyk

Informujemy o zmianie wysokości opłat dotyczących rejestracji każdego rodzaju praktyk zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów. Aktualnie wynoszą one:

- opłata za wpis do rejestru – 97 zł,
- opłata za zmianę wpisu do rejestru – 48,50 zł. ●

więcej czytaj na
www.oil.lodz.pl

Zakaz łączenia działalności leczniczej z farmaceutyczną

Główny Inspektor Farmaceutyczny przypomina o konieczności dostosowania się do wymogów art. 11 ust. 1 ustawy z 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadziła zapis, zgodnie z którym przedsiębiorcy wpisani do Rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, nie mogą jednocześnie posiadać zezwolenia na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej, hurtowni farmaceutycznej produktów leczniczych weterynaryjnych, apteki ogólnodostępnej lub punktu aptecznego lub są wpisani do Krajowego Rejestru

Pośredników w Obrocie Produktami Leczniczymi.

Jeśli z dniem, kiedy zaczął obowiązywać ten przepis, tj. 1 sierpnia 2019 r., przedsiębiorcy prowadzący podmiot wykonujący działalność leczniczą, znajdowali się w opisanej sytuacji, są zobowiązani w terminie dwunastu miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie, tj. do dnia 1 sierpnia 2019 r., poinformować organ wydający zezwolenie lub dokonujący wpisu do Krajowego Rejestru Pośredników w Obrocie Produktami Leczniczymi o:

- rezygnacji z prowadzonej działalności objętej zezwoleniem lub wpisem do rejestru albo

- wystąpić z wnioskiem o wykreślenie z Rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W przypadku niepodjęcia powyższych czynności, zezwolenie na prowadzenie hurtowni farmaceutycznej, hurtowni farmaceutycznej produktów leczniczych weterynaryjnych, apteki ogólnodostępnej lub punktu aptecznego wygasa, a podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Pośredników w Obrocie Produktami Leczniczymi podlega automatycznemu wykreśleniu z tegoż rejestru z dniem 1 sierpnia 2019 r. ●

(opr. NS)

główny inspektor farmaceutyczny przypomina

Izba sfinansuje młodym lekarzom szkolenie lub staż

Naczelna Rada Lekarska na swym posiedzeniu 25 stycznia 2019 r. przyjęła uchwałę w sprawie utworzenia funduszu stypendiów dla lekarzy i lekarzy dentyistów w celu doskonalenia zawodowego, wraz z regulaminem ich przyznawania. Celem utworzenia funduszu jest umożliwienie lekarzom i lekarzom dentyistom odbycia stażu w polskim lub zagranicznym ośrodku lub udział w kursach, warsztatach doskonalenia zawodowego. Za prawidłowy przebieg przyznawania stypendiów Naczelnej Rady Lekarskiej odpowiada Komisja Stypendialna, w składzie: lek. Michał Balsa – przewodniczący, lek. dent. Wojciech Kaatz, lek. Robert Szczepara, dr hab. n. med. Andrzej Wojnar, lek. Tomasz Kozioł.

O stypendia mogą się ubiegać lekarze i lekarze dentyści, którzy w dniu składania wniosku nie ukończyli trzydziestego piątego roku życia. Stypendia przyznawane są w kwocie nie wyższej niż 10 tys. zł. Środki te mogą

być wykorzystane na zrealizowanie wskazanej formy doskonalenia zawodowego, w tym opłatę za udział, koszty zakwaterowania, dojazdu i na żywnienie. Wnioski o stypendia będą rozpatrywane cztery razy w roku. Z funduszu finansowane będzie również uczestnictwo lekarzy w kursach, warsztatach doskonalenia zawodowego.

Na stronie Naczelnej Izby Lekarskiej: www.nil.org.pl powstała nowa zakładka „System stypendialny”, gdzie są zamieszczone pliki do pobrania dla osób aplikujących. Znajduje się tam tekst samej uchwały NRL, wraz z regulaminem, a także załączniki do niej w postaci:

- formularza wniosku o przyznanie stypendium,
- dwóch informacji: o zasadach oceny wniosków oraz o procedurze wyłaniania laureatów stypendium,
- trzech formularzy do wypełnienia: sprawozdania z wykorzystania stypendium, oświadczenia dotyczącego

ogłoszenia zjazdowego (w tym sesji plakatowej) oraz zgody ośrodka na odbycie stażu (tylko w przypadku wyjazdu indywidualnego).

Z tekstem regulaminu przyznawania stypendiów dla lekarzy i lekarzy z funduszu NIL można się zapoznać na łamach naszego Biuletynu ORL (szara wkładka), załączonego do tego numeru „Panaceum”. ●

(opr. NS)

fundusz stypendialny nr1

Tajemnica lekarska – po modyfikacji

Z dniem 9 lutego 2019 r., po czternastu dniach od opublikowania, weszła w życie ustawa z 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz niektórych innych ustaw. Te inne akty prawne to głównie ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ale też ustawa – Kodeks postępowania karnego.

nowości prawa medycznego

Zasadniczym celem nowelizacji było wprowadzenie dawno oczekiwanych zmian w przepisach dotyczących obowiązku zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem po jego śmierci przez osoby wykonujące zawód medyczny. Z jednej strony ma ona wyeliminować dotychczasowe bardzo nieprecyzyjne przepisy, których realizacja powoduje, że w praktyce bliscy osoby zmarłej nie mają możliwości uzyskania niezbędnych informacji o nim. Z drugiej strony – wprowadza przepisy, na mocy których dostęp osób bliskich do tych informacji zostaje poddany kontroli sądowej, co zapewni ochronę prywatności zmarłego pacjenta po jego śmierci.

Zmiana definicji osoby bliskiej

Dotychczasowe przepisy przewidywały, że pacjent może za życia wyrazić sprzeciw wobec dostępu do informacji medycznej o nim, zwłaszcza dotyczących jego zdrowia. Sprzeciw ten powinien być wówczas dołączony do dokumentacji medycznej. Po śmierci pacjenta dokumentacja ta może być udostępniana osobie upoważnionej przez pacjenta za życia lub osobie, która w chwili zgonu pacjenta była jego przedstawicielem ustawowym. Obecnie – po nowelizacji – dokumentacja może zostać udostępniona także osobie bliskiej, co jest dosyć istotną zmianą. Warunek jest jeden, że udostępnieniu nie sprzeciwi się inna osoba bliska lub pacjent za życia nie wyraził takiego sprzeciwu.

Po pierwsze – nowelizacja zmienia nieco definicję osoby bliskiej. Za taką uznaje się – po zmianach – „małżonka, krewnego do drugiego stopnia lub

powinowatego do drugiego stopnia w linii prostej, przedstawiciela ustawowego, osobę pozostającą we wspólnym pożyciu lub osobę wskazaną przez pacjenta”. Po drugie – sprzeciw pacjenta, wyrażony przez niego za życia, dotyczący informacji o nim, może zostać przełamany na drodze sądowej.

Wyrok sądu będzie decydujący

Sąd może „odtajnić” informacje dotyczące pacjenta, jeżeli jest to niezbędne:

- 1) w celu dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia, z tytułu śmierci pacjenta,
- 2) dla ochrony życia lub zdrowia osoby bliskiej.

Sąd ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego może także rozstrzygać potencjalny spór między osobami bliskimi, np. między żoną i rodzicami zmarłego pacjenta, dotyczący zakresu ujawnianej tajemnicy. Wniosek w takiej sprawie może zostać złożony także przez lekarza (lub innego przedstawiciela zawodu medycznego), jeżeli ma on wątpliwości, czy dana osoba może być uznana za osobę bliską pacjentowi. Postępowanie będzie toczyło się w trybie nieprocesowym, co sprawia, że owocem całej procedury będzie wydanie przez sąd postanowienia o ujawnieniu tajemnicy lub też odmowie jej ujawnienia.

Sąd w postępowaniu powinien wziąć pod uwagę następujące czynniki:

- 1) interes uczestników postępowania,
- 2) rzeczywistą więź osoby bliskiej ze zmarłym pacjentem,
- 3) wolę zmarłego pacjenta,
- 4) okoliczności wyrażenia sprzeciwu.

Kiedy tajemnica nie obowiązuje

Warto w tym miejscu przypomnieć, że ogólna zasada dotycząca zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem przez osoby wykonujące zawód medyczny, może być przełamana.

W myśl przepisów tajemnica nie obowiązuje, gdy:

1) tak stanowią przepisy odrębnych ustaw (na przykład w przypadku przesłuchania przez sądem karnym),

2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób (sytuacje związane chociażby z podejrzeniem roznoszenia przez pacjenta chorób zakaźnych i koniecznością wdrożenia nadzoru epidemiologicznego),

3) pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy,

4) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń (czyli po polsku – przekazania kolejnym lekarzom dotychczas zdobytej wiedzy o pacjencie).

Nowelizacja ustawy o prawach pacjenta wprowadziła zasadę, że w powyższych przypadkach ujawnienie tajemnicy może nastąpić „wyłącznie w niezbędnym zakresie”. Można mieć wątpliwości, czy konieczne było aż takie doprecyzowanie, gdyż wynikało to z rozsądnej interpretacji przepisów. ●

Nina Smoleń

Podstawa prawna:
Ustawa z 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz niektórych innych ustaw (DzU z 2019 r., poz. 150).

Ustawa z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 617, z późn. zm.).
Ustawa z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczników Praw Pacjenta (tekst jedn. DzU z 2017 r., poz. 1318, z późn. zm.)

Tusnelda Zacierkowa

Przeżyła sto lat, ale jako lekarka nie daje cudownych recept dla naśladowców. Ot, najlepszym sposobem na tak długie życie, jak mówi z uśmiechem, jest... praca. Całe życie pracowała intensywnie, swoje obowiązki starała się wykonywać najlepiej i w tym upatruje swoją długowieczność. Jeśli miałaby jeszcze coś dodać, to najwyżej pogodę ducha i życzliwość dla innych.

Nawet teraz nie opuszcza jej humor i życzliwość. Od kilkudziesięciu lat mieszka w jednym z bloków w zachodniej części Piotrkowa Trybunalskiego. Reportera „Panaceum” wita jak starego znajomego, z którym można pogawędzić i powspominać. A że pamięć jej nadal dopisuje, więc chętnie wraca do lat minionych.

Urodziła się w marcu 1919 r. w Góra Humora na Bukowinie w Rumunii. Jej ojca – jak go określa, „kochanego człowieka” – Stanisława Orzechowskiego, polskiego kolejarza, wcielonego do carskiej armii w okresie pierwszej wojny światowej, los rzuca do dalekiego kraju. Tu poznaje Polkę, przyszłą żonę. Na świat przychodzi córka, której nadają imię starogermańskiej księżniczki pojmanej i zniewolonej przez Rzymian, a potem wzięzionej w triumfie przez Germanika w 17 r. p.n.Chr.

Gdy na kontynent powraca pokój, rodzina Orzechowskich przyjeżdża do Piotrkowa, gdzie mieszkają bliscy

Stanisława, ale czasy nie są łatwe, bieda i bezrobocie dają się we znaki nawet kolejarzom, którzy w tamtych czasach zaliczają się do elity zawodowej. Orzechowscy wyjeżdżają więc do Brześcia, gdzie córka „zalicza” kolejne szczeble nauki. W 1937 r. Tusia – bo tak rodzice i znajomi nazywają Tusneldę – otrzymuje świadectwo maturalne i wyjeżdża na studia lekarskie do Poznania (wówczas był to Wydział Lekarski Uniwersytetu Poznańskiego).

Kiedy w 1939 r. wybuchła wojna, panna Orzechowska jest po drugim roku medycyny, bez szans na kontynuowanie studiów, postanawia więc wracać do rodziny. Opuszcza Poznań 2 września i wyrusza do Brześcia. Po drodze przeżywa bombardowania, na jej oczach giną setki ludzi, sama niejednokrotnie szuka schronienia w polu lub lesie. – Dziś młodzi ludzie nawet nie są w stanie wyobrazić sobie okropieństw wojny, bo patrzą na nią przez pryzmat filmów czy gier komputerowych. Wtedy jednak była z całym swoim dramatyzmem i cierpieniem na wyciągnięcie ręki... – mówi doktor Zacierkowa.

Dopiero 6 września udaje się jej dotrzeć do Warszawy, a trzy dni później – znów patrząc po drodze na bombardowanie miast i pociągów, krew i śmierć ludzi – do Brześcia. Na szczęście do domu powraca szczęśliwie ojciec, zmobilizowany do wojska już w marcu 1939 r. i biorący udział w dramatycznych walkach w kampanii wrześniowej. Nie oznacza to jednak kresu jego gehenny, gdyż NKWD tropi Polaków, szaleje terror. Jedynym ratunkiem jest ucieczka. W końcu kwietnia 1940 r. cała rodzina przenosi się do Piotrkowa.

Panna Orzechowska nie ma jeszcze dyplomu lekarza, tymczasem ciotka, będąca położną w piotrkowskim Szpitalu św. Trójcy namawia ją, by podjęła tu pracę. Najpierw trafia na położnictwo, a potem chirurgię, gdzie wspiera doktora Lewkowicza, pomaga najciężej chorym. Jednocześnie nawiązuje kontakt z podziemiem i szkoli młode sanitariuszki Armii Krajowej. Żyje w bezustannym strachu, gdyż w szpitalu leczeni są potajemnie partyzanci, a leki oraz środki opatrunkowe trafiają stąd do „leśnych”. W każdej chwili może dojść do „wyspy”

portrety
niepospolitych
medyków

Autor artykułu nie po raz pierwszy odwiedził doktor Tusneldę Zacierkową w jej piotrkowskim mieszkaniu. Pisał już o niej w swoim cyklu „Portrety niepospolitych medyków” (choćaż zdecydowanie mniej obszernie) w „Panaceum” nr 7–8 z 2011 r.

portrety
niepospolitych
medyków

i aresztowań. Mimo olbrzymiej presji psychicznej, zdaje kilka kolejnych egzaminów z medycyny na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. Wojna kiedyś się skończy, trzeba będzie normalnie żyć i pracować.

Któregoś dnia w Szpitalu św. Trójcy odbywa się operacja, w której uczestniczy niedoszła Pani Doktor. Nagle słychać strzały. Lekarze i pielęgniarki patrzą na siebie zdumieni. Spodziewają się najgorszego. Tymczasem po chwili wszystko się wyjaśnia: do jednej z sal, gdzie leżał konfident, mający na sumieniu blisko czterdziestu młodych ludzi z Wolborza, wpadają partyzanci i wykonują wyrok podziemia. Padło siedem strzałów. Innym razem wraz z doktorem Różyckim jedzie do kobiety postrzelonej w okolicy Rozpry. Szczęśliwie udaje im się usunąć kulę i chcą wracać do domu, gdy nagle pojawia się dwóch AK-wców i zabierają ich do lasu, gdzie na pomoc czeka kilku rannych ich towarzyszy. Niepodziewanie wyprawa przedłuża się i do domu medycy powracają dopiero następnego dnia.

Kilka dni po wspomnianej wyprawie, 13 września 1944 r., w szpitalu pojawiają się gestapowcy. Okazuje się, że w partyzanckim oddziale Niemcy mają swojego człowieka i ten zdradza im, kto leczy partyzantów. Tusnel da rafia do gestapowskiej katowni

przy ul. Żeromskiego w Piotrkowie, gdzie biciem chcą ją zmusić do mówienia. Stąd droga wiedzie głównie do podpiotrkowskich lasów, gdzie wykonywane są masowe egzekucje lub do obozów zagłady. Ona dostaje się najpierw do ponurych cel więziennych w Cotbus i Berlinie, a potem do Ravensbrück.

Do tego kobiecego obozu koncentracyjnego przewożą ją 25 października 1944 r. Ma jednak sporo szczęścia, bo trafia do obozowego szpitala, gdzie leczy takich samych jak ona skazańców, ale ma szansę na przetrwanie. Pod koniec kwietnia 1945 r., dzięki akcji humanitarnej pn. „Białe Autobusy”, zainicjowanej przez bratanka króla Szwecji i wiceprezesa Szwedzkiego Czerwonego Krzyża – hrabiego Folke Bernadotte, z Ravensbrück udaje się wyrwać prawie pięć tysięcy więźniarek. Wśród nich jest Tusnel, która w Szwecji szybko dochodzi do zdrowia i podejmuje pracę w szpitalu. Jednak tęskni za Polską i po zakończeniu działań wojennych, 3 listopada tego samego roku, jest już w Piotrkowie.

W lipcu 1947 r. kończy studia medyczne na uczelni w Poznaniu i otrzymuje dyplom lekarza. Czuje olbrzymią satysfakcję, bo ma za sobą długą i dramatyczną drogę, wiodącą do tego życiowego sukcesu. W 1948 r. zatrudnia się jako lekarz w piotrkowskim Szpitalu św. Trójcy, w którym pracowała w okresie okupacji. Specjalizuje się w chorobach wewnętrznych, w 1954 r. uzyskuje pierwszy, a cztery lata później drugi stopień z interny. W grudniu 1960 r. obejmuje stanowisko ordynatora Oddziału Wewnętrznego w macierzystej placówce.

W międzyczasie wychodzi za mąż za Edmunda Zacierkę, również lekarza, cenionego w trybunalskim grodzie. Wychowuje trójkę dzieci, ale nie zwalnia tempa, jeśli chodzi o pracę zawodową. W 1961 r. zakłada w Piotrkowie Trybunalskim pierwszą w województwie łódzkim Poradnię Cukrzycową, w której pracuje kilkanaście lat, jednocześnie cały czas kierując oddziałem

szpitalnym. Poradnia była miejscem leczenia i edukacji chorych na cukrzycę, ale i miejscem szkolenia lekarzy. W latach siedemdziesiątych tworzy jedną z pierwszych sal intensywnej terapii, w nowo oddanym do użytku, budowanym przez dziesięć lat Wojewódzkim ZOZ przy ul. Rakowskiej, dokąd przenosi się większość oddziałów Szpitala św. Trójcy, w tym interna Pani Doktor.

W 1985 r. Tusnela Zacierkowa, po trzydziestu siedmiu latach pracy jako lekarz i dwudziestu pięciu latach ordynatury, przechodzi na zasłużoną emeryturę. Jest usatysfakcjonowana i spokojna o przyszłość swojego oddziału: zastępuje ją godny następca, świetny kardiolog – doktor Michał Ogórek. Przez dwie dekady pracował u jej boku. Jak ktoś podliczył, w sumie pod jej kierunkiem dwudziestu czterech lekarzy uzyskało pierwszy stopień specjalizacji z chorób wewnętrznych, a ośmiu – drugi, ponadto kilkudziesięciu stażystów uczyła interny. Będąc przez wiele lat sekretarzem piotrkowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, współorganizowała comiesięczne szkolenia lekarzy. W marcu 2004 r., na XIX Okręgowym Zjeździe Lekarzy łódzkiej OIL, uhonorowana została odznaką i tytułem „Zasłużonego Nauczyciela Lekarzy” (fot. poniżej).

Czy dokonała w życiu czegoś nadzwyczajnego? Jak sama twierdzi, raczej nie, starała się jedynie dobrze wykonywać swój zawód, sumiennie wypełniać swoje obowiązki. Życie nie szczędziło jej kłopotów, o czym świadczy chociażby trudna droga do zawodu lekarza, pokonanie tyfusu w młodości i śmierć dorosłego syna, o którego losie przez wiele lat nic nie wiedziała, ale za to cieszą ją sukcesy pozostałej dwójki dzieci, jednej wnuczki i dwóch prawnuków. Radość sprawiają jej też wizyty lekarzy i pielęgniarek, z którymi niegdyś pracowała. Przy kawce, którą nadal lubi, jest wówczas okazja do wspomnień. ●

Ryszard Poradowski

„Marysia” niejedno ma imię i... niejedno oblicze

Zwolennicy marihuany twierdzą, że daje ona złudzenie siły, poczucie niezwykłego zdrowia. Oszołomionemu zdaje się, że nie istnieje dla niego niemożliwość – pisano w 1936 r. w „Głosie Porannym”, w artykule pt. „Cudowne rośliny Meksyku – wywołują urojenia, szal, jasnowidztwo, śmiech i zapomnienie”.

Żeby jednak nie było, iż tytuł ten miał stanowić zachętę do używania marihuany, od razu wyjaśniono, że stałe użycie marihuany rujnuje ciało i duszę, a samobójstwo jest częstym zjawiskiem. Straszne też, że choć oszołomiony nią człowiek ma poczucie, iż zdolny jest pokonać wszelkie przeszkody, to czyni go to – dla siebie i innych – niebezpiecznym, gdyż nierealnie ocenia sytuację. A gdy oszołomienie mija, miłośnik „marysi” zapada w sen, by po przebudzeniu doświadczyć depresji, przechodzącej w rozdrażnienie bądź nawet niebezpieczne dla otoczenia szaleństwo.

Jak więc z tą „marysią”, marychą, gandzią, marihuaną, czyli konopiami, występującymi pod wieloma nazwami (w słowniku synonimów można ich znaleźć aż osiemnaście) było i jest?

Konopie (indyjskie, siewne) znane są ludziom co najmniej od dziesięciu tysięcy lat. Ich właściwości chwalał chiński imperatorzy, a Shen Nung, jeden z ojców medycyny chińskiej, około roku 2700 p.n.Chr. opisywał przeciwbólowe zastosowanie konopi. Także lekarze starożytnej Grecji i Rzymu dostrzegali w nich potencjał leczniczy. I nie tylko. Około 200 roku rzymski lekarz Galen opisywał zwyczaj dodawania nasion konopi do wypieków przygotowywanych dla gości.

Jednak według znanego historioграфа starożytności – Herodota (V w. p.n.Chr.), prym w odurzaniu się konopiami wiedli Scytowie, oczywiście w określonych okolicznościach. Herodot opisuje je tak: Scytowie oczyszczają się po pogrzebie, robiąc z trzech

pochylonych ku sobie drągów obciążonych wojłokiem namiot, wewnątrz którego rzucają nasienie konopne na rozpalone kamienie. Powstaje wówczas taka łaźnia parowa, że Scytowie wyją z przyjemności.

O skutkach używania konopi pisał wiele wieków później angielski kupiec i marynarz Thomas Bowrey, przebywający w drugiej połowie XVII w. w Bengalu, po doświadczeniu wpływu, jaki wywarł na niego i jego kilku rodaków napój bhang, przygotowywany przez tubylców z suszonych liści i nasion konopi. Donosił, że napój ów miał skutek rozwesalający dla wszystkich, prócz dwóch: [...] jeden z nich, siedząc na podłodze, gorzko tkął, drugi, zajęty przeraźliwym strachem, wsunął głowę w wielki stół i tak pozostał przez cztery godziny. Ja sam i jeszcze jeden z towarzyszy siedzieliśmy bite trzy godziny, pocąc się niepomiernie.

Był to jeden z pionierskich epizodów, kiedy ludzie z Zachodu użyli konopi do zaspokojenia swojej ciekawości o jej właściwościach, a z upływem

czasu „marysia” zyskiwała coraz większą popularność w Europie oraz Ameryce. Wielkim jej orędownikiem był np. pierwszy prezydent Stanów Zjednoczonych – Jerzy Waszyngton (1732–1799), który w swoim pamiętniku pisał, iż rano, przed wyjściem do pracy, podlewa swoje poletko konopi. I nie było w tym nic nadzwyczajnego, gdyż prawo ustanowione w stanie Virginia, wręcz nakazywało uprawiać je w każdym gospodarstwie. Konopie odgrywały wówczas ważną rolę w rolnictwie, m.in. dodawano je do pasz dla zwierząt. Ale nie tylko.

Od połowy XVIII w. marihuana robiła także karierę jako jeden z najbardziej znanych i polecanych leków, które można było kupić bez recepty. Nalewki z konopi były szeroko stosowane do leczenia migreny, nadpobudliwości nerwowej, chorób przewodu pokarmowego. W XIX w. chwalał ją lekarz królowej Wiktorii, określając ją najbardziej wartościowym lekarstwem poznanym do tej pory, a francuski psychiatra Jacques-Joseph Moreau nazywał marihuane złotym lekiem

medycyna
w słowach
i obrazach

Nr. 205 Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem Łódź, Środa, 28 lipca 1937 r. Rok IX.

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-06, 177-77
188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef. 222-22 i 260-60
Tel. nocny: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 505.400.

„Trust Marihuana”

Amerykańska młodzież szkolna w sieci handlarzy narkotyków

Senator amerykański ROYAL S. COPELAND, któremu rząd powierzył oficjalną misję zbadać handel narkotykami w Ameryce, ogłosił niedawno sensacyjny memoriał. „Jedną trzecią konsumentów narkotyków stanowią nieletni, przeważnie uczniowie szkół średnich” — stwierdził senator.

Ten wstrząsający wynik badań jest powinienej czysto amerykańskiej i nosi firmę „Narodowe zrzeszenia Marihuana”. Jak niegdyś przemysłowcy alkoholu i bandy gangsterskie, zajmujące się szmugłem, zwalczały się na śmierć i życie, tak obecnie prowadzą oba te trusty bezwzględną walkę. Tylko, że broni ich nie stanowią ręczne karabiny maszynowe, granaty, czy nawet auta

ność tej ostatniej i uniemożliwia prawie wszelkie leczenie — dalej strychniny, cukru i jakiegoś soku owocowego, używanego zwykle do taniach słodyczy. Pigułki te nabyć można w małych blaszanych pudełeczkach. Niewtajemniczony uważa je za jedną z licznych odmian cukierków i nawet po zjedzeniu kilku z nich nie odczuje żadnych nieprzyjemnych skutków. Alkoholem słodkim

na migreny, bezsenność i brak apetytu. W Stanach Zjednoczonych została nawet wpisana do amerykańskiej farmakopei.

Jak więc do tego doszło, że już w XX w. „marysia” stała się zwalczanym prawnie narkotykiem, i to w tak przyjaznej jej do tej pory Ameryce? Ta radykalna zmiana nastawienia była wynikiem działań jednej osoby – Harry’ego Anslingera, który w 1930 r. został pierwszym szefem amerykańskiego Federalnego Biura ds. Narkotyków w Departamencie Skarbu USA i pełnił to stanowisko do 1962 r. A jak już został, to szukał sposobu na uzasadnienie utrzymania swojego biura i stanowiska, którym stała się walka z rozpowszechnioną marihuaną, mającą – jak głosiła oficjalna propaganda – zmieniać ludzi w dzikie bestie. Sam Anslinger głosił wszem i wobec, że konopie wywołują choroby psychiczne, czemu zdecydowanie sprzeciwiali się lekarze

i proponowali wznowienie badań nad ich działaniem, w szczególności na mózg. I tak „marysia” stała się... sprawą polityczną.

O walce z nią donosiła prasa na całym świecie, także łódzka. W 1937 r. wspomniany już „Głos Poranny” w artykule pt. „Marihuana Trust. Amerykańska młodzież szkolna w sieci handlarzy narkotyków” informował: *Senator amerykański Royal S. Copeland, któremu rząd powierzył oficjalną misję zbadania handlu narkotykami w Ameryce, ogłosił niedawno sensacyjny memoriał. Jedną trzecią konsumentów narkotyków stanowią nieletni, przeważnie uczniowie szkół średnich:*

Po czymś takim, czyli pokazaniu zagrożenia dla dzieci i młodzieży, nie było już odwrotu – walka z marihuaną mogła się już tylko zaostrzyć. I tak się stało. Ale to już inna historia. Tu warto tylko wspomnieć, iż także w II RP podjęto się prawnego uregulowania kwestii narkotykowej. Pierwszym

aktem prawnym, dotyczącym narkotyków, była ustawa z 22 czerwca 1923 r., która zabraniała wytwarzania, przeróbki, przywozu, wywozu, przechowywania i handlu, m.in. haszyszu. Groziła za to kara więzienia, grzywny oraz konfiskata nielegalnych środków.

W 1925 r. Polska, reprezentowana przez Witolda Chodźkę, ministra zdrowia publicznego, podpisała Międzynarodową Konwencję do Spraw Opium, która nakładała obowiązek ograniczenia wykorzystywania m.in. marihuany wyłącznie do celów medycznych i naukowych. Ustawa, oparta na konwencji, weszła w życie w 1928 r. Dla „marysi” nie miała ona jednak większego znaczenia, gdyż na naszym rodzimym podwórku to nie z „nią” mieliśmy problem, lecz raczej z alkoholizmem i narkomanią eteryczną. ●

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska

Krew na przestrzeni dziejów

konferencja

W nieprzekraczalnym terminie do 25 marca 2019 r. przyjmowane będą zgłoszenia, wraz z przesłaniem abstraktu referatu na ogólnopolską konferencję naukową pt. „Krew – medyczne i kulturowe aspekty na przestrzeni dziejów”. Konferencja odbędzie się 25–26 kwietnia 2019 r.

Współorganizatorami konferencji są: Studenckie Koło Naukowe

Historii Medycyny i Farmacji Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Studenckie Koło Historyków Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

Obszerny i wielopłaszczyznowy temat krwi pozostaje zagadnieniem niewyczerpanym przez naukę. Jego złożoność wymaga przy tym interdyscyplinarnego podejścia. Celem konferencji jest więc próba przedstawienia aktualnych badań prowadzonych w następujących obszarach badawczych:

- aspekty medyczne: transfuzja, choroby krwi, preparaty krwiopochodne, laboratoryjne analizy krwi,
- symbolika krwi: krew jako symbol życia, więzy krwi (pokrewieństwo), braterstwo krwi, krew wroga, „przelewanie krwi”, krew ofiarna/oczyszczająca oraz krew nieczysta,
- wampiryzm: kultura i popkultura (pragnienia i obawy),

– motyw krwi w literaturze i sztuce.

Do udziału w konferencji organizatorzy zapraszają wszystkich badaczy zainteresowanych tą tematyką, w szczególności zaś studentów i doktorantów oraz młodych (nawet tylko duchem) pracowników naukowych, reprezentujących kierunki związane z: medycyną, farmacją i analityką medyczną, a także historią, historią sztuki, literaturoznawstwem, religioznawstwem, etnologią, antropologią kultury, archeologią itp.

Wszelkie pytania można kierować na adres mailowy:

KONFKREW@GMAIL.COM.

Szczegółowe informacje dotyczące udziału w konferencji, w tym formularz zgłoszenia, na stronie:

[HTTPS://WWW.UKW.EDU.PL/STRONA/ AKTUALNOSCI/AKTUALNOSCI/STR/2](https://www.ukw.edu.pl/strona/aktualnosci/aktualnosci/str/2) ●

(opr. NS)

Kropla w morzu potrzeb, ale... prawie jak to morze

Pani Barbara (imię zmienione) pracowała całe swoje lekarskie życie zawodowe jako pediatra. Zawsze niezwykle oddana małym pacjentom, bywało, że dyżurowała prawie *non-stop*, pełniła rolę między innymi ordynator i kierowniczką przychodni. Obecnie jest osobą całkowicie samotną, nie ma żadnej bliskiej rodziny. W miarę nasilających się (z tzw. słusznym wiekiem) ograniczeń, potrzebuje coraz „konkretniejszej” codziennej pomocy. Od około dwóch lat opiekę nad nią organizuje daleka kuzynka Ewa, która zresztą sama pracuje zawodowo na pełny etat. Opieka ta polega na dwukrotnych w ciągu dnia, trwających po około godzinie, wizytach sąsiadów z niższego piętra.

Po ubiegłorocznych wakacjach dowiedziałam się o możliwościach uzyskania dla osób o ograniczonej samodzielności bezpłatnego wsparcia opiekuńczego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Istotnie, pracownicy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi (ul. Zachodnia 47, pokój 132) wydawali odpowiednie ankiety i kwestionariusze do wypełnienia, informując o możliwości uzyskania pomocy w postaci tzw. opaski życia lub długoterminowej opieki domowej (dla osób o bardziej zaawansowanym obniżeniu sprawności). Program miał

wielkie powodzenie, drzwi do pokoju 132 nie zamykały się.

Poinformowałam o potencjalnych możliwościach uzyskania tą drogą pomocy panią Ewę, która następnie dwoiła się i troiła, aby zdążyć z terminowym oddaniem dokumentów; między innymi błyskawicznie odwiedziła lekarza pierwszego kontaktu pani Barbary, którego pieczętka była niezbędna. Nie miała wielkich nadziei, ale... po kilku tygodniach telefonicznie dostała informację, że panią Barbarę przyjęto do programu opieki długoterminowej. I oto od pięciu miesięcy wstecz naszą starszą koleżankę odwiedza cztery razy w tygodniu pielęgniarka, dwa razy w miesiącu psycholog, dwa razy w miesiącu rehabilitant. Ponoć podobną opieką w Łodzi objętych jest równocześnie dwadzieścia osób. Pewnie, że to kropla w morzu potrzeb rzeszy seniorów, ale jeśli ta kropla dotyczy akurat naszej rodziny, to jest prawie jak to morze.

• • •

Aktualnie Urząd Miasta Łodzi nie prowadzi naboru do następnego programu opieki długoterminowej. Natomiast nadal przyjmuje akcesy osób chętnych do udziału w programie pn. „Łódź – Miasto (Tele) Opieki” w postaci opaski życia. Kwestionariusze – co wydaje mi się bardzo ważne – nie wymagają już niczych pieczętek. Wystarczy pójść pod wspomniany wyżej adres do pokoju 132 i (od razu na ręce pracownika) złożyć potrzebne

informacje, w których zawiera się własne oświadczenie:

„Jestem niesamodzieln/a w następującej czynności spośród dziesięciu podstawowych obszarów funkcjonowania człowieka:

- spożywanie posiłków,
- przemieszczanie się z łóżka na krzesło i z powrotem (siadanie),
- utrzymanie higieny osobistej,
- korzystanie z toalety, WC,
- mycie i kąpiel całego ciała,
- poruszanie się po powierzchniach płaskich,
- wchodzenie i schodzenie po schodach,
- ubieranie się i rozbieranie,
- kontrolowanie stolca (zwieracza odbytu),
- kontrolowanie pęcherza moczowego (zwieracza pęcherza moczowego)”.

Odnośne komisje zakwalifikują do ww. teleopieki około dwóch tysięcy osób z terenu Łodzi.

• • •

Tymczasem stan pani Barbary, z którą kontakt słowny w okresie ostatnich wakacji był już nie najlepszy, po kilku miesiącach dodatkowej „unijnej” pomocy, ewidentnie się poprawił. W odpowiedzi na informację kuzynki Ewy, że z okazji ukończenia dziewięćdziesięciu lat odwiedzą ją koleżanki z Koła Lekarzy Seniorów Okręgowej Izby Lekarskiej, z szelmowskim uśmiechem i właściwym sobie poczuciem humoru stwierdziła: „Dobrze, jakoś to zniósę...”.

Krystyna Borysewicz-Charzyńska

drobne przyjemności

KOMUNIKAT

PRZEKAŻ SWÓJ 1% NA FUNDACJĘ LEKARZE LEKARZOM

Procedura przekazania 1% podatku jest wyjątkowo prosta, wystarczy, że w składanym zeznaniu rocznym wskażemy organizację pożytku publicznego, którą wspieramy. W zeznaniu podatkowym nie trzeba wpisywać nazwy organizacji, należy tylko wpisać w konkretnej rubryce jej numer oraz kwotę, jaką chcemy przekazać.

KRS FUNDACJI LEKARZE LEKARZOM: 0000409693

Zapraszamy do zapoznania się ze szczegółami działalności Fundacji na jej oficjalnej stronie – [HTTP://FLL.ORG.PL/](http://fll.org.pl/)

Baba za kierownicą

rozmyślania
z okazji
dnia kobiet

Konia z rzędem temu, kto bez względu na swoją płć, choć raz nie przeklął pod nosem: „Wiadomo, baba za kierownicą”. Można powtarzać za feministkami, że mózg i inne organy nie różnią się u kobiet i mężczyzn, dopóki... nie zostanie się kierowcą samochodu. Każdemu zwolennikowi „teorii gender” rzadnie mina wobec tego zjawiska. Jak zatem rozpoznać, że to „baba” kręci kółkiem? Jest to niezwykle proste.

Otóż pierwszym typem „baby za kierownicą” jest taka kobieta, która „jeździ z niezwykłą ostrożnością na każdym skrzyżowaniu”. Dla „baby” światło czerwone – to czerwone, zielone – to zielone, a żółte – to... też czerwone. Bez względu na okoliczności, „baba” da po hamulcach

i zatrzyma samochód w pierwszej sekundzie zmiany światła na żółte.

Drugim bardzo powszechnym typem jest „baba wykonująca manewr na drodze w najmniej sprzyjających ku temu okolicznościach”. Przepuści zatem wszystkie pojazdy mechaniczne i niemechaniczne, pieszych oraz przechodzącego po płocie obok jezdni kota. Tak, aby nagle wstrzelić się w metrową przestrzeń pomiędzy pędzącymi ciężarówkami.

Kolejny typ to „baba skręcająca”. Jeśli świeci słońce, a w samochodzie jadącym naprzeciwko dostrzeżesz włączone wycieraczki, bądź pewien, że właśnie oto „baba” pomyliła dźwignię i przygotowuje się do skrętu. Mniej perfidną wersją jest skręcanie w prawo przy włączonym lewym kierunkowskazie lub odwrotnie. Jeśli jednak „baba” jedzie na wstecznym, wówczas włączanie kierunkowskazów nie świadczy o niczym.

Kaskaderskich manewrów należy spodziewać się również po „babie parkującej samochód”, zwłaszcza

tw. bokiem. Bez względu na to, czy ma czterdzieści centymetrów, czy cztery metry miejsca, nie jest w stanie tego wykonać. Złośliwi twierdzą, że to z powodu oszukiwania „baby” na centymetrach długości. Jednak najgorszym doświadczeniem, jakie może się jej przytrafić, jest złapanie gumy i konieczność wymiany opony. Najbardziej zaś poniżającym – wizyta w serwisie samochodowym.

Przy tym wszystkim, wbrew opinii przedstawicieli płci jak najbardziej przeciwnej, „baba” jest dobrym kierowcą i znacznie rzadziej od nich powoduje stłuczki czy kolizje. Właściwie zdarza się jej to tylko wówczas, kiedy wspomniana już płć przeciwna wyprowadzi ją z równowagi – czy to w życiu, czy to na drodze. Chyba, że pomyłła się jej pedały gazu i hamulca...

Z okazji Dnia Kobiet, życzymy zatem sobie i Koleżankom po fachu szerokiej drogi. ●

Wasza Redakcja

KOBIETY W CYTATACH

Bóg także był autorem: jego proza to męczyzna, jego poezja to kobieta.

Napoleon Bonaparte

Brzydkie kobiety czasem bardziej uderzają do głowy niż ładne, gdy się podchodzi do nich zbyt blisko.

Witold Gombrowicz

Kobieta może być przyjaciółką mężczyzny, lecz by uczucie to trwało, niezbędne jest wesprzeć je odrobiną fizycznej antypatii.

Fryderyk Nietzsche

Gdzie kilka kobiet weźmie się za sprawę jednej, tam żaden mężczyzna pochlebiać sobie nie może, aby im mógł stawić czoła.

Józef Ignacy Kraszewski

Co innego jest wierzyć w kobiety, a co innego wierzyć w to, co mówią.

Carlos Ruiz Zafón

Dyplomata to człowiek, który pamięta o urodzinach kobiety, ale zapomina o jej wieku.

Anthony Eden

Jeśli potrafisz rozśmieszyć kobietę, to możesz z nią zrobić wszystko.

Brigitte Bardot

Kobieta w bieliźnie to pornografia. Naga kobieta to piękno.

Henryk Sienkiewicz

Kobieta musi być na tyle intelektualistką, by podobać się mężczyznom głupim, i na tyle głupia, by podobać się inteligentnym.

Zsa Zsa Gabor

Cały świat i wszystko na nim jest piękne, ale najpiękniejsza jest kochająca kobieta.

Mahomet

Zazdrosna baba jest najwredniejszą istotą na ziemi.

Paulina Świst

Jednym z wizerunków Boga jest oblicze kobiety.

Paulo Coelho

Wszystko, cokolwiek mężczyźni napisali o kobietach, musi być podejrzone, gdyż każdy z nich jest jednocześnie sędzią i stroną.

Poulain de la Barre

List otwarty do Komisji Etyki Lekarskiej

Z dużą satysfakcją, po wielu latach oczekiwań, większość zakładowych organizacji związkowych, działających przy Wojewódzkim Wielospecjalistycznym Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi (WWCOiT), zasiadło półtora roku temu przy wspólnym stole, by podjąć z dyrekcją rozmowy negocjacyjne. Rozmowy miały wreszcie doprowadzić do prawidłowego unormowania systemu wynagrodzeń oraz premii i nagród, tak by sprawiedliwie objąć wszystkich pracowników szpitala, niwelując jednocześnie kominy płacowe, które dyrekcja tłumaczy „sytuacją na rynku pracy”.

Dla przypomnienia problemu (gdyż „Panaceum” już o nim pisało), spór zbiorowy, dotyczący kwestii płacowych, rozpoczęło w WWCOiT 23 października 2017 r. siedem z działających tu związków zawodowych. Dwa w ogóle nie przystąpiły do sporu (gdyż dyrekcja częściowo zaspokoiła wcześniej ich żądania), a po pewnym czasie „wykruszyły się” dalsze dwa. Niestety, w trakcie rokowań z pozostałymi w sporze zbiorowym zawiązkami, trwających ponad osiem miesięcy na szczeblu szpitala, ani też mediacji prowadzonych przy udziale mediatora delegowanego przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej, nie udało się osiągnąć porozumienia. Mediacje zakończyły się spisaniem

protokołu rozbieżności. W dniach 13–15 czerwca 2018 r. w WWCOiT odbyło się referendum strajkowe przy udziale 70 proc. wszystkich pracowników szpitala (2435 osób), z których 96 proc. opowiedziało się za strajkiem.

Pogotowie strajkowe w WWCOiT w Łodzi nadal trwa. W związku z powyższym podzielam zdanie Filoveiry Septimy (wyrażone w tekście pt. „Etyka na L-4”, zamieszczonym w „Panaceum” nr 1–2/2019, a odnoszącym się do protestu nauczycieli, masowo korzystających ze zwolnień lekarskich), której wiadomości dotyczące historii medycyny od lat wysoko cenię, że lekarzy powinno zdecydowanie obchodzić „kto z kim i za ile okłada się po politycznym »fejsie«”. W przeciwnym razie przestaniemy zauważać, tak jak w przypadku oświaty, gdzie czas nauczenia ucznia niebezpiecznie się skrócił w rocznym wymiarze (święta, ferie, wakacje itd.), że to samo dotyczyć może czasu poświęcanego choremu. Przypnę, że kwestię zamieszczania właściwego ICD na L-4, tłumaczoną przez Koleżankę cytatem: „nie ma ludzi zdrowych, tylko są niezdiagnozowani”, jestem gotów zaakceptować, w obliczu korzystania przez urzędników samorządu terytorialnego ze zwolnień lekarskich, po zmianie opcji rządzącej w tymże.

Podkreślenie pierwszoplanowej roli lekarzy w ochronie zdrowia nie podlega dyskusji. Dyskusji nie podlega również ważna i zaangażowana rola innych zawodów medycznych. Śmiem twierdzić, że zarządzanie i kierowanie ochroną zdrowia bez wsparcia w tym przedmiocie lekarzy byłoby niemożliwe. Nie przypadkiem ustawodawca do każdego administratora zakładu leczniczego, który nie jest lekarzem, przypisuje zastępcę z lekarskim dyplomem. Co nie znaczy, że uczestnictwo i rola lekarzy w zarządzaniu i urzędowaniu ochrony zdrowia nie powinna podlegać

ocenie środowiska, co zawarte zostało w liście otwartym, skierowanym do Komisji Etyki Lekarskiej łódzkiej OIL, które poniżej cytuję:

„Na wstępie informujemy i przypominamy, że na ręce prezesa Okręgowej Izby Lekarskiej, jak również stosownych zarządów, organizacji związkowych i samorządów zawodowych, zostały przesłane przez związki zawodowe, pozostające w sporze zbiorowym w WWCOiT im. M. Kopernika w Łodzi, stosowne materiały dotyczące jego przyczyny. Wielokrotnie jako związek wielozawodowy podkreślaliśmy, że u podłoża napięć płacowych w ochronie zdrowia leżą błędy systemowe polegające na nieuwzględnianiu specyfiki tego rynku pracy, wpisanej w skomplikowane uwarunkowania społeczno-ekonomiczne. Podstawowym warunkiem prawidłowego funkcjonowania ochrony zdrowia jest spokój, stabilizacja i zaufanie obywateli [...]

Sytuacja powyższa rodzi pytanie natury etycznej. Czy czynne uczestnictwo lekarzy w urzędowaniu i zarządzaniu ochroną zdrowia nie narusza norm Kodeksu Etyki Lekarskiej poprzez akceptację takich zjawisk, jak chociażby niesprawiedliwe płace, niedocenywanie roli personelu pomocniczego, czy braki w kompatybilności tzw. publicznych i prywatnych podmiotów ochrony zdrowia, biurokracja itp. Pozostajemy z nadzieją, że powyższe pytania zostaną postawione lekarzom, którzy podejmując się uczestnictwa w zarządzaniu ochroną zdrowia, niejako uwiarygodniają zdominowane przez ekonomiczne podejście działania w tym sektorze”.

W kontekście stosownych zapisów Kodeksu Etyki Lekarskiej, wystosowanie powyższego listu – moim zdaniem – wydaje się ze wszelkich miar zasadne. ●

Fabian Obzejta

z drugiej
strony lustra

„Szczęście” to nawet trzy czwarte sukcesu

z listów
do redakcji

Przeglądam „kartki” swojego życia i stwierdzam, iż mimo uporu, wykształcenia i pracowitości, bez szczęścia nie byłoby tak ciekawe, pełne i produktywne. Już to, że urodziłem się w dużym mieście, w rodzinie inteligentnej zapewniło mi dobry start. W okresie dzieciństwa i wczesnej młodości Łódź, poza Krakowem, była najważniejszym ośrodkiem kulturalnym w Polsce, a nieco później, akurat kiedy rozpocząłem studia, bardzo ważnym, rozwijającym się ośrodkiem akademickim.

Od dziecka spotykałem na swojej drodze bardzo dobrych i życzliwych ludzi, co ułatwiało mi poznawanie świata i zdobywanie wiedzy. Zaczęło się od sąsiadki pedagoga, która miała bardzo dobrą encyklopedię Orgelbranda. Mogłem z niej korzystać w każdej chwili. Było to wielkie szczęście, bo innych „pakietów

wiedzy” tego typu w latach czterdziestych i pięćdziesiątych minionego wieku nie było.

W szkole od początku do końca miałem doskonałych nauczycieli staro pokolenia, którzy zawód traktowali jako „pośtannictwo”. Kilkoro młodych pedagogów było zapaleńcami i też bardzo przykładali się do pracy. Nie było wówczas rozdziału między nauką a wychowaniem i efekty były znakomite. Naszymi „narkotykami” i „dopalaczami” były kółka zainteresowań, udział w olimpiadach naukowych lub zawody sportowe. Alkohol poznałem dopiero w dwudziestym roku życia, przy jakiejś nadzwyczajnej okazji (było to kupno samochodu przez stryja lekarza, ufetowane butelką szampana).

Nie miałem wprawdzie szczęścia, żeby po ukończeniu studiów lekarskich dostać pracę w Łodzi, ale dobrzy ludzie pomogli mi znaleźć ją gdzie indziej i dzięki temu usamodzielniałem się, co procentuje do dzisiaj. W pracy zawodowej natrafiłem zwykle na dobrych zwierzchników, ordynatorów, dyrektorów i kolegów, którzy najpierw mi pomagali, a potem traktowali po partnersku. Dawało mi to ogromne zadowolenie i potęgowało poczucie własnej wartości.

Po przejściu na tzw. zastęzoną emeryturę, wybrałem początkowo to, co mi sprawiało największe zadowolenie: pracę w ogrodzie i pielęgnację roślin. A gdy już kondycja „zrobiła się” nie taka, podróże i zwiedzanie nieznanymi mi dotąd zakątków naszego pięknego kraju. Wyszukiwanie tych miejsc i opracowywanie „wypadów” ułatwia mi biegle posługiwanie się komputerem. W Internecie można znaleźć wszystkie informacje. Dopisało mi kolejny raz szczęście, gdyż znalazłem młodsze, mobilne towarzystwo, które oprócz podobnych zainteresowań, posiada wygodny samochód, co bardzo w tych działaniach

pomaga. Do wyboru miejsc pobytu (głównie kwatery i ośrodki turystyczne), też mam „nosa” albo szczęście właśnie, bo dotychczas nigdy nie byłem zawiedziony, a już kilkanaście takich zaliczyłem.

Ostatnio wybrałem polecany, a jeszcze mi nieznaną ośrodek nad morzem, sugerując się reklamą w Internecie. Niestety, pobyt z przyczyn technicznych został odwołany i na całe szczęście. Wybraliśmy inne lokum w pobliżu, gdzie było wspólnie. W ramach zwiedzania okolicy pojechaliśmy sprawdzić, co nas ominęło i okazało się, że reklama zupełnie rozmięta się z rzeczywistością. Obiekt reklamowany jako dom z rehabilitacją dla seniorów, miał niewygodne dojście do plaży (liczyło osiemdziesiąt pięć schodów), a co dopiero wejście! Zatem kolejne moje szczęście pozwoliło mi uniknąć rozczarowania. Dlatego sprawdzajmy dokładnie oferty i opinie osób, które już znają reklamowane ośrodki. Dla nas, seniorów jest to szczególnie ważne ze względów zdrowotnych, ale także finansowych.

Jest jeszcze jedno ważne szczęście w życiu – znaleźć się (albo nie znaleźć) w określonym czasie w określonym miejscu. Zwykle na to nie mamy wpływu. Na przykład jazda samochodem po drodze utytułowanej w lesie i zderzenie się z wyskakującym nagle, dużym zwierzęciem. Oby nigdy nam się to nie przydarzyło. Życzę tego wszystkim, nie myślmy pesymistycznie, zakładając z góry, że może się nam coś „przydarzyć”. Nie ograniczajmy z tego powodu naszych planów, w celu dalszego poznawania świata i jego piękna. ●

Krzysztof Papuźński,
senior optymistą
Łódź, 15 stycznia 2019 r.

OGŁOSZENIE

WSPARCIE DLA DZIECKA LEKARZA Z NASZEJ OIL

KOLOROWY ŚWIAT FUNDACJA
POMOCY DZIECIOM

Uratuj mnie!
#22 Julian Groblewski

Julek urodził się 22.05.2013 roku jako zdrowe dziecko, niestety w następnych miesiącach życia rozwinęła się padaczka, która nie pozwala Julkowi prawidłowo się rozwijać. Julek nie potrafi samodzielnie siedzieć i chodzić. Codzienna rehabilitacja przynosi efekty jednakże koszty rehabilitacji są ogromne. Dlatego też prosimy o przekazanie 1% podatku na leczenie i rehabilitację Juliana, aby mógł stać się samodzielny.

Przekaż swój
1%
Wpisz w PIT
KRS 0000161880
Fundacja Pomocy Dzieciom Kolorowy Świat
W rubryce cel szczegółowy wpisz
#22 Julian Groblewski

**Twój 1%
DO SUPERDOKTERA
i ratuje moje życie!**

subkonto.org

Koń nie świnia, nie z każdej ręki będzie żart

Moja Dobrotliwa Redakcjo,
Szanowne Koleżanki i Koledzy.

Muszę, naprawdę muszę, bo gdybym nie musiał, to bym nie pisał do Was, Najdrożsi. Ale w czarnej dziurze mej świadomości zaległy się takie pomysły, że bardzo chcę podzielić się z kimś i zaklepać sobie pierwszeństwo w razie nominacji do Pokojowej Nagrody Nobla.

Przyznam z niechęcią, że kilka dni pod obcym, ciężkim niebem Jutlandii, w otoczeniu przyjaznych ludzi o różnej barwie twarzy i włosów, trochę mnie natchnęło, choć boleśnie. Tu za oknem przecudowna, monochromatyczna zima, szadź pokryła każde źdźbło, brzozy stoją białe i nieruchome, może jak panny młode, a może jak żona Lota. Bidulka, rzuciła okiem, a Dobry Pan zamienił ją w solny stęp. Pewnie miała jakiś sentyment. A ten

baran, jej mąż, nawet jej nie polizał na pożegnanie, chyba że nie doczytałem. Tak na marginesie, w mojej opinii sodomia nie była istotnym problemem Sodomy, ale nasza historia wszak utkana jest z paradoksów.

Wróciłem nieco przerażony, jednocześnie pękam z dumy, bo wydaje mi się, że znajduję rozwiązania wielu dręczących nasz Naród problemów. Będę punktował.

1. Problem szczepień, rozwiązanie typ 1;

Proponuję rozpoczęcie kampanii odchodzenia od szczepień w ogóle, a w szczególności od szczepienia psów przeciwko wściekliczynie, jako bezsensownych, niedziałających i zapewne wymuszonych przez kłamiwe korporacje weterynaryjne w celu zarobienia brudnych pieniędzy. W pierwszej kolejności niech będą to psy antyszczepionkowców, co znacznie

przyspieszy naturalne zjawiska zdrowotne i demograficzne, nie wpływając wszakże na jakość intelektualną dyskursu publicznego.

2. Problem migrantów, rozwiązanie typ 1;

Proponuję, aby Prezydent Duda (jak pamiętam i nie mogę zapomnieć – *Habemus Presidentem!*) zawarł umowę międzynarodową o relokacji, a jako stronę partnerską widziałbym Prezydenta Assada. Dlaczego, wykażę w dalszym opisie. Tymczasem proponowałbym wymianę według parytetu IQ – jeden punkt za jeden. Cały zamysł polega na tym, żeby nie umieszczać w traktacie nic o liczbie głów. I wtedy z Syrii przyjeżdża jeden przeciętny Arab, taki – powiedzmy – za 120 punktów, a my do nich chybikiem dwóch „sześćdziesiątków”. Tu zaznaczam, że w ten sposób uda

z listów
do redakcji

cd. na s. 42

Pomoc przyjąłbym z wdzięcznością

Szanowna Redakcjo „Panaceum”,

Ośmielam się napisać do waszej redakcji z tekstem zamieszczonym w „Panaceum” nr 1–2/2019, dotyczącym wigilijno-noworocznego spotkania Koła Lekarzy Seniorów OIL w Łodzi pt. „W zdrowym ciele zdrowy duch”. W czasie tego spotkania informowano jego uczestników o uchwale XXXVI OZL OIL w Łodzi z marca 2018 r. [uchwała zobowiązuje Okręgową Radę Lekarską do zapewnienia lekarzom emerytom dofinansowania na cele rehabilitacyjno-opiekuńcze – przyp. red.]. Mam pytanie, czy zapisy wyżej wymienionej uchwały nie należałoby poszerzyć również o skorzystanie raz na dwa lata z dofinansowania do wyjazdu poza miejsce zamieszkania, choćby „wczasów pod gruszą”, co jak najbardziej miałoby na celu „stymulowanie i poprawianie

sprawności psychicznej i motorycznej seniorów”. Inne środowiska zawodowe, np. nauczycieli mają takie przywileje, natomiast pracownicy służby zdrowia, w tym lekarze i lekarze dentyści są ich pozbawieni. Przez całe swoje życie zawodowe ani razu nie skorzystałem z dobrodziejstwa pobytu w sanatorium, bo obowiązek pracy i niesienia pomocy pacjentom był dla mnie priorytetem; dziś, gdy zbliżam się do kresu życia (urodziłem się w 1932 r.), przyjąłbym z wdzięcznością od swojej tódzkiej Izby Lekarskiej taką pomoc. ●

Stary lekarz, pediatra
(nazwisko znane redakcji)

Od redakcji

Wspomniana w liście uchwała XXXVI OZL w Łodzi, zrealizowana

została uchwałą ORL z maja 2018 r. (nr 44/VIII/2018), zgodnie z którą każdy lekarz (lekarz dentysta), będący członkiem OIL, po ukończeniu 75 lat, może uzyskać wsparcie finansowe, jeśli korzysta z odpłatnych świadczeń:

- pomocy pielęgniarskiej,
- pomocy w bieżących sprawach życia codziennego,
- rehabilitacyjnych,
- opiekuńczych.

W pakiecie tych świadczeń znalazły się także wyjazdy sanatoryjne. Wysokość wsparcia nie może przekroczyć 600 zł w ciągu dwóch lat. O takie dofinansowanie może wystąpić także nasz Czytelnik, warunkiem jest wypełnienie stosownego formularza (znajduje się na stronie: www.oil.lodz.pl/komisja-bytowa).

Pana wnioskiem zainteresujemy członków Komisji Bytowej OIL.

cd. ze s. 41

się poprawić także wyszczepialność populacji, co można też zapisać jako:

1a. Problem szczepień, rozwiązanie typ 2;

2a. Problem migrantów, rozwiązanie typ 2;

Otóż i zapowiadane wyjaśnienie. Arabowie w sposób naturalny odnaleźliby się i dobrze zaaklimatyzowali w Janowie Podlaskim, gdzie ostatnio Polacy przestali sobie radzić z arabskimi końmi. Okazało się, że koń nie świnia, i nie z każdej ręki będzie żarł. Przypomina mi się, jak moja mała córeczka karmiła tam z wielkiej butli pełnej mleka cudnego żrebaka, a siwa klacz grzebała aksamitnym pyskiem w moim plecaku z jabłkami. Ponieważ po cichu liczę na jakiegoś wnuka, mam nadzieję, że może zdążą poprawić warunki hodowli, zanim zostaną dziadkiem. I choć, w mojej opinii, Charlie Watts się nie przemęczał, to i tak lubię Rolling Stonesów.

3. Wracając do kultury dyskursu publicznego: okazuje się, że decyzja o zakazie używania łąciny w dokumentacji medycznej mogła być przedwczesna, bo – jak przypominałem powyżej – ludność wraca do koźleni. Chrześcijańskich, rzecz jasna.

Habemus Presidentem et Ecclesia non novit sanguinem. Tu zakończę przezornie. *Gaudeamus.*

4. Problem Sądu Lekarskiego OIL ze znanym już lekarzem, który odkrył spisek innych lekarzy z wirusami, a może nawet tylko jakiś spisek, bo istnienie wirusów prawdopodobnie jest wątpliwe, rozwiązałbym krótko: niech idzie wolno, tylko opiszcie Państwo, dlaczego. A dlaczego, to wiecie, co będziemy strzępić języki po próżnicy. Dopuszczam możliwość, że się straszliwie mylę.

5. Wiem, że prześliznąłem się tylko po powierzchni, ale chcę dać szansę innym myślicielom, abym miał się z kim ścigać. W razie braku natchnienia u innych, czekam na zgłaszanie pytań i problemów do rozwiązania, a obiecuję, że znajdę wyjście z sytuacji w podobnym duchu.

Błagam Was, żebyście się chociaż uśmiechali podczas tej lektury, co może mnie uszczęśliwić przed zarzutami używania mowy nienawiści. Faktem jest, że nienawidzę fanatycznej głupoty, ale tyle chyba wolno? Przynajmniej taką mam nadzieję. Kiedy czytam o cierpieniu ludzi w odległych czasach lub miejscach rozumiem, że czuli to samo, co czułbym ja – zabijany, palony, pławiony,

oślepiany. Słyszę, jak wyją osieroczone matki i krzyczą gwałcone córki, i widzę krosty na ciele. Wiem, jak śmierdzi rozlana krew i spalone ciała, co z tego, że w innych okolicznościach, dlatego dziwię się, że ktoś mógłby tego pragnąć. Chyba że tak mu właśnie pachnie dywan w salonie albo kuchnia o poranku, to sporo tłumaczy.

Tymczasem mamy w prezencie coś na kształt Zachęty 1922. Zachęta, *nomen omen*. Czekamy na Guernicę 1937, a może i czterdzieści lat Falangi. Muszę przypomnieć – spacerowanie z wściekłymi psami nie jest bezpieczne, nawet jeśli komuś się wydaje, że wściekliczny nie ma. Prędkiej czy później któryś się urwie, a przy pogoni urwą się wszystkie i – jak opowiadał Szwejk – pogryzą całą rodzinę, zanim zdechną. [...]

Panie Archanio! Dawać tu Picasa, bo będzie co malować! A chyżo! I wypieprzać z Wyspiańskim, bo durny chochoł zrobił się nudny. Dlaczego ten Goebbels tak się chichra? Groza, groza... W razie czego – nie patrzeć za siebie. ●

Marcin Wojtczuk
lekarz pesymista
Łódź, 3 lutego 2019 r.

z listów
do redakcji

podziękowania

Za pośrednictwem „Panaceum” składam serdeczne wyrazy szacunku i uznania doktor Elżbiecie Malinowskiej z Oddziału Chorób Wewnętrznych Szpitala im. M. Madurowicza w Łodzi, ul. Wileńska 37. Tylko dzięki wiedzy i zaangażowaniu Pani Doktor, mogę dziś wyrazić Jej swoją wdzięczność. Doktor E. Malinowska zaraz po objęciu dyżuru na Oddziale (2 grudnia 2018 r.) i ocenie mojego stanu zdrowia, z troską podjęła odpowiednie działania. Tylko dzięki postawionej przez nią szybkiej i trafnej diagnozie oraz skierowaniu mnie w trybie pilnym na Oddział Kardiologii Interwencyjnej i Zaburzeń Rytmu Serca USK im. WAM w Łodzi mogłem być na tym oddziale poddany

natychmiastowej operacji. To profesjonalizmowi doktor Elżbiety Malinowskiej oraz lekarzy kardiologów ze Szpitala WAM zawdzięczam życie. Pani Doktor – bardzo dziękuję! Z wyrazami szacunku,

Jacek Kutte z rodziną

Serdecznie wyrazy wdzięczności i podziękowania dla lekarzy, pielęgniarek i pracowników Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej, Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej USK im. WAM – CSW w Łodzi, a w szczególności dla lekarzy: dr. n. med. Marcina Wawrzyckiego i dr. n. med. Artura Terleckiego oraz lek. Anny Błażejczyk za profesjonalnie wykonane zabiegi operacyjne, fachową opiekę i wyrozumiałość.

Życzę wszelkiej pomyślności i sukcesów!

Wdzięczny pacjent,

Jan Mielczarek z rodziną

Chcę przekazać serdeczne podziękowania dla zespołu lekarzy Oddziału Kardiologicznego Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala im. dr. W. Biegańskiego, perfekcyjnie prowadzonego przez prof. dr. hab. n. med. Jarosława D. Kasprzaka. Dla Pana Profesora szczególnie podziękowania za empatię, opiekę i troskę. Słowa uznania dla dr. n. med. Tomasza Wcisty.

Wdzięczna pacjentka, lekarz stomatolog,

G. Reliszko-Nowak

Przychodzi wena do lekarza

Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Profesora Andrzeja Szczeklika

To już VIII edycja Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Przychodzi wena do lekarza”, którego inicjatorem był nieżyjący już prof. Andrzej Szczekliak, zmarły tuż przed pierwszą edycją wydarzenia. Patronatem medialnym oraz honorowym (i nie tylko, bo również finansowym wsparciem) konkurs obejmują: Wydawnictwo „Medycyna Praktyczna” i Komisja Kultury Naczelnej Rady Lekarskiej.

Prace na konkurs może nadesłać każda osoba mająca tytuł lekarza lub lekarza dentystry. Termin nadsyłania prac konkursowych – 29 marca 2019 r.

W skład jury wchodzi:

Anna Dymna, Waldemar Hładki, Ewa Lipska, Bronisław Maj, Maria Szczekliak i Jarosław Wanecki.

Przypominamy, że w dwóch podstawowych kategoriach konkursu, jury czeka na utwory poetyckie w liczbie nie większej niż trzy i prozatorskie ograniczone do maksymalnie dwunastu tysięcy znaków. Treść w obu kategoriach jest dowolna!

Organizatorzy informują jednocześnie o zmianie formuły konkursu, którego dodatkową kategorią – obok poezji i prozy – będzie publicystyka. Kategoria ta ma na celu wyłonienie najlepszego w danym roku autora literackiego tekstu publicystycznego, wydrukowanego w piśmie okręgowej izby lekarskiej, „Gazecie Lekarskiej” lub wydawnictwie „Medycyna Praktyczna”. Publicystyka musi mieć charakter utworu literackiego!

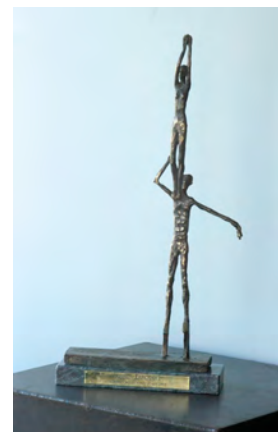
Organizatorzy czekają również na nadsyłanie limeryków. W dowolnych ilościach! Limeryk roku wybiorą i nagrodę specjalną ufundują Anna Dymna i Bronisław Maj.

Konkurs otrzyma specjalną oprawę artystyczną podczas Gali w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, 23 maja 2019 r.

Szczegółowe informacje o konkursie, wraz z regulaminami (kategoria publicystyka posiada odrębny), są dostępne na stronie internetowej WWW.MP.PL/WENA.

(NS)

literatura
i sztuka

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi, na wniosek Literackiej Grupy Nieformalnej, działającej przy łódzkim Klubie Lekarza ogłasza

IX Ogólnopolski Konkurs Literacki pod hasłem

Pisać każdy może...

Organizatorzy serdecznie zapraszają do udziału w konkursie wszystkich lekarzy i lekarzy dentystry oraz studentów uczelni medycznych, którzy amatorsko zajmują się twórczością poetycką lub prozatorską.

Każdy uczestnik może zgłosić na konkurs trzy wiersze albo utwór prozatorski, nieprzekraczający trzech stron arkusza formatu A4 (wydruk z interlinią i marginesami). Teksty – w czterech egzemplarzach, podpisane godłem – należy przesłać najpóźniej do 30 kwietnia 2019 r. pod adres: Okręgowa Izba Lekarska, 93-005 Łódź, ul. Czerwona 3 (z dopiskiem na kopercie: **KONKURS LGN**)

Do zestawu tekstów powinna być dołączona zaklejona koperta,

opatrzona tym samym godłem co teksty, w której znajdzie się imię i nazwisko autora, jego adres pocztowy, numer telefonu kontaktowego oraz adres e-mail.

UWAGA: Na kopercie nie można umieszczać nazwiska autora ani adresu zwrotnego.

Zgłoszone utwory będą oceniane przez jury w dwóch kategoriach – oddzielnie prozy i poezji. Przewidziane są nagrody pieniężne oraz wyróżnienia rzeczowe. Jury zastrzega sobie też możliwość innego podziału nagród.

Uroczyste zakończenie Konkursu odbędzie się w niedzielę, 9 czerwca 2019 r. o godz. 17:00, w Klubie Lekarza OIL w Łodzi, przy ul. Czerwonej 3. Laureaci zostaną powiadomieni indywidualnie.

Wszelkich informacji – również dotyczących ewentualnych noclegów – chętnie udzieli Biuro OIL, tel. 42 683 17 01 (Iwona Szelewa).

KOMUNIKAT

Kiedy ten numer „Panaceum” dotrze do państwa Rok, XIX Ogólnopolska Biesiada Literacka Unii Polskich Pisarzy Lekarz, która zaplanowana została na 1 marca 2019 r. (pierwszy piątek tegoż miesiąca), będzie już za nami. Relację z tego cyklicznego wydarzenia zamieścimy w kolejnym wydaniu naszego pisma.

Warto dodać, że współbiesiadnicy tego wieczoru będą mieli okazję obejrzyć premierę kolejnego spektaklu Kabaretu OIL pt. „Pozory mylą, czyli strzał w dziesiątkę”. Program – jak wskazuje jego tytuł – nawiązuje do dziesiątego jubileuszu naszej sceny kabaretowej.

Gratulujemy!

Planszówki w Klubie Lekarza

klub
lekarza

W sobotę wieczorem, 2 lutego 2019 r., Koło Młodych Lekarzy i Lekarzy Dentystów, przy współpracy z Komisją Kultury łódzkiej Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi, zorganizowało kolejne wydarzenie w Klubie

Lekarza przy ul. Czerwonej w Łodzi. Tym razem lekarska „młodzież” zaprosiła wszystkich członków Izby na „Integrację przy grach planszowych”. Do wyboru było kilkanaście gatunków gier, wśród nich można było znaleźć popularne tytuły, takie jak Catan, Scrabble czy Jenga, ale także tytuły bardziej oryginalne, np. Dixit. Uczestnicy mieli również możliwość przyniesienia ze sobą własnych ulubionych gier.

Wśród przybyłych na spotkanie przeważali członkowie KMLiLD, ale znalazła się także lekarka – kursantka

Uniwersytetu Trzeciego Wieku, która postanowiła podobną inicjatywę wprowadzić u siebie na uczelni. Dla zmęczonych dobrą zabawą i zdrową rywalizacją uczestników, nie zabrakło przekąsek i napojów bezalkoholowych. Ze względu na duże zainteresowanie wydarzeniem, podjęto decyzję o kolejnej edycji „Integracji przy grach planszowych”, którą zaplanowano na 5 kwietnia br., początek o godz. 18. Serdecznie zapraszamy! ●

Tekst i zdjęcia
Kaja Winczyk

Komisja Kultury Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi, kontynuując tradycję wiosennych wernisaży, serdecznie zaprasza do udziału w:

XVII Ogólnopolskiej Wystawie Malarstwa Lekarzy

Wystawa, organizowana po raz siedemnasty, odbędzie się w dniach 26–31 maja 2019 r., w łódzkim Klubie Lekarza.

Koleżanki i Kolegów lekarzy, zainteresowanych udziałem w wystawie,

prosimy o dostarczenie swych prac pod adres Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi (93-005 Łódź, ul. Czerwona 3) do 13 maja br. Obrazy mogą być wykonane w dowolnych technikach i formatach. Wraz z tytułami prac i nazwami technik, prosimy o podanie następujących danych: tytułu, imienia i nazwiska autora, rodzaju jego specjalizacji, adresu zamieszkania. Przyjmujemy maksymalnie dwie prace od jednego autora ze względu na ograniczenie powierzchni wystawienniczej.

Kontynuując tradycję zapoczątkowaną podczas wcześniejszych edycji naszej wystawy, planujemy

przeprowadzenie konkursu, w którym prace oceni jury złożone z trójki profesjonalistów. Drogą głosowania uczestników wernisażu, wyłonimy też Laureata Nagrody Publiczności.

Wernisaż wystawy odbędzie się 26 maja 2019 r. (niedziela), o godz. 17:00 w Klubie Lekarza w Łodzi przy ul. Czerwonej 3, a wystawa potrwa do 31 maja br. Na wernisaż zapraszamy autorów prac oraz wszystkich zainteresowanych twórczością lekarzy.

Wstęp bezpłatny. ●

Kontakt: Iwona Szelewa,
tel. 42 683 17 01, faks 42 683 13 78,
e-mail: biuro@oil.lodz.pl

Komisja Kultury Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi zaprasza do Klubu Lekarza przy ul. Czerwonej na najbliższe imprezy:

OSTATKI JAZZOWE

KONCERT ODBĘDZIE SIĘ 5 MARCA 2019 R. (WTOREK),

POCZĄTEK O GODZ. 19:00

Impreza ta ma już ustaloną renomę w środowisku lekarskim, gości bowiem zawsze najpopularniejszych w Łodzi jazzmanów. Gwiazdą koncertu będzie tym razem „Wojciech Gogolewski Trio”. Po występie zespołu będzie można się bawić do ostatnich minut karnawału!

Karta wstępu kosztuje 20 zł.

Prosimy o wcześniejsze zgłaszanie uczestnictwa:

TEL. 42 683 17 01 (IWONA SZELEWA)

Pierwszy wieczór z „planszówkami”, z którego relację zamieszczamy na s. 44, cieszył się dużym zainteresowaniem zwłaszcza młodych lekarzy, ale nie tylko. Z pewnością tym razem miłośników „planszówek” przybędzie do Klubu Lekarza jeszcze więcej.

klub
lekarza

KONCERT WIOSENNY

„POLISH CAMERATA”

KONCERT ODBĘDZIE SIĘ 7 KWIEŃNIA (NIEDZIELA),

POCZĄTEK O GODZ. 17:00

Łódzka Orkiestra Kameralna „Polish Camerata”, złożona z muzyków Łódzkiej Filharmonii i Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi, gościć będzie w Klubie Lekarza już po raz drugi. Na koncercie w grudniu spotkała się z gorącym przyjęciem. ●

MUZOGRANIE 3

KONCERT ODBĘDZIE SIĘ

23 MARCA (SOBOTA),

POCZĄTEK O GODZ. 17:00

Imprezę z cyklu „Lekarze z pasją” uświetni występ gitarowy prof. Józefa Kobosa, który jednocześnie zaprezentuje swoje liczne instrumenty. Będzie to już trzeci koncert zatytułowany „Muzogranie”, uczestnicy dwóch poprzednich

mogą zaświadczyć o niezwykłym talencie muzycznych profesora łódzkiego Uniwersytetu Medycznego, specjalisty patomorfologii.

II WIECZÓR Z GRAMI PLANSZOWYMI

IMPREZA ODBĘDZIE SIĘ 5 KWIEŃNIA (PIĄTEK),

POCZĄTEK O GODZ. 18:00

OGŁOSZENIE

Przypominamy, że w grudniu minionego roku reaktywowany został

CHÓR OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ

Osoby mające słuch muzyczny i lubiące śpiewać, zapraszamy na cotygodniowe próby, które odbywają się w każdy czwartek, o godz. 18, w siedzibie naszej Izby.

Przewodniczący Komisji Kultury łódzkiej ORL oraz kierownik Klubu Lekarza – dr n. med. Andrzej Świąć (sam będąc absolwentem Liceum Muzycznego w Łodzi), zatrudnił najlepszego chórmistrza – mgr. sztuki Tomasza Gargóla, żeby nowicjuszy w śpiewaniu udało się przekształcić w prawdziwych wokalistów. ●

XIX Mistrzostwa Polski Lekarzy w Piłce Siatkowej II Mistrzostwa Polski Lekarzy Oldboyów

Termin i miejsce: 12–13 kwietnia 2019 r. (piątek–sobota) – hala sportowa OSIR-Ochota, Warszawa, ul. Nowowiejska 37B.

Organizator: Komisja Kultury, Sportu i Rekreacji Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie.

Zasady uczestnictwa: Prawo startu w zawodach mają tylko lekarze i lekarze dentyści (dokument potwierdzający ukończenie uczelni lub prawo wykonywania zawodu – kserokopia). Zawodnicy Mistrzostw Polski Lekarzy muszą mieć ukończone 25 lat, natomiast Mistrzostw Polski Lekarzy Oldboyów – 40 rok życia.

System zawodów: MPL rozgrywane będą systemem turniejowym, zgodnie „Oficjalnymi przepisami gry w piłkę siatkową” wydanymi przez PZPS. Zasady finansowania: Koszty organizacyjne pokrywa organizator. Koszty uczestnictwa (noclegi, wyżywienie, przejazd) pokrywa uczestnik. Opłatę startową, wynoszącą od każdego zespołu 700,00 zł, należy wpłacić do 10 marca 2019 r. na konto: 17 1240 6247 1111 0000 4979 3765.

Zgłoszenia: Prosimy przestać w nieprzekraczalnym terminie do 10 marca 2019 r. na adres e-mail, podając nazwę zespołu, imienną listę zawodników,

dokładny swojej OIL oraz telefon osoby „kontaktowej” – kierownika zespołu. ●

Dodatkowych informacji udziela:
Mateusz Dawdziuk,
e-mail: mateusz.dawdziuk@gmail.com,
tel. 668 158 930

X Ogólnopolskie Regaty Żeglarskie Lekarzy w Klasie Puck

Termin i miejsce: 24–26 maja 2019 r. (sobota, niedziela) – Zatoka Pucka

Organizatorzy: Komisja Kultury Sportu i Rekreacji Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku oraz Harcerski Ośrodek Morski, 84-100 Puck, ul. Żeglarzy 1, tel. 58 673 21 50, e-mail: hom@hompuck.org

Wymagania od uczestników: Liczba członków załogi – 3 lub 4 osoby (w tym minimum 2 lekarzy). Prowadzący jednostkę minimum w stopniu żeglarza jachtowego (musi być lekarzem). Konieczna znajomość przepisów PŻŻ i przepisów regatowych, wymagane przestrzeganie instrukcji żegluga i umiejętność pływania.

Zgłoszenie do Regat: Do 25 kwietnia 2019 r., wyłącznie mailowo na adres OIL w Gdańsku: sekretariat@oilgdansk.pl. Liczba miejsc ograniczona (28 załóg), decyduje kolejność zgłoszeń. Druk zgłoszenie dla uczestników, dostępny na stronie OIL w Łodzi: <http://www.oil.lodz.pl/x-ogolnopolskie-regaty-zezlarskie-lekarzy-klase-puck>, należy wypełnić, zeskanować i wraz ze zeskanowanym potwierdzeniem wpłaty wpisowego na konto HOM, przesać na wyżej podany adres mailowy gdańskiej OIL. Szczegółowy program Regat oraz informacje organizacyjne (sposób prowadzenia Regat, wpisowe, wyżywienie, zakwaterowanie, ubezpieczenie,

nagrody itp.) można znaleźć na podanej wyżej stronie OIL w Łodzi. ●

Dodatkowych informacji udziela:
Marcin Szczęśniak, tel. 603 696 160
– sprawy organizacyjne,
przewodniczący Komisji Kultury, Sportu i Rekreacji OIL w Gdańsku,
Sławomir Dębicki, tel. 501 674 698
– sprawy techniczne,
komendant HOM w Pucku

Jurajski Rajd Rowerowy Lekarzy

Termin i miejsce: Rajd odbędzie się w dniach 8–9 czerwca 2019 r. w okolicach Poraja (w obrębie Wyżyny Śląsko-Krakowskiej nad rzeką Wartą).

Organizator: Komisja Kultury, Sportu i Rekreacji Okręgowej Izby Lekarskiej w Częstochowie.

Zaplanowano dwie trasy rajdu rowerowego z przewodnikiem,

odpowiednio 20 km i 50 km (do wyboru na miejscu).

Początek rajdu godz. 10:00, powrót do miejsca startu około godz. 17:00. Biesiada integracyjna od godz. 18:00. ●

Szczegółowe informacje i zapisy:
Tomasz Klimza,
tel. 691 48 83 83,

Biuro OIL w Częstochowie,
tel. 34 368 18 88.

„MIKROMUSIC” NA DZIEŃ KOBIEC

8 MARCA 2019 R., GODZ. 20:00

Grali na najważniejszych polskich festiwalach, koncertowali w największych klubach w kraju i za granicą. Wiosną powrócą w pełnym składzie na scenę Wytworni, by zagrać dla łódzkiej publiczności na Dzień Kobiet. W twórczości „Mikromusic” słychać inspiracje słowiańskim folkiem, jazzem, rockiem i elektroniką, a mimo to ich muzyki nie da się jednoznacznie zaklasyfikować. Na przykład słownikowym definicjom wymykają się sztywnym zasadom i płynnie przechodzą od gatunku do gatunku. Zespół, z charyzmatyczną i subtelną Natalią Grosiak na czele, bawi się dźwiękiem i niesie słuchaczowi radość melodią oraz tekstem. Podczas koncertu na Dzień Kobiet w Wytwórni wybrzmiały piosenki z ostatniej ich płyty zatytułowanej „Tak mi się nie chce”, a także najpiękniejsze utwory z wcześniejszego okresu twórczości zespołu. Nie zabraknie muzycznych niespodzianek i ciekawych aranżacji.

„REBEKA”

16 MARCA 2019 R., GODZ. 21:30

„REBEKA” to polski zespół muzyczny wykonujący *electro pop*, założony w 2008 r. w Poznaniu przez Iwonę Skwarek, której od 2010 r. towarzyszy. Zespół powraca do Wytworni jako trio i zagra utwory z nadchodzącego albumu zatytułowanego „Post Dreams”, którego premiera zaplanowana jest na 22 lutego br.! Na koncercie usłyszycie zarówno materiał z tej płyty, jak i przearanżowane hity z dwóch poprzednich krążków: „Helada” (2013) oraz „Davos” (2016). O nowym albumie „Post Dreams” tak mówią założyciele „REBEKI”: „...to będzie prawdopodobnie najbardziej piosenkowa płyta zespołu. Staraliśmy się zawrzeć w niej mnóstwo różnorodności. Z jednej strony wydaje się utkana z delikatnych ornamentów, z drugiej – uderza potężną falą przesterowanych gitar i ciężkich bębnów”. „REBEKA” słynie z energetyzujących i pełnych zaangażowania koncertów, więc 16 marca nie może Was zabraknąć!

DARIA ZAWIAŁOW

31 MARCA 2019 R., GODZ. 19:00

Nadchodzi nowa płyta Darii Zawiałow, a wraz z nią trasa koncertowa, podczas której usłyszycie nowe kawałki! Zapraszamy na koncert w łódzkiej Wytwórni już wiosną – 31 marca. Daria Zawiałow przebojem weszła na polski rynek fonograficzny w 2017 r., kiedy to ukazał się jej singiel promujący debiutancki album „A Kysz!”. „Malinowy chruśniak” zajął listy przebojów i programy telewizyjne, wywołując olbrzymie zainteresowanie wśród branży muzycznej i dziennikarzy. Płyta szybko pokryła się złotem, a artystka zaczęła gromadzić podczas swoich koncertów prawdziwe rzesze wiernych fanów, wyśpiewujących wraz z nią wszystkie teksty piosenek. Daria pojawiała się nie tylko w najlepszych polskich klubach muzycznych, ale także podczas największych letnich festiwali, takich jak choćby Open'er Festival, Orange Warsaw Festival, Enea Spring Break Poznań, Jarocin Festiwal czy Kraków Live Festival. Po świetnie przyjętej pierwszej płycie, przyszedł czas na drugi krążek w dorobku artystki. Album zatytułowany „Helsinki” ukazuje się wiosną nakładem Sony Music Polska. ●

kulturalna łódź zaprasza

Na każdy z koncertów w łódzkiej Wytwórni mamy dla Czytelników „Panaceum” po jednym podwójnym zaproszeniu, które można wygrać, przysyłając do 5 marca 2019 r. e-mailem prawidłową odpowiedź na pytanie „Kiedy zaczyna się astronomiczna wiosna”

BILETY@OIL.LODZ.PL

KOMUNIKAT

Dwa systemy kart sportowych

Informujemy, że za pośrednictwem Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi, członkowie OIL i ich rodziny, w roku 2019, mogą korzystać z dwóch systemów kart sportowych:

I. OK SYSTEM

W ramach OK System mogą skorzystać z obiektów sportowo-rekreacyjnych dostępnych pod linkami:

PAKIET SPORTOWY GOFIT

<https://www.oksystem.pl/oferta/firmowy/gofit>

PAKIET SPORTOWO-REKREACYJNY FIT&MORE

<https://www.oksystem.pl/oferta/firmowy/fit-and-more>

PAKIET DLA DZIECI JUNIOR

<https://www.oksystem.pl/klienci/junior>

II. VANITYSTYLE

W ramach VanityStyle mogą skorzystać z kart sportowych:

FITPROFIT (PROGRAM BEZ LIMITU WEJŚĆ)

<http://www.fitprofit.pl/>

FITSPORT (OSIEM WEJŚĆ W MIESIACU)

<http://www.kartafitsport.pl/>

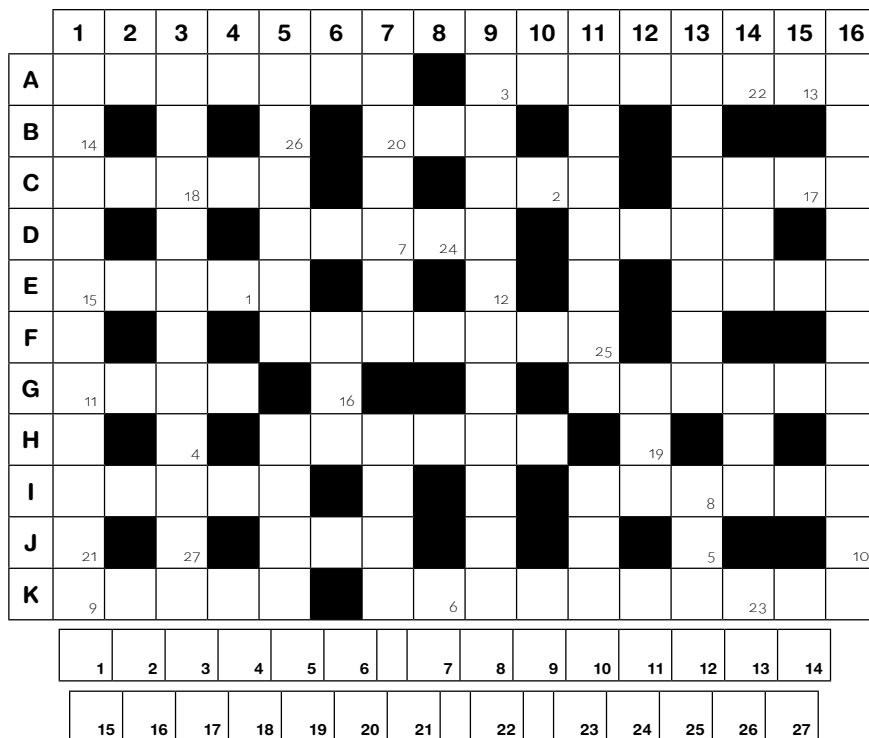
UWAGA!

Nowych użytkowników zarówno systemu OK System, jak też VanityStyle – w celu rejestracji w wybranym systemie, uzyskania określonej karty oraz jej aktywacji – zapraszamy na stronę <http://panaceum.lodz.pl/po-godzinach/karty-sportowe>, gdzie znajdują się szczegółowe informacje na ten temat.

Użytkownicy, którzy już w minionym roku korzystali z systemu VanityStyle – posiadają dostęp do platformy EVS na stronie www.e.vanitystyle.pl i zachowali wcześniej uzyskaną kartę – mogą ją ponownie aktywować poprzez dokonanie wpłaty *on-line* za kartę. Stałym terminem dokonywania wpłat na platformie EVS poprzez PayU jest termin od pierwszego do osiemnastego dnia miesiąca, poprzedzającego miesiąc aktywacji karty. ●

VANITYSTYLE
TIME FOR ACTION

Poziomo

- A1** arystokratyczne skrzywienie kręgosłupa
A9 największe skupienie tkanki nerwowej
B7 pierwszy szkodnik
C1 nagły objaw choroby
C9 przed euro we Włoszech
C13 kopie bez łąpaty
D5 mieszkanka piramidy
D11 choroba zakaźna, która zaatakowała Szczecin w styczniu
E1 białkowa usterka
E13 rywal Panadolu
F5 Olivier, reżyser filmu „Nietykalni”
G1 popularna nazwa obrazowego badania serca
G11 format książki o wymiarach jedna czwarta arkusza drukarskiego
H5 operator cystokopu
I1 materiał niewchłaniający nici chirurgicznych
I11 tanie u Starszych Panów
J5 film Pawlikowskiego
K1 stypendium inwalidy
K7 lęk przed śmiercią

Pionowo

- 1A** laureat Nagrody Nobla za odkrycie grup krwi w 1930 roku
3A żółciopędny lek zawierający wyciąg z korzenia czarnej rzodkwi
5A brytyjski aktor nagrodzony Oscarem za rolę w filmie „Czas mroku”
5H federacja, sojusz
6F angielska miara gruntu
7A cierpi na niedokrwistość
7H miejsce akcji „Dżumy” Alberta Camusa
9A ponurak, smutas
11A ludzki embrion
11I bywa muliste
12G wrzątek w czajniku
13A zebranie z odczytaniem raportu dyżurnego
13I niemiecki skuter
14C muzyka Eminema
14G jeleń z tundry
16A np. rozrusznik serca

**krzyżówka
3/2019**

Rozwiązanie krzyżówki w postaci hasła prosimy przesać na nasz adres pocztowy lub e-mailowy z dopiskiem: **KRZYŻÓWKA NR 3/2019** do dnia 31.03.2019 r. Prosimy o podawanie swoich adresów pocztowych.

Spośród rozwiązań zostaną wylosowane trzy prawidłowe. Nazwiska osób nagrodzonych podamy w „Panaceum” nr 5/2019. Nagrodami będą książki – niespodzianki.

Życzymy miłej zabawy!

BIURO OIL „PANACEUM”

UL. CZERWONA 3
93-005 ŁÓDŹ

E-MAIL:

PANACEUM@OIL.LODZ.PL

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI z NR 12/2018: NAJLEPSZE ŻYCZENIA OD IZBY

Z grona Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania, wylosowani zostali: **Lech Badek** z Rawy Mazowieckiej, **Katarzyna Rutkowska** z Kutna, **Piotr Werner** z Warty.

Serdecznie gratulujemy wygranej! Nagrody książkowe prześlemy pocztą.

Ośrodek Kształcenia Medycznego Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi oraz łódzkie Centrum Szkoleń Medycznych zapraszają lekarzy i lekarzy dentystów na kurs pt.

Stany zagrożenia życia u osób dorosłych.

Resuscytacja krążeniowo-oddechowa w gabinecie lekarskim

Termin: 28 marca 2019 r., od godz. 8:15
Miejsce: Centrum Szkoleń Medycznych w Łodzi, ul. Łąkowa 7a, budynek D, lokal 111 (parter od strony parkingu głównego)

Koszt uczestnictwa: 30 PLN, płatne gotówką w dniu kursu (przed jego rozpoczęciem).
 Zapisy na kurs będą przyjmowane od 11 marca 2019 r. Termin przyjmowania zgłoszeń – do trzech dni przed rozpoczęciem kursu.

W pierwszej kolejności należy pobrać zgłoszenie ze strony internetowej: www.csmed.pl, a następnie przesać na adres E-MAIL: POCZTA@CSMED.PL.

Liczba miejsc ograniczona (10 miejsc). Decyduje kolejność zgłoszeń. Za udział w kursie lekarz otrzymuje 8 punktów edukacyjnych.

Polskie Towarzystwo Akupunktury oraz II Katedra Ginekologii i Położnictwa Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi zaprasza na

8 KONFERENCJĘ NAUKOWĄ MEDYCZYNY INTEGRACYJNEJ

Termin: 16 marca 2019 r., początek godz. 10:00
Miejsce: Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Aula Zachodnia (wejście i parkingi od ul. Czechosłowackiej lub ul. Pomorskiej)

Komitet Naukowy:
 współprzewodniczący – prof. dr hab. n. med. Małgorzata Wągrowska-Danilewicz, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, kierownik Zakładu Nefropatologii UM w Łodzi oraz dr hab. n. med., prof. nadzw. Piotr Woźniak, prezes Polskiego Towarzystwa Akupunktury, II Katedra Ginekologii i Położnictwa, Wydział Nauk o Zdrowiu, UM w Łodzi

Konferencja poświęcona jest zastosowaniu akupunktury jako metody wspomagającej leczenie np. przewlekłych dolegliwości bólowych, stanów zapalnych oraz niektórych chorób urologicznych, przyzębia i innych.

Wstęp wolny. Rejestracja od 9:30

Polskie Towarzystwo Stomatologiczne/
 Oddział Łódź zaprasza na

ZEBRANIA NAUKOWO-SZKOLENIOWE PTS

Zebrania odbywają się zawsze o godz. 11:30, w Centrum Kliniczno-Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi przy ul. Pomorskiej 251, w wybrane czwartki:

21 MARCA 2019 R. (NR 620), SALA 1.27

- Leczenie pacjentów ortodontycznych z uwzględnieniem relacji centralnej
 – prof. dr hab. Elżbieta Pawłowska, Zakład Ortodoncji UM w Łodzi,
- Kliniczne zastosowanie bioceramicznych materiałów uszczelniających
 – dr n. med. Mateusz Radwański, Zakład Endodoncji UM w Łodzi.

11 KWIETNIA 2019 R. (NR 621), AULA WSCHODNIA

- Urazowe uszkodzenie zębów – postępowanie w gabinecie stomatologicznym
 – dr n. med. Katarzyna Fabjańska, Zakład Endodoncji UM w Łodzi,
- Urazy zębów u dzieci – postępowanie w wybranych sytuacjach klinicznych
 – lek. dent. Malwina Kolasa i lek. dent. Anna Szufnara, Zakład Stomatologii Wieku Rozwojowego UM w Łodzi.

16 MAJA 2019 R. (NR 622), AULA WSCHODNIA

- Metody wypełniania kanałów korzeniowych
 – dr n. med. Katarzyna Olczak, Zakład Endodoncji UM w Łodzi,
- Czynniki ryzyka występowania zmian zapalnych w okołowierzchołkowych tkankach zębów
 – dr n. med. Katarzyna Sopińska, Zakład Stomatologii Zachowawczej UM w Łodzi,
- Zębiniaki komory
 – dr n. med. Krystyna Pietrzycka, Zakład Stomatologii Zachowawczej UM w Łodzi.

13 CZERWCA 2019 R. (NR 623), SALA 1.27

- Możliwości wykonania uzupełnień protetycznych we współczesnych systemach CAD/CAM
 – prof. dr hab. Beata Dejak, Zakład Protetyki Stomatologicznej UM w Łodzi,
- Czy ortodonta kieruje na ekstrakcje pierwszych zębów trzonowych?
 – dr n. med. Renata Pazera, Zakład Ortodoncji UM w Łodzi.

Przypominamy, że składka członkowska za rok 2019 wynosi 200 złotych (można płacić przelewem lub bezpośrednio na zebraniu). Po więcej informacji zapraszamy na stronę internetową: www.pts.lodz.pl

Więcej informacji na temat szkoleń i konferencji znaleźć można na stronie internetowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Łodzi – www.oil.lodz.pl, w zakładce „Kursy, konferencje, szkolenia...”

X
Łódzki
Weekend
Gastroenterologiczny

Łódź, 27-28 września 2019
hotel Andel's

www.gastroweekend.pl

Zapraszamy!

Konferencja Konsultantów – Kardiologia 2019

Termin: 16 marca 2019 r. (sobota), w godz. 9:00–14:00

Miejsce: Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, ul. Pomorska 251 – Aula 1000

Tematyka wykładów:

- kluczowe elementy najnowszych wytycznych postępowania,
- ważne informacje z praktyki klinicznej,
- najświeższe dane z naszego województwa,
- najczęstsze błędy i optymalizacja ścieżek diagnostyczno-terapeutycznych,
- aktualności z dziedziny diagnostyki i terapii chorób układu krążenia.

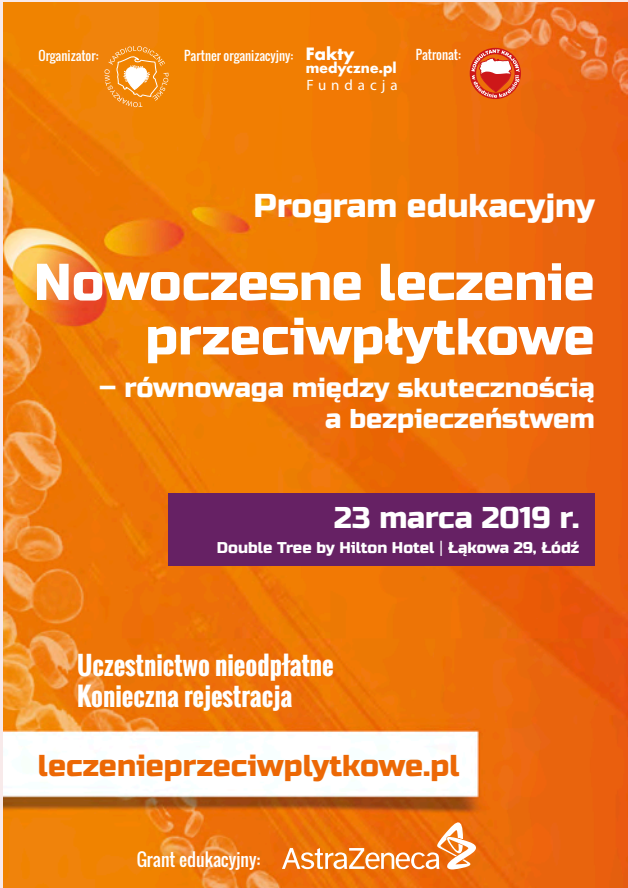
Wykładowcy:

prof. Jarosław Drożdż, Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Kardiologii;
prof. Michał Krejca, Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Kardiologii; prof. Jerzy Krzysztof Wrancisz, Kierownik Kliniki Elektrokardiologii UM w Łodzi; dr med. Jan Krekora, Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Hipertensjologii.

Udział w konferencji jest bezpłatny.
Uczestnicy otrzymają 4 punkty edukacyjne.

Uwaga! Dla zarejestrowanych, tuż po konferencji, dostępne będą certyfikaty oraz kody dostępu do wszystkich przeźroczy wykładowców.

Rejestracja tylko przez stronę internetową konferencji:
WWW.KARDIOLOGIA.UMED.PL

Organizator: Partner organizacyjny: **Fakty medyczne.pl** Fundacja Patronat:

Program edukacyjny
Nowoczesne leczenie przeciwpyłtkowe
– równowaga między skutecznością a bezpieczeństwem

23 marca 2019 r.
Double Tree by Hilton Hotel | Łąkowa 29, Łódź

Uczestnictwo nieodpłatne
Konieczna rejestracja

leczenieprzeciwplytkowe.pl

Grant edukacyjny: AstraZeneca

**Szanowni Państwo,
serdecznie zapraszamy
17–18 maja 2019 r. do Łodzi na**

II KONFERENCJĘ KARDIO-PRENATAL

organizowaną przez Polskie Towarzystwo Kardiologii Prenatalnej dedykowaną tym razem współpracy między lekarzami różnych specjalności w diagnostyce i leczeniu płodów/novorodków z wrodzoną wadą serca.

Eksperti kardiologii prenatalnej, perinatologii, neonatologii, kardiologii i kardiologii zaprezentują swoje najnowsze obserwacje, wyniki badań i leczenia nienarodzonych i narodzonych dzieci.

[HTTP://WWW.KONFERENCJAKARDIOPRENATAL2019.PL/](http://WWW.KONFERENCJAKARDIOPRENATAL2019.PL/)

Do zobaczenia w Łodzi w jak najliczniejszym gronie!

Zarząd PTKP:

prof. Maria Respondek-Liberska, prof. Krzysztof Preis,
dr hab. n. med. Maciej Śłodki, dr n. o zdr. Iwona Strzelecka

Praca

Przychodnia Stomatologiczna
OPTIDENT w Sieradzu zatrudni
LEKARZA DENTYSTĘ,
TEL. 600 358 530

MEDICUS-DENT
Konstantynów Łódzki zaprasza
do współpracy **lekarza
endodonte**, lekarza ortodontę
w gabinecie prywatnym,
TEL. 602 100 246, 792 358 632

Prywatna poradnia Multimedyk
(bez kontraktu z NFZ)
zaprasza wszystkich **lekarzy
specjalistów** lub w trakcie
specjalizacji do współpracy,
TEL. 690 972 505

NZOZ zatrudni **lekarza
dentystę**. Korzystne warunki,
TEL. 609 197 090

Zatrudnię w POZ w Zgierzu
LEKARZA PEDIATRĘ lub
LEKARZA RODZINNEGO
(głównie dzieci), także
w trakcie specjalizacji
w niepełnym wymiarze
godzin. Warunki finansowe
do uzgodnienia,
TEL. 607 157 445

Nowocześnie wyposażony,
prywatny gabinet
stomatologiczny DENTASTYL
w Łowiczu nawiąże współpracę
z **lekarzem dentystą**. Mile
widziane min. 2-letnie
doświadczenie. Korzystne
warunki współpracy,
TEL. 509 111 866,
E-MAIL: DENTASTYL@WP.PL

Poszukuję **lekarza dentysty**
oraz **endodenty** do pracy pod
mikroskopem,
TEL. 606 343 539

Pilnie zatrudnię **lekarza
dentystę**. Dobre warunki.
Ozorków,
TEL. 600 326 159

Miejskie Centrum Medyczne
„POLESIE” w Łodzi zatrudni
do pracy w Przychodniach
POZ lekarzy o specjalności:
**internista, medycyna
rodzinną, pediatra**. W sprawie
zatrudnienia prosimy
kontaktować się z Dyrektorem
MCM „Polesie” w Łodzi:
TEL. 513 818 335,
E-MAIL: DYREKTOR@MCMPOLESIE.PL

Miejskie Centrum Medyczne
„POLESIE” w Łodzi zatrudni
lekarzy specjalistów w ramach
umowy z NFZ w zakresie:
**laryngologii, ortopedii,
ginekologii, chirurgii**.
W sprawie zatrudnienia
prosimy kontaktować się
z Dyrektorem MCM „Polesie”
w Łodzi:
TEL. 513 818 335,
E-MAIL: DYREKTOR@MCMPOLESIE.PL

Centrum Medyczne „Sokrates”
w Sieradzu zaprasza
do współpracy **lekarzy
specjalistów z różnych dziedzin
medycyny**. Niski system
prowizyjny, wysoki standard
wyposażenia i wykończenia
gabinetów, pełna obsługa
recepcyjna,
TEL. 606 943 264

Dyrektor ZOZ w Łowiczu zatrudni
lekarzy specjalistów
w dziedzinie **chorób wewnętrznych i kardiologii**
lub lekarzy chętnych specjalizować się
w dziedzinie chorób wewnętrznych.

Posiadamy 5 miejsc rezydenckich.

Warunki płacowe do uzgodnienia
z Dyrektorem szpitala: TEL. 46 837 53 68
Telefon kontaktowy do Lekarza Kierującego
oddziałem wewnętrznym (Andrzej Sobieraj)
TEL. 46 837 56 11, -12, -13, WEW. 211 LUB 216.

Medycyna Grabieniec Sp. z o.o.

Łódź, ul. Grabieniec 13
Łódź, ul. Zachodnia 12A/12C

Zatrudnimy
specjalistów w ramach umowy z NFZ:

laryngologa
neurologa
pulmonologa
alergologa
dermatologa
ginekologa
kardiologa

neurologa lub anestezjologa do poradni leczenia bólu
nefrologa dziecięcego

psychiatrę lub w trakcie specjalizacji z psychiatrii
do poradni zdrowia psychicznego

psychiatrę lub w trakcie specjalizacji z psychiatrii
do zespołu leczenia środowiskowego
specjalistę rehabilitacji

Proponujemy korzystne warunki pracy

Kontakt: tel. 600 012 351, e-mail: iwona@grabieniec.pl

mkdent
Stomatologia Rodzinną

508-213-772
kontakt@mkdent.com.pl

ZATRUDNIMY LEKARZA STOMATOLOGA

Miejsce pracy: **Głowno**
(woj. łódzkie, 30km od Łodzi)

Oferujemy:

- pracę „na cztery ręce”
w prywatnym gabinecie
- nowoczesne wyposażenie
(mikroskop, maszynowe systemy
endodontyczne, pełna diagnostyka
radiologiczna - OPG, CBCT)
- pracę w zgranym zespole
- bardzo korzystne warunki współpracy

Jeśli jesteś osobą zaangażowaną w pracę,
dbającą o dobro pacjenta i pracujesz
w myśl „nowoczesnej stomatologii”,
to zachęcamy do wysłania
swojego CV na adres:
kontakt@mkdent.com.pl

www.mkdent.com.pl

Centrum Medyczne Szpital św. Rodziny zaprasza do współpracy:

- lekarzy specjalistów: alergologii, diabetologii, dermatologii, kardiologii, neurologii, okulistyki, otolaryngologii (do realizacji świadczeń w ramach Medycyny Pracy oraz NFZ), psychiatrii, reumatologii, gastroenterologii i rehabilitacji medycznej;
- lekarzy z pierwszym stopniem specjalizacji: neurologii, okulistyki, otolaryngologii,
- higienistkę stomatologiczną,
- pielęgniarki: endoskopowe,
- pielęgniarki do realizacji zadań z zakresu Pielęgniarskiej Opieki Długoterminowej ze skończonymi kursami:
  - kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej lub
  - kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego lub
  - kurs kwalifikacyjny w zakresie opieki paliatywnej lub
  - kurs kwalifikacyjny w zakresie pielęgniarstwa: środowiskowego, zachowawczego, internistycznego, kardiologicznego, chirurgicznego, neurologicznego,
- dietetyków,
- absolwentów Wydziału Nauk o Zdrowiu UM, kierunku Zdrowie Publiczne.

Zainteresowane osoby prosimy o kontakt:
tel. 691 221 200, e-mail: sekretariat@swietarodzina.com.pl

SPZOZ MSWiA w Łodzi zatrudni lekarzy specjalistów:

chirurgii onkologicznej
chirurgii ogólnej
chirurgii naczyniowej
laryngologii
okulistyki
dermatologii
urologii

Oferujemy bardzo dobre warunki zatrudnienia i płacy (możliwe wszystkie formy zatrudnienia). CV proszę przekazać na mail: SEKRETARIAT@ZOZ-MSWIA-LODZ.PL od dnia ukazania się ogłoszenia.

Centrum Medyczne „Sokrates” w Sieradzu zaprasza do współpracy **lekarzy dentystów**. Możliwość pracy w ramach wizyt prywatnych oraz na NFZ. Wysoki standard wyposażenia i wykończenia gabinetów,
TEL. 606 943 264

Zatrudnię **lekarza dentystę** w Rawie Mazowieckiej,
TEL. 502 357 076

Nawiążę współpracę z **lekarzem dentystą endodontą**, (Mikroskop KAPS) TOM-MED Jana Pawła II 6, Tomaszów Mazowiecki,
TEL. 723 925 166

NZOZ Rodzina w Piotrkowie Trybunalskim zatrudni **lekarza**, korzystne warunki płacowe. Forma zatrudnienia i liczba godzin do uzgodnienia,
TEL. 604 697 800

NZOZ Centrum w Warcie (woj. sieradzkie) zatrudni **lekarza pediatrę, lekarza medycyny rodzinnej**. Forma zatrudnienia i warunki do uzgodnienia. Możliwość mieszkania służbowego,
TEL. 605 046 617

Zatrudnię **lekarza do POZ** oraz **neurologa** (poradnia NFZ) – Tomaszów Mazowiecki,
TEL. 503 044 828

Zatrudnię **ortodontę** – gabinet tylko prywatny,
TEL. 504 226 775

Pilnie zatrudnię **lekarza dentystę**. Dobre warunki. Ozorków,
TEL. 600 326 159

Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty” w Łodzi, ul. Bydgoska 17/21, 91-036 Łódź, zatrudni **LEKARZA PEDIATRĘ I LEKARZA INTERNISTĘ**. Szczegółowe informacje na miejscu,
TEL. 42 657 69 83

Potrzebny **LEKARZ DENTYSTA**. Frodent,
tel. 606 918 918

Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty” w Łodzi, ul. Bydgoska 17/21, 91-036 Łódź, nawiąże współpracę z **lekarzem** posiadającym tytuł specjalisty lub specjalizację II stopnia w dziedzinie **STOMATOLOGII ZACHOWAWCZEJ Z ENDODONCJĄ** w ramach kontraktu NFZ,
tel. 42 655 32 18

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łodzi – osiedle Retkinia zatrudni **LEKARZA MEDYCYNY RODZINNEJ**. Warunki i forma zatrudnienia do uzgodnienia,
tel. 601 980 991

Centrum Medyczne im. dr. L. Rydygiera Sp. z o.o., Łódź, zatrudni lekarzy w POZ (**internistów, specjalistów medycyny rodzinnej**),
TEL. 42 630 95 24,
KADRY@CENTRUMRYDYGIERA.PL

CENTRA MEDYCZNE MEDYCEUSZ
MEDICAL CENTERS THE MEDICI

nawiąże współpracę z lekarzami różnych specjalizacji w ramach przeprowadzania konsultacji komercyjnych oraz/lub NFZ

CMM Bazarowa

- do dyspozycji w pełni wyposażony blok operacyjny,
- dwie sale operacyjne,
- powierzchnia do prowadzenia działalności medycznej.

CMM Limanowskiego

- wynajem gabinetu lekarskiego w przychodni 15 m²,
- nowe pomieszczenia wraz z wyposażeniem,
- USG, TK, MR,
- punkt pobrań.

Oferujemy:

- dowolną formę współpracy,
- możliwość wyboru godzin pracy 7-20.

Zapraszamy do współpracy lekarzy wszystkich specjalizacji

Tel: 511 014 293 | e-mail: a.stepien@medyceusz.com
www.centramedycznemedyceusz.com

Praca dla **anestezjologa** na godziny lub cały dzień. Znieczulenia do badań endoskopowych/zabiegów operacyjnych. Wynagrodzenie od ilości znieczuleń lub ryczałt za cały dzień,

ADAM.TOMASZYK@MEDGASTR.PL,
TEL. 514 014 804

NZOZ w dzielnicy Łódź-Górna poszukuje **lekarza internistę** do pracy w POZ – pełny etat,
TEL. 691 866 082

Centrum Medyczne w Radomsku „Volver Stomatologia” zatrudni na etat lub na umowę o współpracy: **stomatologa, chirurga stomatologa, protetyka, ortodontę**. Praca w ramach NFZ i prywatnie. Nowoczesne

NZOZ w Ozorkowie zatrudni lekarza **DENTYSTĘ**. Dobre warunki, tel. 600 326 159

gabinety, RTG punktowe i panoramiczne na miejscu. Duża pula pacjentów. Możliwość pracy na cały etat lub w wybrane dni. Na miejscu recepcjonistka i asysta na cztery ręce,
TEL. 609 999 334

Przychodnia POZ w Łowiczu poszukuje **lekarza rodzinnego** lub **internisty** (lub w trakcie specjalizacji), na pełny etat, umowę kontraktową lub zlecenie. Bardzo dobre warunki finansowe. Miły młody personel,
TEL. 603 800 323

NZOZ Łódź-Bałuty zatrudni **asystentkę / higienistkę stomatologiczną**,
TEL. 600 320 488

Zatrudnię **lekarza** – praca w Zgierzu w POZ,
tel. 508 216 873

Poszukuję **lekarza dentystę** i **lekarza ortodontę**. Wymagane doświadczenie. Pacjenci prywatni. Dobre warunki i sprzęt (CBCT, mikroskop, laser, praca na 4 ręce). Warta k. Sieradza. TEL: 728 386 829

Szpital Kalmedica w Kaliszu zatrudni lekarzy **OKULISTĘ i UROLOGA** (NFZ i świadczenia prywatne)
TEL. 600 52 62 81

Miejskie Centrum Medyczne „GÓRNA” w Łodzi, ul. Felińskiego 7 zatrudni specjalistę medycyny rodzinnej/chorób wewnętrznych oraz specjalistę położnictwa i ginekologii. Forma zatrudnienia (umowa o pracę lub umowa cywilnoprawna) oraz warunki pracy i płacy do uzgodnienia,
e-mail: sekretariat@mcmgorna.pl, tel. 42 689 20 81

Centrum Rehabilitacji KRASZEWSKIEGO w Łodzi nawiąże współpracę z **lekarzem SPECJALISTĄ REHABILITACJI MEDYCZNEJ**
Zapraszamy do kontaktu:
E-MAIL: PIOTR.SLEZAK@KAMIENMILOWY.ORG.PL LUB TEL. 531 310 390

Centrum Medyczne OLMEDICAL w Częstochowie, ul. Krynicka 1/3, zatrudni w ramach umowy-zlecenia lekarza specjalistę **ginekologa położnika** lub będącego w trakcie specjalizacji – do wykonywania prywatnych badań prenatalnych i w ramach umowy z NFZ. Wymagany Certyfikat FMF i Sekcji USG PTG.
Kontakt: tel. 601 457 025, e-mail: olmedical@olmedical.eu

Medycyna Grabieniec Sp. z o.o.
Łódź, ul. Grabieniec 13

Pilnie zatrudnimy:

internistę lub
lekarza rodzinnego lub
lekarza z zaświadczeniem z OIL o lekarzu POZ
w ramach kontraktu z NFZ

Proponujemy bardzo korzystne warunki pracy.
Kontakt: tel. 600 012 351, e-mail: iwona@grabieniec.pl

Centra Medyczne Medyceusz
zatrudnią lekarzy w poradniach:

ginekologicznej, neurologicznej,
laryngologicznej, okulistycznej
wykonujących USG-Doppler oraz próby wysiłkowe
lekarza w podstawowej opiece zdrowotnej
lekarzy na dyżury w nocnej opiece zdrowotnej
zainteresowanych prosimy o kontakt
telefoniczny lub mailowy

SEKRETARIAT@MEDYCEUSZ.COM, TEL.508216873

OGŁOSZENIE

o naborze na stanowisko:

Lekarz Internista/Psychiatra

Zakładu Karnego nr 2 w Łodzi – pracownik cywilny
Liczba osób do przyjęcia: 2 osoby (etat, kontrakt)

Wymagania stawiane kandydatom:

- specjalizacja z chorób wewnętrznych/specjalizacja z psychiatrii,
- wobec kandydata nie toczy się postępowanie w Izbie Lekarskiej.

Kandydat zainteresowany pracą w Służbie Więziennej składa podanie o przyjęcie do pracy wraz z następującymi dokumentami:

- CV, podanie o przyjęcie do pracy, wypełniony kwestionariusz osobowy, kserokopie dokumentów potwierdzające posiadane wykształcenie, kwalifikacje zawodowe i specjalistyczne;

Miejsce składania ofert:

Oferty można składać bezpośrednio w siedzibie Zakładu Karnego nr 2 w Łodzi przy ul. Kraszewskiego 1/5, dział kadr lub pocztą na adres: Zakład Karny nr 2 w Łodzi, ul. Kraszewskiego 1/5, 93-161 Łódź.

Informacji na temat oferty zatrudnienia na ww. stanowisko można uzyskać pod numerem telefonu: 42 675 06 13.

Do oferty należy dołączyć oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych dla celów rekrutacji zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych. Osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo do zmiany lub uzupełniania udostępnianych danych.

NZO SI ZGODA w Konstancynie Łódzkim
zatrudni
LEKARZA DO PRACY W POZ
tel. 42 211 11 62 w. 134, e-mail: kadry@zgoda.pl

Przychodnia w okolicach Płocka (oddalona 10 km od centrum)
zatrudni do stałej współpracy
LEKARZA RODZINNEGO
(możliwość udziału w Spółce z o.o.).
TEL. 530 191 158

Lokale

Kancelaria Adwokacka
podnajmie pod gabinet
lekarski, lokal mieszczący się
w Zgierzu w wieżowcu przy
ul. A. Struga 23, stanowiącym
własność firmy EURON
Sp. z o.o. Wieżowiec stanowi
w Zgierzu (przy zjeździe z Łodzi
od ul. Szczecińskiej) coraz
bardziej znaczące centrum
biznesowo-usługowe. Gabinet
do wyłącznej dyspozycji o pow.
16 m² plus poczekalnia, toaleta
i kuchnia. Możliwy jest również
wspólny sekretariat,
TEL. 604 527 030,
E-MAIL: LEX.KARINA@GMAIL.COM

Wynajmę gabinety lekarskie
w Śródmieściu i na Retkini
w Łodzi,
TEL. 503 068 786

Do wynajęcia **GABINET
ZABIEGOWY**, Łódź Tylna 6,
TEL. 501 724 326

Do wynajęcia **GABINET
LEKARSKI**, Łódź Tylna 6,
TEL. 501 724 326

Gabinety medyczne
do wynajęcia (Łódź Górna oraz
Łódź Śródmieście),
TEL. 504 226 775

**DO WYNAJĘCIA
KOMFORTOWE MIESZKANIE
W ZGIERZU**, naprzeciwko
Szpitala Wojewódzkiego.

**W pełni wyposażone,
po remoncie w bloku z cegły.
Parter, pow. 58 m², dwa pokoje
z kuchnią i aneksem,
TEL. 602 171 444**

Sprzedam

Spirometr easy one + drukarkę
(używany), leżankę, negatoskop,
puls oksymetr,
TEL. 507 121 938

Przenośne USG Sonoace PICO;
głowice sektor i TV, drukarka,
stolik – z atestem, mało
używane,
TEL. 501 222 935

UNIT REDEE + fotel Ludwik
2007 r., rękawy ze światłem,
TEL. 606 403 717

Aparaturę i narzędzia
z likwidowanego
gabinetu dentystycznego.
Zainteresowanej osobie –
wykaz prześlę mailem,
E-MAIL: DENTI@ONET.PL

OKAZJA! Wyposażenie
gabinetu ginekologicznego,
TEL. 502 387 398

KOMUNIKAT

WYSOKOŚĆ SKŁADKI CZŁONKOWSKIEJ OD 1 STYCZNIA 2015 R.

Przypominamy, że uchwałą Naczelnej Rady Lekarskiej nr 27/14/
VII z 5 września 2014 r. w sprawie wysokości składki człon-
kowskiej ustalono, że od 1 stycznia 2015 r.:

- składka obowiązująca lekarza i lekarza dentystę, członka izby lekarskiej, wynosi 60 zł miesięcznie;
- lekarz posiadający ograniczone prawo wykonywania zawodu, tj. lekarz stażysta, opłaca składkę w wysokości 10 zł miesięcznie.

Obowiązek opłacania składki powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym lekarz, lekarz stażysta:

- 1) został wpisany do rejestru członków okręgowej izby lekarskiej,
  - 2) utracił prawo do zwolnienia z obowiązku opłacania składki.
- Składkę za dany miesiąc opłaca się do końca tego miesiąca lub z dowolnym wyprzedzeniem, osobiście lub za pośrednictwem pracodawcy: 1) na konto bankowe okręgowej izby lekarskiej lub 2) na indywidualny numer subkonta bankowego nadany i przekazany przez okręgową izbę lekarską, lub 3) w kasie okręgowej izby lekarskiej. Od zaległych składek nalicza się odsetki ustawowe.

Z obowiązku opłacania składki członkowskiej zwolniony jest lekarz, który:

- 1) ukończył 75 lat,
- 2) został skreślony z rejestru członków okręgowej lub wojewódzkiej izby lekarskiej,
- 3) złożył stosowne oświadczenie*, że nie osiąga przychodów z tytułu wykonywania zawodu oraz ze źródeł przychodów wymienionych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, z wyłączeniem renty lub emerytury.

Zwolnienie z obowiązku opłacania składek ma charakter czasowy i przysługuje tylko na okres nieosiągnięcia wyżej wymienionych przychodów. Lekarz ma obowiązek niezwłocznie powiadomić okręgową radę lekarską o ponownym osiągnięciu przychodów i złożyć stosowne oświadczenie*. Prawo do zwolnienia z obowiązku opłacania składki traci w pierwszym dniu miesiąca, następującego po miesiącu, w którym osiągnie określony w przepisach przychód.

Okręgowa rada lekarska może zażądać od lekarza dokumentów podatkowych w celu weryfikacji prawdziwości złożonego w tej sprawie oświadczenia. W przypadku ustalenia, że oświadczenie o nieosiągnięciu przychodów zostało złożone niezgodnie z prawdą lub w przypadku nieprzedstawienia przez lekarza dokumentów podatkowych, okręgowa rada lekarska podejmuje uchwałę stwierdzającą brak podstaw do zwolnienia lekarza z obowiązku opłacania składki w okresie, w którym lekarz faktycznie korzystał ze zwolnienia i wzywa go do zapłaty zaległych składek wraz z odsetkami ustawowymi.

Lekarz, który przed wejściem w życie cytowanej uchwały NRL:

- 1) miał ustaloną miesięczną wysokość składki w kwocie 10 zł, opłaca ją w tej wysokości do czasu uzyskania prawa do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2015 r. (np. ukończył 75 lat),
- 2) uzyskał prawo do zwolnienia z obowiązku opłacania składki, zachowuje to prawo do czasu zaistnienia zdarzenia skutkującego powstaniem obowiązku opłacania składki na podstawie przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2015 r. (np. osiągnie określone w przepisach przychody).

*Wzory oświadczeń o nieosiągnięciu przychodów oraz o osiągnięciu przychodów stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do wymienionej na wstępie uchwały i są dostępne na stronie internetowej łódzkiej OIL lub w siedzibie jej biura w Łodzi oraz w biurach delegatur.

ANGIELSKI MEDYCZNY

- Przygotowanie do egzaminów (w tym specjalizacyjnych, doktoranckich) i pracy za granicą
- Specjalistyczne tłumaczenia ustne i pisemne

www.malgorzatamazik.pl tel. 42 633 46 80, 500 368 778

Wspomnienie o doktorze Andrzeju Frontczaku

W dniu 21 grudnia 2018 r. na łódzkim cmentarzu przy ulicy Smutnej rodzina, przyjaciele, współpracownicy i znajomi pożegnali dr. n. med. Andrzeja Frontczaka.

Urodził się 18 września 1930 r. w Łodzi. Jego ojcem był urzędnik Urzędu Miasta Łodzi. Maturę zdał w 1950 r. w III Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki (przed wojną Józefa Piłsudskiego), po czym podjął studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Łodzi. W 1955 r. uzyskał dyplom lekarza medycyny. Specjalizację z chorób wewnętrznych zdobył w 1962 r. pod kierunkiem prof. Wacława Markerta.

Pracę rozpoczął w Klinice Chorób Wewnętrznych, przechodząc kolejne stopnie kariery akademickiej od młodszego asystenta łódzkiej AM, do – po obronie pracy doktorskiej w 1964 r. – adiunkta. W 1973 r. objął stanowisko ordynatora Oddziału Chorób Wewnętrznych w Szpitalu im. dr. J. Brudzińskiego, a od 198 r. o ordynatora Oddziału Chorób Wewnętrznych Szpitala im. dr. K. Jonschera w Łodzi, gdzie pracował aż do przejścia na emeryturę w 2003 r. Podczas trzydziestoletniej pracy ordynatora brał czynny udział w szkoleniu młodszych lekarzy, spośród których czterdziestu trzech uzyskało specjalizację z dziedziny chorób wewnętrznych pierwszego i drugiego stopnia. Jednocześnie prowadził intensywne prace naukowe, których rezultatem było około pięćdziesiąt publikacji.

Przez kilka kadencji był prezesem Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, był też członkiem władz Towarzystwa Internistów Polskich. Ponadto w latach 1984–1990 pełnił funkcję dyrektora Wydziału Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego, a w latach 1994–1998 – lekarza wojewódzkiego. Przez kilkadziesiąt lat pracował w Spółdzielni Lekarzy Specjalistów, w której był także wieloletnim

członkiem zarządu oraz ostatnio zastępcą prezesa. Współpracował z wieloma instytucjami, m.in. z WHO, biorąc udział w szeregu szkoleń zarówno w Polsce, jak i za granicą: w 1955 r. uczestniczył w seminarium poświęconym zagadnieniom chorób układu krążenia w Europie.

Mimo tak licznych i absorbujących obowiązków zawodowych, znajdował też czas na pracę społeczną. Działalnością charytatywną zajmował się jako Kawaler Międzynarodowego Zakonu Rycerskiego św. Jerzego. Ważne miejsca w Jego życiu zajmował również sport. W okresie nauki reprezentował III LO w koszykówce, dyscyplinie tej pozostał wierny w latach późniejszych nie tylko jako zawodnik i sędzia, ale także jako lekarz, służąc swoją wiedzą i doświadczeniem medycznym kolegom z klubu sportowego „Spójnia” Łódź.

Największą satysfakcję sprawiała Mu zawsze praca przy łóżku chorego. Do pacjentów odnosił się ze zrozumieniem i wyjątkową serdecznością, wykazując dużą cierpliwość i osobiste zaangażowanie. Był znakomitym diagnostą, zawsze starannie dobierał optymalne sposoby leczenia. Optymista, bardzo życzliwy nie tylko dla pacjentów, ale dla wszystkich wokół siebie. Tytan pracy, uczciwy i obowiązkowy. Jego jedyna nieobecność w pracy spowodowana była pobytem

w szpitalu, kiedy zaraził się żółtaczką, ratując życie pacjenta z tą chorobą. Ten epizod (wydawałoby się, że wpisany w ryzyko zawodowe) najpiękniej świadczy o Jego głębokiej religijności i wierności przykazaniu kochania drugiego człowieka aż poza granice narażenia i poświęcenia własnego życia.

W życiu rodzinnym wspaniały, kochający mąż, ojciec i dziadek (z pierwszego małżeństwa miał dwie córki, a dzięki nim trzy wnuczki i pięcioro prawnuków). Prywatnie – historyk amator i świetny gawędziarz.

Za swoją pracę, działalność i postawę wielokrotnie wyróżniany i nagradzany, m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi oraz Honorową Odznaką Miasta Łodzi. Polskie Towarzystwo Lekarskie w uznaniu zasług odznaczyło Go orderem „Bene Medicus”. Otrzymał też Krzyż Komandorski św. Jerzego oraz odznakę „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia”. Swoją odznaką uhonorował Go ponadto Polski Związek Koszykówki.

Odszedł wspaniały lekarz, pełen zaangażowania w swoją pracę, która była Jego pasją. ●

Żona i przyjaciele

17 grudnia 2018 r.
zmarł dr n. med.

Andrzej Frontczak

Lekarz dentysta, animator życia kulturalnego

Urodziła się w Głownie w 1926 r., w czasie okupacji na tajnych kompletach ukończyła gimnazjum, następnie zdała maturę. Po wojnie podjęła studia na Wydziale Stomatologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, dyplom lekarza dentysty uzyskała w 1951 r. Jednocześnie studiowała na Wydziale Wokalnym Łódzkiego Konserwatorium Muzycznego i występowała jako solistka w Polskim Radiu.

Po ukończeniu studiów medycznych, przez trzydzieści lat pracowała jako lekarz dentysta w Poradni dla Dzieci i Młodzieży oraz w Szkole Podstawowej nr 1 w rodzinnym

mieście. Rezygnując w tym czasie z występów jako śpiewaczka, zajęła się organizacją głowieńskiego życia kulturalno-społecznego.

Należała do inicjatorów powstania w 1977 r. sali historycznej miasta Głowna, które w 1989 r. zostało przekształcone w Muzeum Regionalne. Od 1978 r. przez wiele lat prezesowała Towarzystwu Przyjaciół Miasta Głowna. Była autorką licznych publikacji poświęconych historii miasta.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych minionego wieku przez wiele kadencji była radną

Rady Miejskiej w Głownie. Po transformacji ustrojowej była jedną z założycielek Fundacji na Rzecz Rozwoju Społeczno-Gospodarczego i Kulturalnego Rejonu Głowna. W 2003 r. za całokształt swojej społecznej pracy uhonorowana została przez władze miejskie tytułem Zasłużony Obywatel dla Miasta Głowna.

Pożegnanie Wacławy Rydzińskiej, które odbyło się w sobotę, 9 lutego 2019 r., w kościele św. Jakuba w Głownie, zgromadziło tłumy mieszkańców tego miasta. W nabożeństwie uczestniczyli również przedstawiciele władz miasta. ●

5 lutego 2019 r.
zmarła, w wieku 93 lat
lek. stom.

Wacława Rydzińska

Drogiemu Koledze
doktorowi
Pawłowi Susłowskiemu

delegatowi na Okręgowe Zjazdy Lekarzy od drugiej kadencji łódzkiej Okręgowej Izby Lekarskiej, członkowi Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi od trzeciej kadencji, wieloletniemu przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej, inicjatorowi utworzenia przy łódzkiej OIL Klubu Żeglarskiego „Szkwał” i jego wieloletniemu komandorowi

wyrazy szczerego współczucia
i słowa wsparcia z powodu śmierci

OJCA

składają
– w imieniu
Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi,
prezes Paweł Czekalski
– w imieniu
Okręgowej Komisji Wyborczej OIL w Łodzi,
przewodnicząca Lidia Klichowicz
– w imieniu
Komisji Sportu i Rekreacji ORL w Łodzi,
przewodniczący Ryszard Golański

Z ogromnym smutkiem zawiadamiamy,
że w styczniu 2019 r. pożegnaliśmy

doktora **Stanisława Banacha**

delegata na Okręgowe Zjazdy Lekarzy w piątej kadencji łódzkiej Okręgowej Izby Lekarskiej, specjalistę chirurgii ogólnej oraz urologii, wieloletniego pracownika Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Skłodowskiej-Curie w Zgierzu, zastępcę ordynatora Oddziału Urologii.

Jego pogrzeb odbył się 31 stycznia 2019 r.
na cmentarzu „Mania” w Łodzi.

Drogiej Koleżance, Sędziemu Okręgowego Sądu Lekarskiego
w Łodzi, członkowi Komisji Kultury Okręgowej Rady Lekarskiej

lek. **Beacie Wyrwas-Meckier**
najszczersze wyrazy współczucia z powodu śmierci

MAMY

składają
– dr n. med. Paweł Czekalski
prezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi,
– lek. Januariusz Kaczmarek
Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej w Łodzi,
– lek. dent. Janusz Prochaska
przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego w Łodzi,
– dr n. med. Andrzej Świąż,
przewodniczący Komisji Kultury ORL w Łodzi.

Z prac Prezydium

5 lutego 2019 r.

Posiedzenie prowadził prezes ORL w Łodzi – Paweł Czekalski.

Na wstępie prezes poinformował członków Prezydium o nominowanych do odznaczenie „Meritus pro Medicis” za 2018 r. Laureatami zostali wybrani Irena Elerowska lekarz stomatolog z Sieradza, wieloletni członek Okręgowej Rady Lekarskiej w Łodzi oraz Grzegorz Krzyżanowski, skarbnik ORL w Łodzi, były przewodniczący i wiceprezes ORL w Łodzi. Prezes Paweł Czekalski pogratulował odznaczonym, G. Krzyżanowski zaś podziękował w ich imieniu.

•••

W pierwszym punkcie programu P. Czekalski omówił korespondencję bieżącą, nawiązując do:

1) uchwały Prezydium NRL w sprawie wysokości dotacji przeznaczonej na organizację doskonalenia zawodowego, prowadzonego przez okręgowe izby lekarskie w 2019 r.;

Łódzka izba otrzymała 7 333 zł. Plasujemy się na czwartym miejscu po Warszawie, Krakowie i Poznaniu.

2) stanowiska nr 1/2019 Konwentu Prezesów ORL w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz niektórych innych ustaw oraz pisma prezesa NRL w tej sprawie;

Projekt przygotowuje zespół powołany przez ministra zdrowia, w jego składzie – poza liczną grupą profesorów – uczestniczą m.in. lekarze rezydenci. Samorząd uważa, że to bardzo dobry kierunek, ale przedstawiony projekt wymaga doprecyzowania.

3) pisma prezesa NRL w sprawie podjęcia działań związanych z walką z propagowaniem i oferowaniem pseudonaukowych metod diagnozowania i zwalczania chorób;

Prezes Andrzej Matyja poprosił wszystkie izby o informacje na temat walki z pseudonaukową działalnością lekarzy. Prośba związana jest z działalnością inżyniera Jerzego Zięby. Prezes P. Czekalski poinformował członków Prezydium, że podobnie jak inni prezisi izb lekarskich, złożył zawiadomienie do prokuratury o możliwości popełnienia przez J. Ziębę przestępstwa przez stosowanie gróźb karalnych.

4) odpowiedzi ZUS na stanowisko nr 4/P-VIII/2019 Prezydium ORL w Łodzi w sprawie wystawiania zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy.

ZUS tłumaczy, że pacjent razem ze zwolnieniem otrzymuje informację o stanie

swojego zdrowia. Przedstawiciele Prezydium nie podzielają tego poglądu.

5) stanowiska Prezydium ORL w Lublinie w sprawie protestów płacowych i zwolnień L-4.

Rada przeciwstawia się niegodziwym praktykom umieszczania w mediach bezpodstawnych zarzutów o wystawianiu przez lekarzy fikcyjnych zwolnień wybranym grupom zawodowym w ramach ich protestów. Przy okazji P. Czekalski poinformował, że senator Konstanty Radziwiłł zwrócił się do NRL z prośbą o wnikliwe sprawdzanie zwolnień lekarskich, wystawianych protestującym. Grzegorz Mazur poinformował, że NRL stanowczo odpowiedziała senatorowi, że wysuwając oskarżenia, należy mieć dowody.

6) apelu Prezydium ORL w Krakowie w sprawie podjęcia prac legislacyjnych w zakresie zmiany definicji lekarza POZ;

Chodzi o dwie kwestie: uznanie specjalizacji z pediatrii i chorób wewnętrznych, jako równorzędnych z medycyną rodzinną i uznanie praw nabytych lekarzy tych specjalności pracujących w POZ. W apelu podkreślono, że 70 proc. lekarzy POZ ma inną specjalizację niż medycyna rodzinna. Jarosław Klimek zwrócił uwagę, że w apelu nie odniesiono się do ustawy z 2007 r., która zagwarantowała uznanie praw nabytych dla lekarzy pediatrów i internistów, czyli że ta kwestia została już rozwiązana przez ustawodawcę. Głos w dyskusji zabierali: Łukasz Jasek, Grzegorz Krzyżanowski i Izabela Banaś. Prezydium ORL w Łodzi nie zdecydowało się na wystosowanie podobnego apelu popierającego koleżanki i kolegów z krakowskiej ORL.

7) apelu ORL w Katowicach do Jerzego Owiśki w sprawie cofnięcia decyzji o rezygnacji z funkcji prezesa Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;

8) pisma z Centrum Egzaminów Medycznych informującego o nazwiskach lekarzy i lekarzy dentystry, którzy uzyskali najlepsze wyniki na egzaminach LEK i LDEK w 2018 r. Ta lista będzie podstawą do uhonorowania lekarzy podczas wręczenia PWZ.

9) prośby OIL w Krakowie o rozpropagowanie plebiscytu „Miłosierny Samarytanin Roku”;

Do plebiscytu zgłosić można każdego pracownika ochrony zdrowia, także lekarza, który niesie bezinteresowną pomoc innym ludziom. Prezes P. Czekalski wspominał o lekarzach z naszej Izby, pracujących jako wolontariusze w Ugandzie i Kenii. Grzegorz Mazur przypomniał jednak, że plebiscyty często są organizowane w celu reklamowania ich uczestników. Do tej pory samorząd nie włączał się w konkursy o charakterze rankingowym.

10) informacji o organizowaniu szkolenia pn. „RODO w izbach lekarskich

i podmiotach leczniczych. Pierwsze podsumowania”.

Lekarze z wielkopolskiej i beskidzkiej Izby Lekarskiej organizują szkolenia dedykowane dyrektorom biur, kierownikom działów i radcom prawnym okręgowych izb lekarskich. Łódzką Izbę reprezentować ma dyrektor Halina Kotus, Wojciech Łukomski i radca prawny Jarosław Klimek.

11) pisma Fundacji „Misja Medyczna”, która zgłosiła się do OIL w Łodzi z propozycją zorganizowania cyklu spotkań „Czwartki ze zdrowiem”.

Prezes P. Czekalski poinformował, że rozpoczął już współpracę z Fundacją, która zorganizowała spotkanie w naszej siedzibie przy ul. Czerwonej, w ostatni czwartek stycznia. Jego gościem była prof. Lidia Brydak, krajowy ekspert ds. grypy. Fundacja chce kontynuować tę inicjatywę, warto wspomnieć, że ma ona szerokie kontakty z organizacjami pacjenckimi.

P. Czekalski na koniec tej części poinformował, że OIL w Łodzi zwróciła się z pismem do ŁOW NFZ w sprawie doprecyzowania definicji pojęcia udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w warunkach całodobowych lub całodziennych. To ważne dla lekarzy, którzy mają udzielone etaty, np. część czasu etatowego poświęcają na pracę w poradni przyszpitalnej, a część na udzielanie konsultacji na oddziale. Głos w dyskusji zabrali: Włodzimierz Kardas, Łukasz Jasek i Grzegorz Krzyżanowski. W jej trakcie pojawiły się kolejne wątpliwości dotyczące użytego w wyjaśnieniach ŁOW NFZ sformułowania „szpital wysokospecjalistyczny”.

•••

W kolejnej części rozpatrywano projekty uchwał wnioskowanych przez komisje merytoryczne ORL w Łodzi, w sprawie:

1) przyznania praw wykonywania zawodu lekarza w celu: – odbycia stażu podyplomowego, w tym cudzoziemcom, – przyjęcia w poczet członków OIL nowych osób, – wydania duplikatu prawa wykonywania zawodu lekarza dentystry, – przyznania obywatelom państw członkowskich UE praw wykonywania zawodu lekarza po uznaniu kwalifikacji formalnych lub rezydentowi długoterminowemu Unii;

2) wykreślenia praktyk lekarskich lub lekarsko-dentystycznych z Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą;

– desygnowania przedstawicieli ORL w Łodzi do komisji konkursowych w szpitalu na stanowisko pielęgniarki oddziałowej;

3) wpisania do Rejestru Podmiotów Kształcących nowych firm;

4) skierowania lekarzy i lekarzy dentystry na staże podyplomowe od 1 marca

2019 r., w tym lekarzy cudzoziemców, – zmiany podmiotu stażowego;

5) zwolnienia z obowiązku opłacania składek członkowskich na czas określony i czas nieokreślony, – przywrócenie terminu wypłaty zapomóg z tytułu: urodzenia dziecka w rodzinie lekarskiej oraz zgonu członka OIL w Łodzi, – udzielenie pożyczki lekarzowi z przeznaczeniem na leczenie.

Stosowne uchwały zostały jednogłośnie podjęte.

•••

W części dotyczącej aktualnej sytuacji w ochronie zdrowia członkowie Prezydium omówili m.in.:

1) sytuację w WWCOiT im. M. Kopernika w Łodzi;

Prezes P. Czekalski poinformował, że do OIL w Łodzi nadeszło pismo Zakładowych Organizacji Związkowych działających przy WWCOiT z prośbą o interwencję. Podobne pismo zostało skierowane do marszałka województwa łódzkiego oraz ministra zdrowia. Związki zawodowe proszą o podjęcie wszystkich możliwych kroków w celu przyspieszenia realizacji zgłoszonych postulatów płacowych. Prezes zwrócił uwagę, że spełnienie wszystkich nie leży w gestii dyrektora. Przypomniał również, że w OIL odbyło się już spotkanie z dyrektorami tegoż szpitala oraz przedstawicielem zakładowej komórki OZZL, ponadto on sam uczestniczył w spotkaniach z lekarzami na kilku oddziałach. Członkowie Prezydium uznali, że Izba wielokrotnie interweniowała już w sprawie sytuacji, jaka wytworzyła się w „Koperniku”, a Grzegorz Mazur wskazał, że obecny konflikt dotyczy nie tylko lekarzy, ale wszystkich grup zawodowych i w tej sytuacji kolejna interwencja łódzkiej OIL nie znajduje uzasadnienia.

2) trwające od dłuższego czasu problemy szpitali na szczeblu powiatów;

Prezes P. Czekalski poinformował, że w ostatnich tygodniach odwiedził kilka szpitali powiatowych, we wszystkich są aktualnie likwidowane łóżka, co związane jest z wprowadzeniem norm zatrudnienia pielęgniarek w odniesieniu do łóżek na oddziałach. Wiele do życzenia pozostawia również sytuacja ekonomiczna tych szpitali, z powodu zasad, finansowania placówek w związku z wprowadzeniem sieci. Głos w dyskusji zabrał G. Krzyżanowski, który poinformował o spotkaniu dyrektorów kilku szpitali powiatowych, których organami założycielskimi są samorządy zarządzane przez PiS, z prezesem Jarosławem Kaczyńskim oraz Łukaszem Szumowskim. Podczas tego spotkania – jak informowały media – minister zdrowia został zobowiązany do podjęcia działań zmierzających do szybkiej poprawy sytuacji.

Ponadto członkowie Prezydium zostali zapoznani przez prezesa P. Czekalskiego z następującymi kwestiami dotyczącymi problemów, z jakimi borykają się lekarze rezydenci:

a) odpowiedzią wicewojewody łódzkiego – Karola Młynarczyka na pismo skierowane przez łódzką OIL w sprawie rezydentki z Łodzi, skarżącej się na uchybienia występujące w realizacji jej specjalizacji, z której wynika, że dzięki interwencji Izby wprowadzono nowe procedury w celu uniknięcia podobnych problemów w przyszłości;

b) uwagami zgłoszonymi przez prezesa NRL – A. Matyję do MZ, w sprawie nieprawidłowości dotyczących dyżurów rezydentów, m.in. realizacji obowiązku zapewnienia rezydentom 35-godzinnego odpoczynku raz w tygodniu i 11-godzinnego po skończonym dyżurze.

c) informacją o braku finansowania dyżurów rezydentów w ICZMP oraz USK nr 1 im. N. Barlickiego (z uwagi na to, że po godz. 20 rezydenci nie otrzymują wynagrodzenia za dyżury, po tym czasie nie dyżurują, a dyżury obsadzają wyłącznie lekarze specjaliści).

d) stanowiskiem Prezydium ORL w Krakowie dotyczącym projektu rozporządzenia MZ w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów z 9 stycznia br. (sprawa została przekazana do rozpatrzenia wiceprezesowi Ł. Jaskowi oraz przewodniczącemu KMLiLD – J. Spałce).

Prezes P. Czekalski ponadto poinformował o efektach zbierania przez izby lekarskie podpisów pod obywatelskim projektem ustawy „Szczepimy, bo myślimy”. Zebrano ogółem 25 tys. łącznie, w łódzkiej Izbie zaledwie 500. Prezes zaapelował do szefów delegatur o większą aktywność w tej akcji (więcej na ten temat – na łamach „Panaceum”).

•••

W części poświęconej komisjom problemowym, omawiano sprawy dotyczące:

1) Zespołu IT – sprawa projektu „Wirtualna Izba”;

Łukasz Jasek, przewodniczący Zespołu poinformował, że podjęto działania ofertowe w sprawie wykonania projektu, dotyczącej nowej strony Izby. Zakomunikował, że wysłano zapytanie ofertowe do sześciu firm. Odpowiedziały cztery z nich. Wszystkie oferty były podobne i opiewały na kwotę około 160 tys. zł netto. Żadna firma nie przedstawiła jednak tak szczegółowej oferty, jak łódzka „Ortografika”. Ł. Jasek przedstawił kilka koncepcji, np. możliwość startu w lutym z pierwszymi pracami lub startu z pracami dopiero po Okręgowym Zjeździe Lekarzy, czyli na początku kwietnia. Członkowie zespołu rekomendują tę firmę do wykonania projektu. Głos w dyskusji zabrali: I. Banaś, G. Mazur i G. Krzyżanowski. Prezydium wyraziło zgodę na kontynuację negocjacji z firmą „Ortografika”.

2) Ośrodka Kształcenia Medycznego;

Łukasz Jasek, kierownik Ośrodka poinformował, że przy współpracy z członkami Koła Młodych Lekarzy i Lekarzy Dentystów planowane są szkolenia z zakresu symulacji medycznych. Doskonale wyposażone

pracownie, w których możliwa jest organizacja tego typu szkoleń, zlokalizowane są w Centrum Symulacji Medycznych, usytuowanym na ostatnim piętrze CKD UM. Poinformował też, że spotkał się z szefową ośrodka – Marią Bartczak i rozmawiał o organizacji szkolenia na temat procedur wykonywanych na SOR. Wstępnie rozmawiano też o kosztach tych szkoleń. Oferta dotyczyłaby wszystkich lekarzy. Głos w dyskusji zabrał Grzegorz Krzyżanowski, który zwrócił uwagę, że Izba powinna finansować część opłat za szkolenie, a lekarze partycypować w kosztach. Grzegorz Mazur wskazał konieczność stworzenia specjalnego funduszu i regulaminu dofinansowania.

Ł. Jasek poinformował też, że do Izby wpłynęła propozycja zorganizowania kursu na temat marihuany medycznej przez firmę sprowadzającą surowiec farmaceutyczny do Polski. Firma proponuje organizację bezpłatnych szkoleń na temat medycznych konopi. I. Banaś poparła propozycję argumentując, że takie szkolenia są konieczne dla lekarzy POZ, ponieważ wielu pacjentów pyta o ten rodzaj leczenia.

Przy okazji P. Czekalski poinformował o przygotowywanej umowie uściślającej porozumienie między Izbą a Uniwersytetem Medycznym w zakresie szkoleń lekarzy i lekarzy dentystów – członków OIL w Łodzi.

3) Komisji Rewizyjnej – diety dla członków.

P. Czekalski poinformował, że w uchwale o przyznaniu diet dla członków komisji problemowych nie uwzględniono Komisji Rewizyjnej. Jako jedyny organ nie otrzymuje gratyfikacji za pracę.

G. Krzyżanowski jeszcze raz zaapelował o rzetelną weryfikację liczby członków w komisjach. Zgodnie z uchwałą, określającą tryb ich pracy, trzy nieusprawiedliwione nieobecności na posiedzeniach komisji skutkują skreśleniem z członkostwa. Przy braku informacji o liczbie osób w komisjach, skarbnik nie może określić w preliminarzu budżetowym kwoty przeznaczanej na ich pracę. R. Golański poprosił, aby na najbliższe posiedzenie Rady przygotowano zestawienia liczebności komisji, wykreślając z ich stanu członków nieuczestniczących w ich pracach.

•••

W części dotyczącej spraw bieżących delegatur i Komisji Stomatologicznej, kolejno zabierali głos przewodniczący:

1) Komisji Stomatologicznej;

M. Lindorf poinformowała, że rozpoczęły się już przygotowania do tegorocznych Łódzkiej Spotkań Stomatologicznych.

2) Delegatury Łódzkiej;

Ł. Jasek poinformował, że ostatnie posiedzenie Delegatury odbyło się 28 stycznia. Rozmawiano o ewentualnych projektach apeli, uchwał i stanowisk, do uchwalenia na najbliższym OZL. W tej sprawie zwołane zostanie spotkanie robocze Delegatury, by projekty trafiły odpowiednio wcześniej

przed obradami Zjazdu do Komisji Uchwał i Wniosków, w celu ich omówienia.

3) Delegatury Piotrkowskiej;

G. Mazur poinformował, że na ostatnim posiedzeniu Delegatury gościł prezes P. Czekalski. Rozmawiano o przygotowaniach do OZL i kandydaturze do odznaczenia „Zasłużony Nauczyciel Lekarzy”.

Poinformował także o planowanym uhonorowaniu lekarki w Piotrkowa Trybunalskiego, która kończy sto lat – Tusneldzie Zacierce. Przedstawiciele samorządu chcą złożyć jej okolicznościową wizytę, a w „Panaceum” ma się ukazać okolicznościowy artykuł. Jubilatka dwanaście lat temu uhonorowana została izbowym odznaczeniem „ZNL”.

G. Mazur poinformował ponadto, że Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zwrócił się z prośbą o przedstawienie kandydatów na lekarzy sądowych. Odpowiedniej treści ogłoszenie będzie zamieszczone w „Panaceum”. G. Mazur przyznał, że chętnych lekarzy brakuje od dawna.

4) Delegatury Sieradzkiej;

W. Kardas poinformował, że najbliższe spotkanie Delegatury planowane jest na 19 lutego br. Tematem przewodnim będą podwyżki wynagrodzeń lekarzy, w tym zwłaszcza zawiloci z tym związane.

5) Delegatury Skierniewickiej.

R. Filipczak zapowiedział najbliższe spotkanie na 22 lutego br. i poinformował, że poświęcone będzie przygotowaniom do OZL w Słoku (projektom uchwał, stanowisk i apeli, a także ustaleniu kandydatur do pracy w komisjach).

•••

W części dotyczącej spraw różnych, prezes P. Czekalski poinformował:

1) o problemach dotyczących wejścia nowego systemu informatycznego „Confido”, jaki ma obowiązywać we wszystkich okręgowych izbach i Izbie Naczelnej;

Głos zabrał Wojciech Łukowski z rejestru indywidualnych praktyk lekarskich łódzkiej OIL, który złożył relację ze spotkania w Naczelnej Izbie Lekarskiej poświęconemu tej sprawie, podczas którego przekazano liczne uwagi związane z funkcjonowaniem programu. Firma zobowiązała się do usunięcia usterek i przesłała harmonogram o kolejności wdrażania usprawnień. Do dziś program nie został jednak uruchomiony. Dyrektor Biura OIL – Halina Kotus poinformowała, że firma „Confido” zażądała zapłaty za okres działania programu od listopada do dziś w wysokości 170 tys. zł, do podziału na wszystkie izby.

2) o stanie przygotowań do XXXVII Okręgowego Zjazdu Lekarzy, który organizuje Delegatura Piotrkowska;

OZL ponownie odbędzie się w Słoku k. Bełchatowa – 30 marca br., początek obrad planowany jest na godz. 9. W toku dyskusji ustalono, na wniosek delegatów z Delegatury Skierniewickiej, żeby termin otwarcia Zjazdu przesunąć o godzinę, na godz. 10. Propozycja została zaakceptowana.

Członkowie Prezydium dyskutowali też o liście gości, w tym o zaproszeniu hierarchów kościelnych. G. Krzyżanowski zwrócił uwagę, że lekarze zrzeszeni w OIL w Łodzi są różnego wyznania, dlatego nie powinno się zapraszać duchownych konkretnych religii. Głos w dyskusji zabrali G. Mazur i M. Lindorf, która poparła ograniczenie liczby zaproszonych duchownych.

Następnie G. Mazur przedstawił wykładowców, którzy wystąpią z referatami na Zjeździe:

– Oskar Luty (prawnik) wygłosi wykład pt. „Zasady wykonywania zawodu w świetle art. 4 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry”;

– Janusz Janczukowicz, dr. n. med. i mgr edukacji medycznej wygłosi wykład na temat profesjonalizmu lekarskiego.

Halina Kotus poprosiła o dostarczenie sprawozdań z prac organów Izby oraz komisji do 10 lutego br.

Prezydium dyskutowało nad formą broszurek zjazdowych. Ostatecznie podjęto decyzję o wyłącznym druku sprawozdań organów Izby oraz preliminarza budżetowego. Sprawozdania z prac komisji zostaną przesłane do delegatów drogą mailową, a całość materiału sprawozdawczego znajdzie się na stronie internetowej Izby. Głos w dyskusji na ten temat zabrali: Ł. Jasek, P. Czekalski, W. Kardas.

Prezes P. Czekalski przedstawił firmy, które będą miały stoiska wystawiennicze się podczas Zjazdu, są to: Inter, Global, Nordyński.

3) o zgłoszonych kandydaturach do odznaczenia „Zasłużony Nauczyciel Lekarzy”;

Prezes P. Czekalski poinformował, że z Delegatury Łódzkiej zgłoszono trzy kandydatury (dwóch lekarzy, jeden lekarz dentysta): Józef Drzewoski, Krzysztof Kuzdak, Jacek Pypeć. Odczytano laudację każdego lekarza. Kapituła zatwierdziła kandydaturę Krzysztofa Kuzdaka oraz Jacka Pypcia.

Kandydaturę ze Skierniewic przedstawił R. Filipczak, jest to lek. Teresa Kawka-Urbanek. Kandydatura została przyjęta.

G. Mazur przedstawił kandydatury z Delegatury Piotrkowskiej, jest to lek. Danuta Mazurkiewicz. Kandydatura została przyjęta.

Kandydatura z Delegatury Sieradzkiej zostanie podana w późniejszym terminie.

– o zbliżających się „Obchodach 30-lecia reaktywowania izb lekarskich w Polsce”;

Prezydium podjęło uchwałę w sprawie powołania Komitetu Organizacyjnego łódzkiej uroczystości jubileuszowych składzie: Łukasz Jasek, Małgorzata Lindorf, Mateusz Kowalczyk, Bogusława Kempnińska-Mirosławska.

Ustalono wstępnie, że uroczystości naszej OIL z tej okazji odbędą się 17 listopada br. Program artystyczny przewiduje występ orkiestry „Polish Camerata”. Prezydium

zdecydowało o wydaniu z okazji 30-lecia specjalnego numeru „Panaceum”.

Prezes P. Czekalski poinformował też o planowanych pracach dotyczących podniesienia standardu siedziby Izby, w tym:

– renowacji elewacji budynku, która kosztowałaby około 300 tys. zł (dodał, że nieznanne są jeszcze plany Urzędu Miasta w sprawie dalszych losów linii tramwajowej na ul. Czerwonej, decyzja nie została podjęta);

– możliwości zainstalowania windy w budynku; wstępne założenia do projektu przewidują koszt do 300 tys. zł, podejmowane są starania o dofinansowanie tego przedsięwzięcia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (nie jest to proste, gdyż ze względu na status prawny, Izba nie mieści się w katalogu beneficjentów Funduszu);

– zainstalowaniu paneli fotowoltaicznych w siedzibie Izby; z uwagi na wzrost cen energii elektrycznej, koszty związane z jej poborem mogą znacznie wzrosnąć (Prezydium przychyliło się do tego pomysłu);

– wygospodarowaniu pomieszczenia na dodatkową toaletę w budynku przy ul. Czerwonej (Prezydium poparło pomysł);

– powiększeniu obszaru działki zajmowanej przez Izbę (W. Łukomski poinformował, że między ul. Czerwoną a kamienicą przy ul. Wólczńskiej znajduje się wąski pas ziemi, ale Wspólnota, która jest właścicielem tego terenu, nie wyraziła na razie zgody na sprzedaż).

Prezes P. Czekalski poinformował o odbytych przez siebie spotkaniach z wiceprezydentem Łodzi Krzysztofem Piątkowskim (dotyczyło uzyskania dodatkowego budynku dla Izby z zasobów miejskich) oraz Metropolitą Łódzkim – abp. Grzegorzem Rysiem (na temat udziału lekarzy w misjach zagranicznych), a także o planowanym spotkaniu z nowym marszałkiem województwa łódzkiego – Grzegorzem Schreiberem, które ma odbyć się po raz kolejny.

Ponadto poinformował, że od 1 marca br. odchodzi z Biura OIL mgr Barbara Kamieniak-Szafrańska, koordynator Działu Rejestru Lekarzy, a pracą działu będzie kierował mgr Wojciech Łukomski.

Na koniec Mateusz Kowalczyk, sekretarz ORL przedstawił trudności, na jakie napotyka w realizacji badania na temat wypalenia zawodowego, co związane jest z uzyskaniem odpowiedniej liczby wypełnionych ankiet. Poprosił szefów delegatury Sieradzkiej i Skierniewickiej o rozdysponowanie formularzy na swoim terenie.

Joanna Barczykowska-Tchorzewska

Terminy kolejnych posiedzeń:

- ORL – 5 marca 2019 r., o godz. 10:00.
- Prezydium ORL – 26 marca 2019 r., o godz. 12:00.

**Regulamin przyznawania stypendiów
Naczelnej Rady Lekarskiej**

§ 1

Celem przyznawania stypendiów Naczelnej Rady Lekarskiej, zwanych dalej „Stypendiami NRL”, jest umożliwienie lekarzom i lekarzom denty stom odbycia stażu w polskim lub zagranicznym ośrodku lub udział w kursach, warsztatach celem kształcenia zawodowego.

§ 2

1. O stypendia mogą się ubiegać lekarze i lekarze dentyści, którzy w dacie składania wniosku nie ukończyli 35 roku życia.
2. O stypendia nie mogą się ubiegać osoby:
  - 1) ukarane prawomocnym orzeczeniem sądu lekarskiego karami określonymi w art. 83 ust. 1 pkt 1–7 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich,
  - 2) których prawo wykonywania zawodu lekarza lub prawo wykonywania zawodu lekarza denty sty zostało zawieszona na mocy właściwej rady lekarskiej lub wobec których właściwa rada lekarska orzekła zakaz wykonywania określonych czynności medycznych,
  - 3) wobec których sąd powszechny orzekł środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu lekarza lub zakazu wykonywania zawodu lekarza denty sty lub wobec których zastosowano środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w wykonywaniu zawodu lekarza lub lekarza denty sty,
  - 4) które w dacie składania wniosku posiadają zaległości w opłacaniu składki członkowskiej na rzecz samorządu lekarskiego.

§ 3

1. Stypendium NRL może być przyznane lekarzowi lub lekarzowi dentyście tylko jeden raz.
2. Kandydat, któremu nie zostanie przyznane stypendium, może się ubiegać o przyznanie stypendium w kolejnych postępowaniach.

§ 4

1. Stypendia przyznaje się w kwocie nie wyższej niż 10 000 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) dla jednej osoby.
2. Stypendium przyznaje się w kwocie pokrywającej:
  - 1) koszty udziału we wskazanej formie doskonalenia zawodowego, w tym opłatę za udział,
  - 2) koszty zakwaterowania,
  - 3) koszty dojazdu,
  - 4) kwotę ekwiwalentu żywieniowego.
3. Wniosek o stypendium NRL może dotyczyć wyłącznie wydarzenia, które odbędzie się w terminie późniejszym niż data przyznania stypendium.

§ 5

Z ogólnej puli środków przeznaczonych w danym postępowaniu na przyznanie stypendiów, na stypendia dla lekarzy denty stów przeznacza się 23 proc. tej puli. W przypadku niewykorzystania w danym postępowaniu puli środków przeznaczonych dla lekarzy albo dla

lekarzy denty stów, środki te mogą być wykorzystane na przyznanie stypendiów dla drugiej grupy zawodowej.

§ 6

1. Wnioski o stypendia są rozpatrywane cztery razy w roku kalendarzowym.
2. Kwota przeznaczona na przyznanie stypendiów w jednym postępowaniu wynosi 100 000 zł (słownie: sto tysięcy złotych). W przypadku, gdy Naczelna Rada Lekarska ustali inną pulę środków na dany rok niż 400 000 złotych, kwota przeznaczona na przyznanie stypendiów w jednym postępowaniu wynosi jedną czwartą puli środków na dany rok.
3. W przypadku niewykorzystania pełnej puli środków w danym postępowaniu, niewykorzystane środki przechodzą na następne postępowanie.

§ 7

- Osoba ubiegająca się o stypendium składa następujące dokumenty:
- 1) wypełniony wniosek o przyznanie stypendium NRL,
  - 2) dokument potwierdzający wynik z Lekarskiego Egzaminu Końcowego/Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Końcowego, a w przypadku lekarza posiadającego tytuł specjalisty – dokument potwierdzający wynik egzaminu specjalizacyjnego,
  - 3) dyplom uzyskania stopnia doktora lub doktora habilitowanego nauk medycznych lub nauk o zdrowiu jako załącznik do podpunktu „doświadczenie naukowe” wniosku o przyznanie stypendium NRL,
  - 4) listę publikacji naukowych, ogłoszeń zjazdowych kandydata, potwierdzone przez Główną Bibliotekę Lekarską lub Bibliotekę Medyczną funkcjonującą przy odpowiednim uniwersytecie medycznym jako załącznik do podpunktu „doświadczenie naukowe” we wniosku o przyznanie stypendium NRL. Informacja dla publikacji naukowej musi zawierać następujące podpunkty: tytuł publikacji, autorzy, czasopismo, punktacja MNiSz, punktacja IF, rok publikacji,
  - 5) oświadczenie dotyczące ogłoszenia zjazdowego, w tym sesji plakatowej jako załącznik do podpunktu „doświadczenie naukowe” we wniosku o przyznanie stypendium NRL – wzór oświadczenia umieszczony jest w załączniku nr 3,
  - 6) dyplom ukończenia studiów podyplomowych powiązanych tematycznie z ochroną zdrowia jako załącznik do podpunktu „doświadczenie naukowe” we wniosku o przyznanie stypendium NRL,
  - 7) dokument potwierdzający odbycie stażu lub kursu zawodowego jako załącznik do podpunktu „kursy i staże zawodowe” we wniosku o przyznanie stypendium NRL,
  - 8) zgodę kierownika ośrodka na odbycie stażu w przypadku stażu indywidualnego – jeśli dotyczy stażu.
  - 9) Potwierdzenie dokonania doskonalenia zawodowego w okresie rozliczeniowym czteroletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2004 r. w sprawie sposobów dopełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy denty stów.

§ 8

Wzór wniosku o przyznanie stypendium stanowi załącznik nr 1 do regulaminu.

§ 9

Kryteria oceny wniosków o przyznanie stypendium określa załącznik nr 2 do Regulaminu.

§ 10

1. W celu przeprowadzenia procedury przyznawania stypendiów powołuje się Komisję Stypendialną NRL.
2. Komisja Stypendialna NRL jest powoływana na okres kadencji samorządu.
3. W skład Komisji Stypendialnej NRL wchodzi pięć osób będących delegatami na Krajowy Zjazd Lekarzy, w tym co najmniej jeden członek Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej i jeden lekarz denty sta.
4. Komisję Stypendialną NRL powołuje Naczelna Rada Lekarska na wniosek Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej.
5. Przewodniczącym Komisji Stypendialnej NRL jest członek Prezydium NRL.
6. Członkom Komisji Stypendialnej NRL przysługuje zwrot kosztów podróży, diety podróźne, zwrot kosztów noclegu i diety samorządowe na zasadach określonych w uchwale nr 15/02/IV Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie zasad i trybu zwrotu kosztów podróży, diet podróźnych i innych świadczeń dla członków samorządu lekarskiego delegowanych na obszarze kraju do wykonywania czynności na rzecz organów Naczelnej Izby Lekarskiej oraz diet samorządowych.

§ 11

Procedura wyłaniania laureatów stypendiów została opisana w załączniku nr 3 do Regulaminu.

§ 12

1. Osoba korzystająca ze stypendium zobowiązana jest do złożenia sprawozdań merytorycznego oraz finansowego z wykorzystania stypendium.
2. Sprawozdania wraz z odpowiednimi fakturami lub innymi dokumentami księgowymi potwierdzającymi poniesienie wydatków składa się w terminie trzech miesięcy po jego wykorzystaniu do sekretariatu Naczelnej Izby Lekarskiej lub drogą e-mailową na adres sekretariat@hipokrates.org.
3. Sprawozdanie jest oceniane przez Komisję Stypendialną NRL.
4. W razie wykorzystania stypendium niezgodnie z celem określonym we wniosku lub w razie niezłożenia sprawozdania z wykorzystania stypendium, kwota wypłaconego stypendium podlega zwrotowi w całości lub zakwestionowanej części.
5. Sprawozdanie merytoryczne jest przesyłane Naczelnej Radzie Lekarskiej oraz może być opublikowane na stronie internetowej Naczelnej Izby Lekarskiej.
6. Wzór sprawozdania stanowi załącznik nr 4.

Uwaga! Załączniki do regulaminu dostępne są na stronie:

<https://www.nil.org.pl/aktualnosci/uchwala-nrl-w-sprawie-utworzenia-funduszu-stypendiow-dla-lekarzy-i-lekarzy-denty stow>

Prezes ORL

Paweł R. Czekalski codziennie, po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 01

Wiceprezisi ORL

Małgorzata Lindorf wtorki po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 14

delegatura Łódzka

Łukasz Jasek czwartki w godz. 13⁰⁰ – 14⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 10

delegatura Piotrkowska

Grzegorz Mazur wtorki w godz. 12⁰⁰ – 13⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 44 649 17 34

delegatura Sieradzka

Włodzimierz Kardas wtorki i czwartki w godz. 11⁰⁰–12⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 43 827 57 23

delegatura Skierniewicka

Robert Filipczak środy w godz. 8³⁰–10⁰⁰ po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 46 832 31 47

Sekretarz ORL Mateusz Kowalczyk po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 01

Zastępca Sekretarza ORL Zbigniew Kijas po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 01

Skarbnik ORL Grzegorz Krzyżanowski

Członkowie Prezydium ORL

Ryszard Golański po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 09

Lesław Jacek Pypec po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 42 683 17 14

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Januariusz Kaczmarek, środa 12⁰⁰–14⁰⁰

Przewodniczący OSŁ Janusz Prochaska środa 10⁰⁰–12⁰⁰

Rzecznik Praw Lekarzy Marek Nadolski po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 664 413 077

Pełnomocnik ds. zdrowia lekarzy Emilia Kołodziej-Kowalska po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 668 005 348
dyżur w dniu: 7 marca br. – wtorek – godz. 14³⁰–15³⁰

BIURO OKRĘGOWEJ IZBY LEKARSKIEJ

Dyrektor Biura OIL Halina Kotus Główna Księgowa Małgorzata Lewandowska

biuro czynne wtorek 9⁰⁰–18⁰⁰, piątek 8⁰⁰–15⁰⁰, pozostałe dni 8⁰⁰–16⁰⁰, 93-005 Łódź, ul. Czerwona 3, biuro@oil.lodz.pl

WYKAZ TELEFONÓW BEZPOŚREDNICH

Sekretariat OIL/Sekretariat Prezesa Iwona Szelewa tel. 42 683 17 01, biuro@oil.lodz.pl lub lodz@hipokrates.org
także sprawy Komisji Kultury i Klubu Lekarza

Kancelaria OIL

Alina Paradowska tel. 42 683 17 10, alina.paradowska@hipokrates.org lub panaceum@oil.lodz.pl

sekretariat redakcji „Panaceum” i strony internetowej – ogłoszenia; zmiany adresów do korespondencji

Magdalena Rydz tel. 42 683 17 09 sprawy Okręgowej Rady Lekarskiej i Prezydium ORL, Komisji Sportu, Komisji ds. Legislacji

Kasa, księgowość, składki, ubezpieczenia

Wiesława Legieź tel. 42 683 17 33, także sprawy Komisji Bytowej

Joanna Wencel tel. 42 683 17 35

Ewa Arlt tel. 42 683 17 32

Iłona Wantkiewicz tel. 42 683 17 34, faks 42 684 98 94, także sprawy Koła Lekarzy Seniorów

Rejestr indywidualnych praktyk lekarskich

Wojciech Łukowski tel. 42 683 17 29, w.lukowski@hipokrates.org

Beata Krawiec tel. 42 683 17 42

Ewidencja punktów edukacyjnych Katarzyna Krupska tel. 42 683 17 60, k.krupska@hipokrates.org

Szkolenia – Ośrodek Kształcenia, konkursy Urszula Pruszyńska tel. 42 683 17 25, u.pruszyńska@hipokrates.org

Rejestr podmiotów kształcących lekarzy, Okręgowa Komisja Wyborcza, Klub DoktoRRiders

Elżbieta Sadura tel. 42 683 17 27, ela.sadura@hipokrates.org

Rejestr lekarzy, dział kadr lekarskich, staże podyplomowe

Barbara Kamieniak-Szafrańska kierownik Działu Rejestru

Ewa Lenartowicz tel. 42 683 17 17,

Agnieszka Tokarska tel. 42 683 17 14

Legitymacje lekarskie Bartłomiej Nowak tel. 42 683 17 21

Kancelaria Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Okręgowego Sądu Lekarskiego

czynna: wtorek 9⁰⁰–17⁰⁰, środa 10⁰⁰–18⁰⁰, pozostałe dni 8⁰⁰–16⁰⁰, tel. 42 682 11 62, 42 682 11 74

Joanna Romanowska-Krawentek kierownik kancelarii

Anna Korpaczka-Mikulska Maja Burkot, Agnieszka Gasparowicz, Bożena Szymańska, Agnieszka Zych

Sprawy Komisji Bioetycznej i Komisji Etyki ORL Anna Marciniak tel. 42 683 17 44

Sprawy Rzecznika Praw Lekarzy Elżbieta Sadura tel. 42 683 17 27

Sprawy Koła Młodych Lekarzy Barbara Kamieniak-Szafrańska tel. 42 683 17 15

Rzecznik prasowy, redaktor strony internetowej OIL

Joanna Barczykowska tel. 696 095 580, joanna.barczykowska@oil.lodz.pl

Bufoet w Klubie Lekarza tel. 42 682 57 30

Lekarska Kasa Pożyczkowa tel. 42 682 57 28

Centrala ogólna tel. 42 683 17 91, faks 42 683 13 78

RADCY PRAWNI

Amadeusz Małolepszy poniedziałek 14⁰⁰–16⁰⁰

Jarosław Klimek wtorek 14⁰⁰–15³⁰,

Aleksandra Granosik-Kaczanowska czwartek 13³⁰–15³⁰,

Paweł Lenartowicz piątek 11⁰⁰–13⁰⁰ tel. 42 683 17 36 lub 42 683 17 51, tylko w godzinach dyżurów

FILIE BIURA W DELEGATURACH

Piotrków Trybunalski

97-300 Piotrków Trybunalski, ZNP, ul. Sienkiewicza 16, tel. 44 649 17 34, piotrkow@hipokrates.org

poniedziałek–piątek 8⁰⁰–15³⁰, wtorek 9⁰⁰–16⁰⁰

Sieradz

98-200 Sieradz, SP ZOZ, ul. Armii Krajowej 7, tel. 43 827 57 23, sieradz@hipokrates.org

poniedziałek–piątek 7⁰⁰–14⁰⁰, wtorek bez interesantów

Skierniewice

96-100 Skierniewice, ul. Rybickiego 8, tel. 46 832 31 47, skierniewice@hipokrates.org

poniedziałek–piątek 8⁰⁰–16⁰⁰, wtorek 9⁰⁰–17⁰⁰, przyjmowanie interesantów: 10⁰⁰–15⁰⁰, wtorek 10⁰⁰–17⁰⁰

RACHUNKI BANKOWE

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi PKO BP SA | Oddział w Łodzi, nr konta 98 10203352 0000160200100362

na to konto przekazują składki lekarskie zakłady pracy, zbiorczo za pracownikami.

Indywidualnie składki lekarskie członkowie OIL w Łodzi opłacają na otrzymane, unikatowe numery kont bankowych.

Lekarska Kasa Pożyczkowa PKO BP SA, nr konta 03 1020 3352 0000 1502 0010 6195

zapraszamy na
panaceum.lodz.pl

Wydawca

Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi

93-005 Łódź, ul. Czerwona 3

www.oil.lodz.pl/kontakt – wykaz telefonów

biuro@oil.lodz.pl

www.oil.lodz.pl

Komisja Informacyjno-Wydawnicza ORL VIII kadencji

Grzegorz Krzyżanowski przewodniczący

Patrycja Proc wiceprzewodnicząca ds. „Panaceum”

Przemysław Karpiński wiceprzewodniczący

ds. mediów elektronicznych),

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska

wiceprzewodnicząca ds. Sekcji

Historyczno-Medycznej

Kolegium redakcyjne PANACEUM

Patrycja Proc przewodnicząca

Krystyna Borysewicz-Charzyńska

Paweł Czekalski

Włodzimierz Kardas

Bogumiła Kempieńska-Mirostawska,

Mateusz Kowalczyk

Fabian Objezta

Barbara Szeffer-Marcinkowska

Nina Smoleń redaktor naczelna

Halina Kotus dyrektor Biura OIL

Joanna Barczykowska rzecznik prasowy OIL

Stale współpracują

Jerzy Ciesielski

Robert Filipczak

Grzegorz Mazur

Krzysztof Papuziński

Damian Patecki

Ryszard Poradowski

Marcin Wojtczuk

Pismo redaguje zespół

Nina Smoleń redaktor naczelna

Alina Paradowska sekretarz redakcji

Ewa Juszyńska-Poradecka współpracownik

Sekretariat redakcji i biuro reklamy

tel. 42 683 17 10, faks 42 683 13 78

panaceum@oil.lodz.pl

alina.paradowska@hipokrates.org

Projekt graficzny Joanna Apanowicz

Skład komputerowy KIERC.NET

Druk SPRINT STUDIO Jarosław Szejner

Numer zamknięto 19 lutego 2019 r.

Nakład 12 900 egz.

Copyright © OIL Łódź

Cennik ogłoszeń i reklam

oraz warunki ich przyjmowania i formularze zleceń:

www.panaceum.lodz.pl/reklama

Wydawca nie ponosi odpowiedzialności

za treść i formę reklam ani ogłoszeń

przedstawionych w piśmie.

Uwaga autorzy tekstów i zdjęć!

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania

oraz redagowania nadesłanych tekstów, nie zwraca

materiałów niezamówionych. Zdjęcia prosimy

przesyłać w formacie JPG, TIF lub RAW, ich rozmiar

nie powinien być mniejszy niż ok. 1500 x 1000 pikseli.

NOWY PEUGEOT 508

WHAT DRIVES YOU?

JUŻ OD

1239 PLN NETTO
/MIES. *

PERFECT DRIVE

PEUGEOT i-Cockpit®

SYSTEM NIGHT VISION

ADAPTACYJNE ZAWIESZENIE

MOTION & EMOTION

PEUGEOT

PEUGEOT REKOMENDUJE TOTAL Peugeot 508 – zużycie paliwa i emisja CO₂: pomiaru zgodne z procedurą WLTP. Zużycie paliwa od 4,7 do 7,8 l/100 km w cyklu mieszanym, od 5,7 do 10,5 l/100 km w cyklu niskim, od 4,6 do 7,7 l/100 km w cyklu średnim, od 3,9 do 6,6 l/100 km w cyklu bardzo wysokim zgodnie z procedurą WLTP. Emisja CO₂ (w cyklu mieszanym) WLTP: od 124 do 175 g/km. Podane wartości zużycia paliwa i emisji CO₂ są zmierzone na podstawie procedury WLTP zgodnie z przepisami prawa europejskiego, w tym rozporządzenia (UE) 2017/1151 i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1153. Wartości mogą odbiegać od rzeczywistych, ponieważ nie uwzględniają m.in. różnicowanego wyposażenia danego samochodu, stylu oraz warunków jazdy. Zaprezentowany model może się różnić od wersji dostępnych w ofercie. Informacje dotyczące wyników pomiarów zużycia paliwa i emisji spalin w pojazdach, demontażu samochodu, przydatności do odzysku oraz recyklingu są dostępne na stronie internetowej www.peugeot.pl.

Oferta leasingowa skierowana do przedsiębiorców. Zatożenia przyjęte do kalkulacji – cena katalogowa netto: 123 900 zł, okres leasingu: 36 miesięcy i roczny przebieg 20 000 km, wpłata początkowa: 10%, miesięczna rata leasingowa netto: 1239 zł (zawiera ubezpieczenie Assistance). Szczegóły oferty znijdą Państwo u Autoryzowanego Dealera Peugeot. Zgoda na zawarcie umowy leasingu jest uzależniona od zdolności kredytowej Klienta ustalonej zgodnie z procedurami leasingodawcy.

Niniejsza informacja nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego.

Nordyński
AUTORYZOWANY KONCESJONER PEUGEOT

92-340 Łódź, ul. Snowalniająca 3
(przy skrzyżowaniu Przybyszewskiego i Puszkina)
tel. 42 677 19 99, 42 677 14 99
www.nordynski.peugeot.pl, e-mail: firma@nordynski.pl
Zobacz nas na [facebook.com/PeugeotNordynski](https://www.facebook.com/PeugeotNordynski)

Na Państwa pytania odpowiadają:
Przemysław Woźny
tel. 506 012 410, przemyslawwozny@nordynski.pl
Piotr Lewandowski
tel. 501 510 688, piotr.lewandowski@nordynski.pl